

Chov hydiny

9. – 12. strana /
Téma týždňa

ELASTIQ ULTRA

karboxylovaný styren butadién kopolymér 455,5 g/l

Obmedziť straty
pri zbere repky sa oplatí
Akcia: 100 l + 10 l zadarmo

Pôrod a starostlivosť o narodené prasiatka

20. strana / Živočíšna výroba

Rozum

Po pandémie sa život vracia do starých kolají. Myslite si, že sa do starých kolají vrátia aj poľnohospodárske výstavy a odborné podujatia?

S touto otázkou sme sa na čitateľov obrátili v našej ankete na mesiac jún. Odpoveď na ňu nám však už teraz poskytuje prax.

Spolkový, únijný a samosprávny život v našom odvetví sa v tomto období totiž rozkypel naplno. A kalendár je malý na to, aby sa doň pomestili všetky podujatia tak, aby si navzájom "nekradli" termíny a spolu s nimi aj časť účastníkov.

Z podujatí ostatných dní spomeňme Valné zhromaždenie SPPK, Deň poľa v Očovej, Slávnostné vyhlásenie slovenskej pivnej korunky či oslavy 30. výročia firmy Ematech.

Na viacerých z nich sme sa zúčastnili, a tak môžeme tvrdiť, že tieto podujatia mali vynikajúcu, ba vo viacerých prípadoch aj stúpajúcu úroveň.

A tak teraz zostáva už len jediný. Dosiahnuť to, aby sa čo najviac nových poznatkov a vedomostí, podnetných názorov a postrehov z týchto podujatí podarilo preniesť do praxe.

BOHUMIL URBÁNIK

Výstava dosiahla nový strop

V prvých dňoch tohto týždňa vrcholili prípravy na Celoslovenské dni poľa 2022

Najväčšia poľná výstava poľnohospodárskej techniky, hospodárskych zvierat a najmä plodín.

ILUSTRÁČNÉ FOTO – (AR)

Začiatkom tohto týždňa vyvrcholili prípravy na Celoslovenské dni poľa 2022. Ich návštevníci sa mohli tešiť na to, že si budú môcť prezrieť 856 pokusných poličok, čo je rekord výstavy. Až 606 poličok je zameraných na odrody a 250 poličok je zameraných na ochranu a výživu plodín.

DOLNÁ KRUPÁ.

V poradí už 11. ročník Celoslovenských dní poľa organizátori tentoraz situovali do Dolnej Krupěj, okres Trnava, a naplánovali ho na

7. a 8. júna tohto roku. Podujatie sa skončilo po uzávierke tohto vydania Rolníckych novín. O ďalších podrobnostiach budeme čitateľov informovať v budúcom vydaní nášho týždenníka.

Martin Sedláček, riaditeľ spoločnosti Profi Press SK, ktorá túto výstavu organizuje, uviedol, že po desiatich ročníkoch hostovania a organizovania výstavy v Dvoroch nad Žitavou a v Seliciach došlo v koncepcii výstavy k zásadnej zmene.

„V súčasnosti máme na organizovanie Celoslovenských dní poľa štyroch

partnerov. Po Dvoroch nad Žitavou a Seliciach sme 11. ročník výstavy pripravili na poliach PD Krupěj v Dolnej Krupěj. Štvrtým partnerom je Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, s ktorou plánujeme spolupracovať na organizácii Celoslovenských dní poľa v roku 2023. Konkrétne to bude na poliach Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku SPU v Oponiciach,“ konštatoval M. Sedláček.

Emil Macho, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej

komory, uviedol, že po dvojiročníkych obmedzeniach sa poľnohospodári a širšia verejnosť opäť môžu stretnúť na najväčšej poľnej výstave poľnohospodárskej techniky, hospodárskych zvierat a plodín – na Celoslovenských dňoch poľa.

„Návštevníci tentoraz zavítajú do Dolnej Krupěj, na pozemky nášho poľnohospodárskeho družstva. Budem rád, ak si z tohto dvojdného podujatia návštevníci odnesú čo najviac pozitívnych dojmov a utvrdenie sa v tom, že naša snaha zlepšiť slovenské agropotravinárstvo

a prezentovať ho aj prostredníctvom výstav má zmysel,“ dodal E. Macho.

Daniela Nádaský, riaditeľ PD Krupěj, teda podniku, ktorý je hosťiteľom podujatia, povedal, že ako dlhoročný poľnohospodár sa s výstavou Celoslovenské dni poľa absolútne stotožňuje, a byť hosťiteľom takého veľkého podujatia považuje za veľkú česť.

„Naše družstvo je v rastlinnej výrobe zamerané na tradičné plodiny ako sú obilniny, hlavne pšenica, ale aj na repku, mak, siaty a cukrovú repu. Pre potreby živočíšnej výroby si zasa dorábame krmoviny. V živočíšnej výrobe sa orientujeme na chov holsteinského dobytku s trhovou produkciou mlieka. Celkovo obhospodarujeme 2933 hektárov pôdy,“ konštatoval D. Nádaský.

A dodal, že do podniku sa im darí pritiahnúť aj mladých ľudí, ktorí vytvárajú perspektívu rastu tohto podniku aj do budúcnosti.

„V rámci výrobných postupov sa snažíme uplatňovať najmodernejšie technológie, napríklad presné poľnohospodárstvo. Ide nám o to, aby sme skvalitnili a zefektívniili našu výrobu. Zamestnávame 62 ľudí najmä z Dolnej Krupěj, čo nás radí medzi väčších zamestnávateľov v okolí,“ uviedol D. Nádaský.

BOHUMIL URBÁNIK

PPA zrejme rozšíri trestné oznámenie

Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) pravdepodobne rozšíri trestné oznámenie na pracovníka agentúry za vynašenie citlivých informácií aj o stratu dokumentov v rozsahu 200 strán, ktoré sa týkali subjektu, vyšetrovaného policiou.

BRATISLAVA. V piatok to na tlačovej konferencii uviedol Jozef Kiss, generálny riaditeľ PPA, ktorý 1. júna tohto roku avizoval podanie trestného oznámenia vo veci.

Dôvodom je to, že bývalá riaditeľka Sekcie protispoločenskej a protikorupčnej

činnosti v PPA údajne manipulovala s dôležitými dokumentmi, súvisiacimi s konkrétnym subjektom.

„Musím konštatovať, že je dôvodné podozrenie, že pravdepodobne prišlo k nekalej manipulácii s dokumentáciou. Pokiaľ v najbližších dňoch nebude možné tieto dokumenty dohľadať, tak trestné oznámenie rozšírimo aj o tieto skutočnosti,“ avizoval J. Kiss.

Zároveň prijal morálnu zodpovednosť za pôsobenie človeka zo Slavie Capital, ktorý pracoval v PPA.

„Dňa 20. januára 2022 sme zistili, že tento človek

je v silnom konflikte záujmov, o čom sme pred týmto termínom nemali relevantné informácie. Ako generálny riaditeľ za to beriem plnú morálnu zodpovednosť, pretože si myslím, že z morálneho hľadiska to nebolo úplne v poriadku,“ pripustil J. Kiss.

Dôrazne však odmietol obviňovanie jeho osoby z toho, že v PPA na dôležitých pozíciách umožnil pôsobenie osobe z finančnej skupiny Slavia Capital, z ktorej je aj väzobne stíhaný Martin K. z korupčnej kauzy Dobytkár.

(tasr)

LG ARNOLD
novinka
**PRVÝ NA VÝSEV,
PRVÝ NA ZBER**

www.lgseeds.sk

Koalícia ide spraviť zo SR potravinové peklo

Novela zákona o potravinách, ktorú prijala koalícia OĽANO, SaS, Sme Rodina a Za ľudí, spraví zo Slovenska potravinové peklo. V súvislosti s novelou, ktorú koncom mája tohto roku odsúhlasilo plénum Národnej rady (NR) SR, to uviedla strana Hlas-SD.

BRATISLAVA. V období, keď saldo zahraničného obchodu s potravinami dosiahlo len za prvý štvrtrok 2022 medziročný nárast o dve pätiny, vládna koalícia podľa Hlasu-SD nepochopiteľne znižuje pokuty za predaj zdraviu škodlivých a falšovaných potravín. Strana Hlas-SD vyzýva prezidentku, aby zákon vrátila do NR SR.

„Saldo zahraničného obchodu za prvý štvrtrok 2022 medziročne vzrástlo o 40 percent. Na Slovensko sa za prvé tri mesiace doviezlo výrazne viac poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov ako pred rokom. Novela pritom znižuje pokuty za ohrozenie spotrebiteľa nebezpečnými, falšovanými alebo skazenými potravinami. Zo Slovenska spraví raj potravinových podvodníkov s rizikom smiešnych pokút,“ povedal Róbert Puci, poslanec NR SR a člen predsedníctva strany Hlas-SD.

Dovoz potravín za prvý kvartál 2022 prekročil miliardu eur, keď dosiahol hodnotu 1,173 miliardy eur.

Poznamenal, že podľa údajov Štatistického úradu SR dovoz potravín za prvý kvartál 2022 prekročil miliardu eur, keď dosiahol hodnotu 1,173 miliardy eur. Za celý predchádzajúci rok saldo zahraničného obchodu SR s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami dosiahlo zápornú hodnotu 1,725 miliardy eur. Podľa neho analytici predpokladajú, že celoročná rekordná negatívna hranica bude prekonaná už v prvom polroku. Ide o najhoršie čísla v ére samostatnosti SR, dodal R. Puci.

Zdôraznil, že koalícia novelou zákona o potravinách zrušila tzv. miliónové pokuty pre obchodné refazce za opakovaný predaj pokazených a zdraviu škodlivých

potravín. Aj počas pandémie pritom podľa neho refazce dosahovali rekordné zisky, a zaplatiť doslova smiešne pokuty, navrhované koalíciou, bude pre ne úplne triviálne. Minimálna výška pokuty sa z jedného milióna eur zníži o 95 percent, na 50 000 eur.

„Hlas – SD je zhrzený z konania súčasnej koalície. Pod rúskom hádok presadila zákon, ktorý významne poškodí kvalitu potravín a zdravie slovenských spotrebiteľov. A poškodí aj slovenských výrobcov potravín. To všetko v období, keď ceny potravín dosahujú rekordy; v zahraničných masmédiách sa hovorí o svetovom hladomore a riziko nárastu podvodov s potravinami nebolo nikdy také vysoké,“ podčiarkol R. Puci.

Kritikou novely zákona trafil vedľa

Poslanec NR SR a člen predsedníctva strany Hlas-SD Róbert Puci kritikou novely zákona o potravinách „trafil vedľa“. V reakcii na vyjadrenia tohto poslancu to uviedol Odbor komunikácie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MP RV) SR.

„Pán R. Puci kritikou trafil vedľa, respektíve trafil sám seba, pretože od roku 2012 bol poslancom NR SR za stranu Smer-SD, pod ktorou bol v tom čase aj agrárny rezort. Stačí spomenúť pani Roškovú, bývalú stranicu kolegyňu pána Pucih, ktorá až do roku 2018 brala agrotácie na betónové plochy a cudzie parcely,“ spresnil Odbor komunikácie MP RV SR.

Podľa Odboru komunikácie MP RV SR eurofondy, určené na modernizáciu potravinárstva a poľnohospodárstva, skončili v kauze Dobytkár a v ďalších korupčných schémach, a tieto peniaze reálne chýbajú.

„Čo sa týka kritiky zrušenia miliónových pokút, ktoré sú prakticky nevymožiteľné, a všetky prípady, v ktorých bola pokuta udelená, skončili na súdoch, vrátane Ústavného súdu, uvádzame, že ich zrušením v žiadnom prípade nedôjde k zníženiu kvality potravín na pultoch obchodov,“ vysvetlil Odbor komunikácie MP RV SR.

Dodal, že nová výška pokuty za porušenie prísnych pravidiel, 50 000 eur, je pre obchodníkov dostatočne odstrašujúca. Nehovoriac o reputačnom riziku, ktoré so sebou prináša negatívna publicita.

„Tzv. miliónové pokuty považujeme za marketingový ťah, ktorý je v praxi neúčinný a bol súčasťou zbytočnej vojny, ktorú viedlo bývalé vedenie MP RV SR proti obchodným refazcom,“ uzavrel Odbor komunikácie MP RV SR. (tasr)

Ako môžeme udržať domácu potravinovú bezpečnosť?

Ešte sa poriadne neskončila pandemická kríza, a už nás zasiahla kríza inflačná. Sú to momenty, pri ktorých nás musí zaujímať potravinová bezpečnosť nášho obyvateľstva. Jej predpokladom je dopestovať a dochovať poľnohospodárske komodity tak, aby sa z nich vyrobený potravinársky tovar v dostatočnom množstve a kvalite bezpečne dostal do obchodných regálov a následne k spotrebiteľovi.

Pritom sa treba snažiť aj o to, aby sa podiel slovenských potravín, ktorých je na pultoch obchodov na Slovensku v súčasnosti v priemere 40 percent, postupne zvyšoval.

S narastajúcou infláciou, ktorá už prekročila dvojmiestne číslo, to podľa všetkého bude stále horšie, keďže z dôvodu množstva, požadovaného zo strany zahraničných obchodných refazcov, v cenách potravín vraj nie sme konkurencieschopní.

Podiel výdavkov, ktoré naši obyvatelia vynakladajú na potraviny, sa neustále zvyšuje. To však nezavinil agrárny sektor, ale zapríčinila to inflácia, pod ktorú sa podpísali menová politika ECB, projekt Zelenej dohody pre Európu, koronavírusová pandémia a najnovšie aj západné sankcie, uplatňované proti Ruskej federácii. Kvôli sankciám sa zvýšili ceny energií, bez ktorých sa nezaobide ani agrárny sektor.

Ak k tomu pripočítame narastajúce ceny hnojív či

Treba sa snažiť o to, aby sa podiel slovenských potravín, ktorých je na pultoch obchodov na Slovensku v súčasnosti v priemere 40 percent, postupne zvyšoval.

ILUSTRÁČNÉ FOTO – (AR)

pri niektorých zložkách aj ich nedostatok, potom sa nemôžeme čudovať, že výdavky na potraviny v súčasnosti atakujú hranicu 15 percent. A pritom sa už hovorí aj o tretej vlne zdražovania.

V súvislosti s terajšou situáciou nás však prekvapuje to, že poľnohospodárske a potravinárske spoločnosti sú proti obmedzeniu vývozu určitých potravín a komodít. Keby vraj takto postupovali aj zahraniční exportéri, mohlo by sa nám stať, že v obchodných regáloch bude nedostatok potravín z dovozu, hoci ich doterajší väčšinový podiel kritizujeme...

Najväčší exportéri vo vývoze hamujú

Zo stanoviska poľnohospodárov a potravinárov teda vyplýva, že doma by sme nemali mať problém so zabezpečením potravinovej bezpečnosti, ale so zabezpečením sebestačnosti, čo sa

nám už asi nikdy nepodari.

V produkcii olejnin a obilnín sme prebytkoví, a tie teda môžeme vyvážať bez obmedzenia.

Pritom je zaujímavé, že napríklad India, ktorá patri medzi najväčších producentov pšenice na svete, bude jej export obmedzovať dokonca aj pri súčasných vysokých cenách, ktoré predstavujú 440 eur za tonu.

Vývoz do ázijských a do afrických štátov bude v spolupráci s OSN regulovať, keďže v tomto regióne v prípade nedostatku pšenice hrozí hladomor.

Iným problémom je export pšenice z Ukrajiny. Pokračuje blokáda ukrajinských prístavov na pobreží Čierneho mora, čo sa Ukrajina v spolupráci s Poľskom snaží vyriešiť exportom pšenice po železnici.

Rusko sa už dávnejšie rozhodlo, že svoje potraviny vyvážať nebude. Rovnako pristupuje k vývozu aj

Indonézia, ktorá zakázala vývoz palmového oleja. Táto komodita sa popri príprave jedál používa aj ako biopalivo alebo tiež v kozmetickom priemysle.

Namiesto balíčka protiinflačné opatrenia

Na zmiernenie terajšieho zdražovania potravín a na infláciu, pod ktorú sa podpísali vyššie spomenuté faktory, navrhuje vláda SR uplatniť protiinflačný balíček. Má sa týkať predovšetkým rodičov s deťmi a daňového bonusu, pričom verejné rozpočty zaťaží sumou vyššou ako 1 miliarda eur.

Problémom – ako napokon vždy – sú peniaze. Tie vláda dostáva do štátneho rozpočtu z vyšších cien tovarov a služieb, ktorých súčasťou je aj daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane. Tieto príjmy však nebudú stačiť.

Minister financií hľadá peniaze v tých 100 firmách, ktoré si v terajšej geopolitickej situácii „zarobili“ viac. Hľadá ich aj v rozpočtoch miestnych samospráv či vo väčšom zdaňovaní hazardných hier, výrobcov liehu, ale aj v zavedení u nás doteraz nepoznaných daní.

Tieto kroky však celkom určite nepomôžu znížiť infláciu, a preto ich jediným „prínosom“ bude nárast deficitu verejných financií, čo bude možno viesť k ešte vyššej inflácii.

Toto konštatovanie však platí aj pre všetkých ľudí, ako aj pre odborárskych predstaviteľov, ktorí sa „vyhrážajú“ štrajkovými pohotovosťami.

RÖBERT HÖLCZ, Bratislava

V roku 2018 začali v SPF uplatňovať schému podozrivých predajov pozemkov

Na Slovenskom pozemkovom fonde (SPF) mala od roku 2018 fungovať schéma podozrivých predajov pozemkov z majetku fondu. V tom čase túto inštitúciu viedla Adriana Šklibová.

BRATISLAVA. Bývalá generálna riaditeľka SPF je v súčasnosti obvinená z trestných činov založenia, zosnovania a podporovania zločínckej skupiny, prijímania úplatku, podplácania a zneužívania právomoci verejného činiteľa. V minulom týždni tieto podozrenia na tlačovej konferencii prezentoval súčasný generálny riaditeľ SPF Ján Marosz.

Podľa neho v roku 2018 bola na fonde „spustená“ zvláštna schéma prevodu pozemkov z vlastníctva štátu do súkromných rúk na zakladanie ovocných sádov. Schéma mala fungovať vždy

podľa rovnakého scenára. Na začiatku bol predložený zámer založiť ovocný sad na vopred vytypovaných pozemkoch vo vlastníctve pozemkového fondu.

Krátko po predložení žiadosti SPF stanovil mimoriadne nízku predajnú cenu, expresne pripravil zmluvu a pozemky previedol na žiadateľa. V týchto prípadoch celý proces od podania žiadosti do podpisu zmluvy netrval ani tri mesiace aj napriek tomu, že bežní žiadatelia čakali na vyjadrenia z fondu nie mesiace, ale roky, upozornil J. Marosz.

Spoločnými znakmi takto predaných pozemkov bolo to, že hraničia so zastavaným územím obce a dodnes na nich nie sú žiadne ovocné sady.

Pracovníci SPF v roku 2020 skontrolovali 47 zmlúv o predaji pozemkov na založenie ovocných sádov.

Z nich bolo založených iba 19 sádov, 25 sádov nebolo založených vôbec a dva sady boli založené iba čiastočne. V tomto roku sa konala opätovná kontrola naplnenia týchto zmlúv.

„Na základe našich zistení sme presvedčení o tom, že v týchto prípadoch došlo k podvodným prevodom štátnych pozemkov za podozrivu nízke ceny. Preto každý takýto prípad odovzdávame orgánom činným v trestnom konaní a zároveň robíme právne kroky na získanie týchto pozemkov späť do vlastníctva štátu z dôvodu nenaplnenia predmetu zmluvy zo strany nadobúdateľa pozemkov,“ zdôraznil generálny riaditeľ SPF.

Jedným z prípadov predaja lukratívnych pozemkov, ktorý bol odôvodnený založením ovocného sadu, mal byť prevod pozemkov vo Vrbovom. Cieľom

predloženého projektu bolo pestovanie orechov pre vlastnú potrebu na výmere viac ako 13 hektárov. Už tu je podľa J. Marosza zjavná absurdnosť celého zámeru, pretože pri 75 stromoch na hektári by žiadateľ pestoval orechy pre vlastnú potrebu na 1 000 stromoch.

SPF vtedy stanovil cenu na 0,4643 eura za meter štvorcový napriek tomu, že priemerná cena v danej lokalite bola v tom čase podľa cenovej mapy jedno euro.

„Pozemky, ktorých tržbová hodnota bola v tom čase 2 milióny eur, tak SPF predal za 62 000 eur,“ uviedol J. Marosz.

Navyše, do kúpnej zmluvy „zabudol“ vložiť akékoľvek ustanovenie, ktoré by zabezpečovalo právo SPF na navrátenie pozemku v prípade, ak kupujúci nedodrží dôvod uzavretia zmluvy.

(tasr)

Jedinou istotou je neistota

Poľnohospodárska sekcia zasadala v posledný májový deň. Po prerokovaní návrhov troch stanovisk sa diskusia venovala potravínám.

Doobeda sme stihli prebrať všetky tri stanoviská a skončili sme ešte s predstihom pred plánovanou prestávkou. Pre mňa bol „fahákom“ odpoľudňajší program, teda tematická verejná diskusia na tému Globálna potravinová bezpečnosť v ohrození po ukrajinskej vojne – úloha občianskej spoločnosti organizovaná v spolupráci so sekciou EHSV pre vonkajšie vzťahy. Na diskusiu boli pozvaní zástupcovia FAO (Svetová organizácia pre poľnohospodárstvo), zástupcovia Európskej komisie, zástupca OSN so zameraním na udržateľný rozvoj, regionálny tajomník ázijsko-tichomorskej sekcie Medzinárodného zväzu potravinárstva, poľnohospodárstva, hotelov, reštaurácií, stravovacích služieb, tabakového odvetvia a pridružených zamestnaneckých združení a pestovateľka kávy z Afriky (z Malawi).

Ceny stále letia hore

Musím sa priznať, že som sa na diskusiu tešila, pretože ma zaujímal pohľad jednot-

livých zástupcov, aj keď ma trochu zarazilo, že chýbal zástupca poľnohospodárov a potravinárov z Európskej únie. Stále sa stretávame vo všetkých dostupných komunikačných prostriedkoch s vojnou, jej negatívnymi dôsledkami, máme informácie o návšteve toho ktorého politika na Ukrajine (vo vojnovnej zóne), dodávame zbrane a peniaze na ich nákup. Mnohí členovia výboru si myslia, že takto asi mier nedosiahneme. A ako sme na tom s poľnohospodárskymi komoditami u nás? Vďaka situácii, ktorá zasiahla nielen celú Európu, ale celý svet, rozbehla sa vlna špekulácií (niektorí ekonómi tvrdia, že je to „odplata“ za Covid-19, keď mnohé nadnárodné spoločnosti prišli o tučné zisky, a tak si špekulatívne chcú nahradiť straty za dva roky). Ceny pohonných hmôt vyleteli rýchlo hore, podobne ako ceny obilí, hoci sa jednalo ešte o minuloročnú úrodu, raketovo vzrástli ceny stavebných materiálov, ceny energií, plynu sa zdvihli niekoľkonásobne. Takmer nič nezostalo na rovnakej úrovni, najmenej rástli platy v jednotlivých sektoroch. Situácia s rastom nákladov sa týka všetkých štátov, každý štát však rieši situáciu po svojom, Nemecko, Belgicko alebo Taliansko

hľadajú partnerov na dočasnú energiu. Horšie je to s nami na Slovensku, ale aj s Českou republikou. V obidvoch prípadoch sme závislí na rope a plynu z Ruska. Navyše vďaka tomu, že ropovod prechádza cez naše územie, získavame za ňu veľmi zaujímavé finančné prostriedky.

Rozdielne normy

Situácia na Ukrajine mala vplyv aj na vývoz komodít, prevažne obilí. Bežne sa predávali milióny ton obilí mesačne, dnes je dovoz na úrovni necelého miliónu ton za mesiac (takže sa vývoz obilí znížil na cca 10%). So zastavením dovozu obilí sa zastavil aj dovoz vajec a hydiny, ktorá predtým bola dovážaná do štátov Európskej únie (teda do strednej a východnej Európy). Išlo o obmedzené množstvo dovážaného hydínového mäsa a vajec, avšak tento dovoz mal negatívny vplyv najmä na chovateľov hydiny v strednej Európe. Poľnohospodári, teda chovatelia neboli schopní konkurovať nižším cenám dovážaných komodít. Rozdiel bol v podmienkach chovu, my musíme plniť prísne normy na ustajnenie, ale aj na kŕmenie zvierat, pričom mnohé látky na ochranu rastlín, ktoré sa na Ukrajine používajú,

sú u nás zakázané. A tak sa stalo, že na jednom trhu sme mali rôzne podmienky.

Ceny pre dodávateľov potravín do reťazcov sa primerane nezvýšili

Jediná istota je momentálna neistota. Porasty tohtoročných obilnín zatiaľ vyzerajú dobre, podobne je na tom aj už odkvitnutá repka, je predpoklad, že tohtoročná úroda bude priemerná. Veľa závisí od vývoja počasia, v niektorých oblastiach sa totiž prejavuje nedostatok zrážok. Aká bude realita, to však uvidíme. Už teraz však mnohé nadnárodné spoločnosti, ktoré u nás predávajú potraviny, upozorňujú na zdražovanie. Bez ohľadu na úrody však už dnes zdražujú mäso, mlieko a mliečne výrobky, pečivo, múku, jednoducho všetky základné potraviny. Často však „zabúdajú“ zaplatiť dodávateľom zvýšené ceny za dodávané tovary. O tom však väčšina spotrebiteľov vôbec ani nemá tušenia, mnohí si myslia, že sa konečne k peniazom dostali aj tí, ktorí potraviny vyrábajú. Popoludňajšia diskusia bola o súčasnej situácii a o budúcnosti. A bolo vidieť, že niektorí diskutujúci nemajú informácie a nevedia mnohé základné informácie o sek-

tore potravín. Mali by sme sa skutočne viac zamerať na dodávku potravín od našich pestovateľov a chovateľov.

Vyhrá vždy ten najlepší?

Keď sa teraz zamyslím už po skončení zasadnutia, tak mi to pripomenulo situáciu na dostihoch. Je to ako keď skúsený tréner ide na dostihy s vlastným koňom a džokejom. Stojíte pri padoku, vidíte pripravené kone na štart, viete, kto je aký džokej a aké má výsledky a možnosti. A zo všetkých štartujúcich koní vidíte toho svojho jedného, ktorý ako jediný má najlepšie predpoklady, je pripravený na dostihy, nie je na ňom ani gram tuku, len samý sval. A ste si istý, že tentokrát to skutočne vyjde, že váš koň na to má a vyhrá. A podobne je to aj po štarte, váš koň je prvý a celý dostih vedie, ale tesne pred cieľom to váš vlastný džokej vzdá a nechá predbehnúť iného jazdca. A z víťazného dostihu je namiesto radosti len sklamanie. Dúfam, že neskončíme rovnako, pretože kapacity a schopných ľudí na farmách a v spracovateľských podnikoch máme dosť, len aby mali možnosť svoje schopnosti aj uplatniť.

Mgr. JARMILA DUBRAVSKÁ, PhD.
Členka EHSV za Českú republiku,
nominovaná Agrárnou komorou ČR

pranostika

Po Medarde ostrá zima už nechodí, ani mráz vinici viacej neuškodí.

zrkadlo 168 hodín

■ Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka sa v apríli 2022 medzimesačne zvýšila o 2,1 % na úroveň 39,64 eura/100 kg. V porovnaní s aprílom 2021 bola priemerná nákupná cena mlieka vyššia o 22,9 %. Vyplyva to z aktuálnej správy ATIS. Cena mlieka Q. triedy v apríli v medzimesačnom porovnaní posilnila o 1,5 % na 39,65 eura/100 kg. Nákupná cena mlieka 1. triedy (39,80 eura/100 kg) sa v porovnaní s marcom 2022 zvýšila o 4,5 %. Cena mlieka Q. triedy kvality medziročne posilnila o 23,2 %. Mlieko 1. triedy bolo o 21,2 % drahšie ako v apríli 2021. V apríli 2022 nakúpili spracovatelia od producentov spolu 70 486 ton surového kravského mlieka, čo bolo o 3,6 % menej ako v marci. Mlieka Q. triedy sa nakúpilo medzimesačne o 3,9 % menej, spolu 55 681 ton. Nákup mlieka 1. triedy kvality dosiahol v apríli spolu 14 186 ton, teda medzimesačne menej o 4 %. Neštandardného mlieka sa v apríli nakúpilo 620 ton, teda v porovnaní s marcom viac o 51,4 %. Na aprílovom nákupe sa mlieko Q. triedy podieľalo 79 %, mlieka 1. triedy kvality bolo 20,1 % a neštandardné mlieko tvorilo 0,9 % z nákupu.

(tasr)

■ Podľa SPPK pracovalo v 1. štvrťroku 2022 v potravinárstve SR 32 186 zamestnancov. Oproti 1. štvrťroku 2021 sa stav zamestnancov zvýšil o 2,6 %. Najvýraznejšie zvýšenie počtu zamestnancov v 1. štvrťroku 2022 sa zaznamenalo vo výrobe mäsových výrobkov vrátane hydínových, kde sa počet zamestnancov medziročne zvýšil o 74,7 %. Výraznejšie zvýšenie počtu zamestnancov sa evidovalo vo výrobe ostatných potravinárskych výrobkov, kde sa počet zamestnancov oproti minulému roku zvýšil o 25,6 % a vo výrobe trvanlivých pekárskeho výrobného počtu stúpol o 24,3 %. Najvýraznejšie zníženie počtu zamestnancov v 1. štvrťroku 2022 nastalo vo výrobe, spracovaní a konzervovaní mäsa a mäsových výrobkov, kde sa zaznamenalo medziročne zníženie o 46,9 %, v odvetvi spracovania a konzervovania ovocia a zeleniny o 12,3 % a vo výrobe cestovín, kde stav zamestnancov poklesol o 11,5 %. Vo výrobe pekárskeho výrobného počtu cukrárskeho okrem trvanlivých výrobkov sa znížil počet zamestnancov o 6,0 %.

(tasr)

Index cien potravín FAO klesol aj v máji

Podľa Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) svetové ceny potravinárskych komodít v máji mierne klesli už druhý mesiac po sebe, hoci ceny pšenice a hydiny sa zvýšili.

Rast indexu cien mäsa bol spôsobený prudkým zvýšením medzinárodných cien hydínového mäsa. FOTO – FREEPIK

Index cien potravín FAO dosiahol v máji 2022 v priemere 157,4 bodu, čo je o 0,6 percenta menej ako v apríli. Index, ktorý sleduje mesačné zmeny medzinárodných cien koša bežne obchodovaných potravinových komodít, však zostal o 22,8 percenta vyšší ako v máji 2021.

Obmedzenia exportu vyvolávajú neistotu a kolísanie cien

Index cien obilnín FAO vzrástol o 2,2 percenta oproti predchádzajúcemu mesiacu, na čele s cenami pšenice, ktoré vzrástli o 5,6 percenta oproti aprílu a o 56,2 percenta oproti ich zodpovedajúcej hodnote v predchádzajúcom roku. Medzinárodné ceny pšenice, ktoré boli v priemere len 11 percent pod rekordným maximom dosiahnutým v marci 2008,

vzrástli v reakcii na zákaz vývozu vyhlásený Indiou a obavy z podmienok pre plodiny v niekoľkých popredných exportujúcich krajinách, ako aj na znížené prognózy produkcie na Ukrajine v dôsledku vojny. Celkovo vzrástli aj medzinárodné ceny ryže, zatiaľ čo ceny zrnín klesli o 2,1 percenta, pričom ceny kukurice klesli ešte viac v súlade s mierne zlepšenými podmienkami pre plodiny v Spojených štátoch amerických, sezónnymi dodávkami v Argentíne a bezprostredným zberu kukurice v Brazílii.

Index cien rastlinného oleja FAO od apríla klesol o 3,5 percenta, pričom je stále výrazne vyšší ako jeho úroveň z predchádzajúceho roka. Ceny palmového, slnečnicového, sójového a repkového oleja klesli čiastočne v dôsledku odstránenia krátkodobého

zákazu vývozu palmového oleja v Indonézii a slabého globálneho dopytu po dovoze sójového a repkového oleja vzhľadom na zvýšené náklady v posledných mesiacoch. „Exportné obmedzenia vytvárajú neistotu na trhu a môžu viesť k cenovým skokom a zvýšenej cenovej nestálosti. Pokles cien olejnin ukazuje, aké dôležité je, keď sa obmedzenia odstránia a nechajú export plynu plynúť,“ povedal hlavný ekonóm FAO Máximo Torero Cullen.

Covid ešte stále ovplyvňuje dopyt

O 3,5 percenta medzimesačne klesol aj index cien mliečnych výrobkov FAO. Najviac klesli ceny sušeného mlieka v súvislosti s neistotou na trhu z pokračujúcich blokáď Covid-19 v Číne,

zatiaľ čo silné maloobchodné tržby a vysoký dopyt zo strany reštaurácií na severnej pologuli zabránili výraznému poklesu cien syra napriek oslabenému globálnemu dovoznému dopytu. Ceny masla tiež klesli v dôsledku slabšieho dopytu po dovoze a pri lepších exportovateľných dodávkach.

Od apríla klesol aj index cien cukru FAO o 1,1 percenta, keďže dobrá úroda v Indii zlepšila prognózy globálnej dostupnosti. Svetové ceny cukru stlačilo aj oslabenie brazílskeho realu voči U.S. doláru spolu s nižšími cenami etanolu.

Index cien mäsa v máji FAO dosiahol nové historické maximum, keďže vzrástol o 0,6 percenta, aj keď svetové ceny hovädzieho mäsa zostali stabilné a ceny bravčového mäsa klesli. Rast bol spôsobený prudkým zvýšením medzinárodných cien hydínového mäsa, čo odrážalo pokračujúce prerušenia dodávateľského reťazca na Ukrajine, nedávne prípady vtáčej chrípky a zároveň prudkého nárastu dopytu v Európe a na Strednom východe.

Svetová produkcia a spotreba obilnín smerujú k poklesu

Podľa najnovšej správy FAO o ponuke a dopyte po obilninách poukazujú prvé

prognózy svetovej produkcie obilnín v roku 2022 na pravdepodobný pokles, prvý za štyri roky, na 2 784 miliónov ton, čo je o 16 miliónov ton menej oproti rekordnej produkcii odhadovanej na rok 2021.

Najväčší pokles sa predpokladá v prípade kukurice, po ktorej nasleduje pšenica a ryža, zatiaľ čo produkcia jačmeňa a ciroku sa pravdepodobne zvýši. Prognózy sú založené na podmienkach pre plodiny, ktoré sú už v pôde, a na plánoch sejby pre tie, ktoré sa ešte len majú zasíať.

Predpovedá sa tiež, že celosvetová spotreba obilnín v rokoch 2022/23 mierne klesne, približne o 0,1 percenta od roku 2021/22 na 2 788 miliónov ton, čo predstavuje prvý pokles za 20 rokov. Pokles prameni najmä z predpokladaného zníženia spotreby pšenice, zrnín a ryže ako krmiva, pričom sa očakáva, že celosvetová spotreba obilnín na potravinárske účely bude rásť, dodržiavajúc krok so svetovými trendmi.

Svetový obchod s obilninami podľa predpovedí klesne o 2,6 percenta z úrovne 2021/22 na 463 miliónov ton, čo je trojročné minimum, aj keď vyhládka pre medzinárodný obchod s ryžou zostávajú pozitívne.

Zdroj: FAO
MALVINA GONDOVÁ

Slovenská poľnohospodárska
a potravinárska komora
www.sppk.sk

SPRAVODAJ

Naša pôda, náš chlieb, náš vidiek

Číslo:
23/2022

Valné zhromaždenie a tri desaťročia SPPK

Na XXXV. Valné zhromaždenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory prijali pozvanie viacerí čelní predstavitelia domáceho agropotravinárskeho sektora, vrátane politikov. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora si v tomto roku pripomína 30 rokov od svojho vzniku. Valným zhromaždením, ktoré sa konalo v Aule Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, sa preto niesla aj myšlienka spájania sa agropotravínárov a využitia znalostného potenciálu komory pre rozvoj odvetvia.

Emil Macho a Eduard Heger.

Klaudia Halászová, rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre: „Sme v aule, ktorá je kruhová, kde nikto nie je prvý a ani posledný. Je pre nás veľká česť, že vy, delegáti, ste sa práve v roku, kedy si pripomínate 30. výročie vzniku komory a zároveň aj 70. výročie od vzniku Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, zišli práve u nás, na akademickej pôde. Naša inštitúcia vstúpila do novej éry. Odštartovali sme víziu moderného pôdohospodárstva, kam my, ako akademický sektor, patrime. Sme otvorení tomu, aby sme spolu s rezortom, s praxou a samosprávou vytvorili nový vzdelávací a vedecký ekosystém.“

Univerzita pripravuje novú inštitucionálnu akreditáciu, kde definujeme nový profil absolventa. V každom študijnom programe máme zástupcu z praxe. Aj vďaka tomu chceme vychovať absolventov, ktorí budú mať také vedomosti a zručnosti, aké samospráva a prax potrebuje.

Prínosom pre prax bude určite aj naše pôsobenie na poli vedy a výskumu, pretože univerzita bez vedy, výskumu a inovácií nemôže byť univerzitou.“

Emil Macho, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory: „Pre mňa je skutočne obrovskou ctou byť predsedom SPPK. Som presvedčený, že bez ohľadu na minulosť, čo sa udialo, každému poľnohospodárovi a potravinárovi, ktorý je v tejto sále, záleží na vidieku a na agropotravinárstve. Som presvedčený o tom, že na pôde národnej kultúrnej pamiatky, v roku, keď komora oslavuje 30 rokov a SPU oslavuje 70. výročie vzniku, je najvyšší čas na ekonomický, vedecký a ľudský reštart slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva.“

Aj z tohto miesta chcem predstaviteľom vlády, Národnej rady SR, inštitúcií MP RV SR vyjadriť presvedčenie, že poľnohospodári a potravinári sú na to pripravení. Tak, ako nám to káže naša poľnohospodárska česť, sa chceme starať o vidiek, chceme nakrmiť národ, doviezť do obchodu zdravé a čerstvé potraviny. Chceme urobiť maximum pre to, aby sa zo Slovenska stala krajina, z ktorej sa nebudú vyvážať automobily a dovážať sa do nej potraviny; ktorá pochopí, že agropotravinárstvo je anticyklické odvetvie – keďže jesť a piť sa bude stále – a to nás učili aj v tejto škole.

Želám si, aby aj dnešné slávnostné valné zhromaždenie a ich delegáti pristúpili k týmto výzvam konštruktívne, a aby presvedčili ľudí, ktorí majú v rukách legislatívu a financie, že sme hodní ich záujmu a že sa vieme starať o vidiek a o jeho obyvateľov.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora chce byť aj v ďalších dekádach kritická, no na druhej strane slušná a konštruktívna. Aj dnes chceme všetkým politikom povedať: skúste sa o nás oprieť, o naše skúsenosti, o naše empirické poznanie, a potom spoločne dokážeme byť silnejší. Veľmi si želim, aby sa poľnohospodári, a to najmä po tom, čo sme v minulosti prežili, už nikdy nedelili na malých, veľkých, skupinových... Sme v roku 2022, a sme tu preto, aby sme povzniesli slovenský vidiek na úroveň, ktorá mu právom patrí.“

Eduard Heger, predseda vlády SR: „Napriek tomu, že sa možno poľnohospodárstvu nerozumiem, si plne uvedomujem, ako veľmi ste pre Slovensko dôležití. Veľmi dobre si uvedomuje, že keď sme ako naša vláda prevzali Slovensko v roku 2020, tak sme ho prevzali v stave, kde si dovoľm povedať, veľa vecí vyzeralo lepšie ako v skutočnosti bolo.“

Emil Macho,
predseda SPPK:

„Skúste sa o nás oprieť, využijte naše skúsenosti, naše empirické poznanie, a potom spoločne dokážeme byť silnejší.“

Dovoľm si povedať, že pri tomto rezorte sme videli najvypuklejšie kauzy. Videli sme, akým spôsobom slúžila Pôdohospodárska platobná agentúra. Videli sme, akým tendenčným spôsobom fungovalo samotné ministerstvo, a o to dôležitejšie je pre mňa túto reputáciu napraviť tak, aby bola trvalá. Pre mňa je teda naozaj kľúčové, aby tento rezort fungoval transparentne, zodpovedne k vašim požiadavkám a volaniam, a aby hájil verejný záujem.

Som vďačný za férovú diskusiu, ktorú mám aj s predsedom vašej komory, ktorá je ťažká, otvorená, ale ako som povedal, férová. Ja často hovorím, že omnoho radšej počujem krutú pravdu ako sladkú lož. Ak vám chcem niečo sľúbiť, tak je to podaná ruka. Potrebujeme vás k tomu, aby sme zo Slovenska urobili krajinu, ktorá, ak bude chcieť, bude sebačinná aj potravinovo. Krajinu, ktorá bude moderná a úspešná. Ale na to, aby

sa to podarilo, potrebujeme stavať na skúsenostiach. A povedzme si na rovinu, tie skúsenosti sú dnes v tejto sále, a ja som si toho veľmi dobre vedomý.

K naplneniu potravinovej sebestačnosti si plne uvedomujem, že aj vy potrebujete investovať do svojho rozvoja. Dôležité je ale to, aby sme vedeli klásť správne priority na rozvoj v správnom čase. Ste pre nás silní partneri, a hovorím to aj pred pánom ministrom, aby počul, že toto je môj postoj podanej ruky, kde očakávam aj od vás, že nám pomôžete nastaviť cesty financovania tak, aby to bolo objektívne, spravodlivé a na prínos pre odvetvie. To je kľúčové.“

Samuel Vlčan, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR: „Oceňujem prácu s komorou a jej konštruktívny prístup pri komunikácii voči verejnosti, a to najmä od vypuknutia vojny na Ukrajine z pohľadu zastavenia šírenia sa možných dezinformácií ohľadom nákupnej paniky. Práca za ostatný takmer rok, odkedy som ministrom, je naozaj veľa. Stále to ale vidím tak, že sa len rozbiehame. Spolu s vami sa nám v diskusii podarilo schváliť strategický dokument – Víziu spoločných postupov moderného poľnohospodárstva do roku

2035. Z neho sme potom mohli jednoduchšie odvodiť aj samotný Strategický plán k budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ.“

Oceňujem, že si pri rokovaníach hovoríme pravdu, že si otvorene dokážeme vydiskutovať aj sporné oblasti. Na ministerstve musíme totiž veľmi citlivo uvažovať, koho a akou sumou podporíme, aby sme s európskymi peniazmi a so zdrojmi zo štátneho rozpočtu čo najefektívnejšie podporili všetky problémové oblasti, aby sme tak zvrátili dlhoročný trend, ktorý v agropotravinárstve nie je dobrý.

Nemusím zdôrazňovať, že v potravinárskom priemysle máme veľký problém. Vieme, ako nešťastne dopadla transformácia agropotravinárstva v 90. rokoch; vieme, čo pre agropotravinársky sektor znamenal náš vstup na otvorený trh Európskej únie. Verím, že spoločne nájdeme taký recept, aby sme stáli na našej agropotravinárskej tradícii, aby sme na nej vybudovali moderné a úspešné poľnohospodárstvo pre ďalšie generácie. Nevidím dôvod, prečo by sa nám to nepodarilo.“

Jaroslav Karahuta, predseda Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie: „Pred 30 rokmi, keď komora vznikla, jej cieľom bolo byť partnerom pre ministerstvo pôdohospodárstva a jeho inštitúcie. Dnes treba oceniť úlohu komory najmä na začiatku tisícročia, kedy zohrala významnú úlohu pri našom vstupe do EÚ. Asi by náš vidiek vyzeral úplne inak, keby vtedy komora nebola pri sile. Potom ale prišiel rok 2005, kedy sa sila SPPK zmenila, zrušilo sa povinné členstvo. A dnes preto môžeme otvorene povedať, že zrušenie povinného členstva nebol najšťastnejší krok. Keby to tak bolo, tak by sme nemali podiel dotácií na pridanej hodnote na úrovni 70 % a rovnako by sme nemali 37-percentný podiel dotácií na výnosoch. Najviac utrpeli tí,

ktorí sa zaoberajú špeciálnou rastlinnou výrobou a živočíšnou výrobou. Našich starších ľudí by v minulosti ani len nenapadlo, že raz nebudeme mať dostatok jablák, zemiakov, cibule, husí či kačiek.“

Dnes je módnym slovom vertikála. A vertikála je reťaz. A všetci vieme, že každá reťaz je taká silná, aký silný je najslabší článok v reťazi. Ale ako to urobiť? Môžeme dať chovateľom ošipáných peniaze, ale čo s tým, keď tu nemáme vybudovaný silný spracovateľský priemysel? Dajme peniaze tam, ale čo keď nemáme dostatok domácej suroviny?

Ministerstvo by sa malo sústrediť na podporu toho najslabšieho článku, a bohužiaľ, tým je spracovateľský priemysel. Komore chcem úprimne popriať všetko najlepšie. Zároveň mám prosbu na vedenie komory, lebo práve vedenie komory udáva rytmus celej komore, aby našlo spôsob spolupráce s ministerstvom, a aby našlo spôsob ako opäť spojiť poľnohospodárov.“

Jan Doležal, prezident Agrárnej komory ČR: „Moje pozvanie na 30. narodeniny SPPK je dôkazom toho, že naša vzájomná spolupráca je takmer nevyhnutná. Pred nami sú ťažké témy. Preto musíme aj naďalej spolupracovať a vysvetľovať nielen na národnej úrovni, ale aj na zahraničných fórach, že niečo sú sice zelené ambície, ale veľa znamená aj realita nášho poľnohospodárstva a potravinárstva. Sú rôzne nástroje na to, ako sa dá pomôcť poľnohospodárom, ako ich podporiť, obzvlášť pri zabezpečení potravinovej bezpečnosti v celej EÚ. Aj preto teba dočasne odložiť environmentálne ciele, a v súčasnosti sa treba sústrediť na produkciu dostatočného množstva európskych potravín. Inak nám z globálneho pohľadu naozaj hrozí potravinová kríza, z ktorej sa môže pokojne rozvinúť aj kríza migračná.“

Tomáš Malatinský, prezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR: „Riešime spolu témy, ktoré presahujú agrárny rezort a sú dôležité pre celé hospodárstvo, kde agropotravinársky sektor je toho nie malou súčasťou. Dnes sme sa stretli v aule, ktorú charakterizuje vedomosť a skúsenosť. SPPK nominuje veľa svojich zástupcov do pracovných odborných komisií, s ktorými môžeme potom dobre obhajovať zamestnávateľský sektor. Verím, že to tak bude aj v budúcnosti.“

JANA HOLÉCIOVÁ
hovorkyňa SPPK
FOTO – (PK)

Prezident Agrárnej komory ČR Jan Doležal.

Rekordní obnova lesů v ČR

Po rozsáhlých zejména kůrovcových kalamiťách se v českých lesích výrazně zrychlila obnova. Jen za loňský rok v nich bylo vysazeno 40 679 hektarů nových porostů, což bylo v meziročním srovnání o sedm tisíc hektarů více, a novodobé historii České republiky je to rekordní hodnota.

Zemědělec

Vytěžilo se 30,3 milionu metrů krychlových dřeva bez kůry; proti předchozímu roku to bylo o 5,5 milionu metrů krychlových méně. V tiskové zprávě o tom informoval Český statistický úřad (ČSÚ).

Statisticy uvádějí, že 86,9 procenta vytěžených stromů bylo zasaženo kůrovcem. Meziročně však bylo vytěženo o 7,6 milionu metrů krychlových kůrovcového dříví méně.

Nejvíce se těžily jehličnaté dřeviny, které z celkového objemu vytěženého dřeva tvořily 94,9 procenta. Mírně narostl objem vytěžených listnatých dřevin, kterých bylo 1,5 milionu metrů krychlových. Z jednotlivých dřevin převažoval smrk, který tvořil 85,1 procenta. Sedm procent připadalo na borovice. Modřín a buk činily 2,2 procenta z vytěženého objemu.

Podobně jako v minulých letech se nejvíce dřeva vytěžilo na Vysočině. V kraji se vytěžilo přes 7,4 milionu metrů krychlových dřeva, což je téměř čtvrtina z celkového

Loni se výrazně zrychlila obnova lesů po kůrovcové kalamiťe.

FOTO - (AR)

objemu vytěženého v celém Česku. Nicméně v meziročním porovnání to znamenalo pokles o 14,5 procenta. Kvůli kůrovcové kalamiťe ve smrkových lesích vytěžili lesníci na Vysočině nejvíce dřeva v zemi čtvrtým rokem v řadě.

Stromů, poškozených hmyzem, bylo na Vysočině minulý rok pokáceno téměř šest milionů metrů krychlových, což představovalo čtyři pětiny z celkové těžby v kraji. Nahodilá těžba dřeva, zahrnující i zpracování jinak poškozených lesních porostů, převýšila 7,3 milionu metrů krychlových.

Podle Petra Jelínka, výkonného ředitele společnosti Uniles, celorepublikový pokles těžby a menší

nabídka na trhu způsobily výrazný růst cen dřeva. „Pozorujeme rostoucí poptávku po palivovém dříví. Loni se zvýšila o 30 procent. Důvodem jsou rostoucí ceny energií a obavy z nedostatku plynu,“ uvedl. Firma očekává, že letos bude těžba klesat.

Během zalesňování převládaly plochy nově osázené listnatými dřevinami; z celkové plochy je jich 52,1 procenta. Z jednotlivých druhů stromů byl nejvíce využit smrk, který byl vysazen na téměř 30 procentech zalesněné plochy. Na více než 24 procentech plochy byl vysazen buk, na 17 procentech dub, a na téměř osmi procentech plochy se osázela borovice.

Při zalesňování se spotřebovalo 244 milionů sazenic, což bylo průměrně šest tisíc sazenic na hektar. Nejvíce nových stromů bylo vysazeno na Vysočině, kde bylo zalesněno 9 310 hektarů lesů, což je téměř 23 procent zalesněné plochy celého Česka. Kromě sadby malých stromků a zasévání semen do půdy loni pokračovala také přirozená obnova lesů. Přirozenou cestou se meziročně obnovilo 9 111 hektarů porostů, což je proti předcházejícímu roku o 2 496 hektarů více.

Na konci roku 2021 lesní pozemky zaujímaly plochu téměř 2,68 milionu hektarů; z toho státní lesy tvoří 54 procent plochy.

OLDŘICH PŘIBÍK

Samozber jahôd je už v plnom prúde

Na Slovensku sa začal samozber jahôd. Pestovatelia lákajú zberačov na autentickú chuť plodov, a aj napriek vysokej inflácii sa tohtoročné ceny jahôd zvýšili len mierne.

BRATISLAVA. V minulom týždni o tom informovala Jana Holéciová, hovorkyňa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK).

Spreznila, že pestovatelia jahôd sprístupnili svoje polia pre zberačov na viac ako tridsiatke miest prevažne v južne položených častiach Slovenska. Úroda jahôd by mala byť výborná.

O sľubne vyzerajúcej sezóne však môžu hovoriť len tí profesionálni pestovatelia, ktorí nepodcenili jarné prízemné mrazy a kvitnúcim jahodám zabezpečili dostatočne intenzívnu protimrazovú ochranu.

Upozornila, že zber jahôd je pre pestovateľov každoročne náročný na zabezpečenie dostatočného množstva ľudí, s ktorými by stihli v správnom čase pozberať vypestovanú úrodu. Už niekoľko rokov sa totiž stáva pravidlom, že časť ovocia

Aj v tomto roku je o samozber jahôd veľký záujem.

pestovatelia nedokážu načas pozberať práve kvôli chýbajúcim brigádnikom, a následne plody hniju na zemi. Poznámeneľa, že v tomto roku budú v sadoch a na poliach pomáhať aj Ukrajinci, ktorí majú záujem aj o samotný zber. Jahody budú zberať i na konci ich dozrievania, teda v čase, keď je už na poliach len minimum zákazníkov.

„Naším cieľom je pozberať čo najviac úrody.

Kvalitné slovenské jahody svojou autentickou chuťou a vôňou vysoko prevyšujú dovozové plody, ktoré sa k nám vozia nezrelé, a oproti našim plodom sú aj o dosť tvrdšie. Vzhľadom na benefity slovenských jahôd, vynaloženú ľudskú prácu a finančnú náročnosť pestovania ich nesmieme nechať zhnúť na jahodoviskách,“ uviedol Marián Varga, predseda Ovocinárskej únie SR.

Zdražovanie sa prejavilo aj v nákladoch na pestovanie jahôd, ktoré stúpili približne o 5 až 10 percent. Na zabezpečenie kvalitnej úrody používajú pestovatelia počas sezóny drahú protimrazovú ochranu, ktorá ich počas tejto jari vyšla na 3,5 milióna eur. Stúpili ceny energií, vody, pohonných látok, hnojív či slamy, ktorá sa kladie pod jahodové porasty. Pestovatelia sú preto nútení vývoju cien prispôbiť aj ceny pre spotrebiteľov, ktoré sa oproti minulému roku zvýšili asi o 5 percent.

Hovorkyňa SPPK dodala, že slovenskí ovocinári v tomto roku pestujú jahody približne na 200-hektárovovej výmere. Priemerná spotreba jahôd na Slovensku sa za ostatné roky ustálila na jednom kilograme na obyvateľa a rok.

Aj vzhľadom na výhody, ktoré majú jahody vypestované na Slovensku, chcú pestovatelia záujem o tieto produkty zo strany zákazníkov motivovať, keďže napríklad v roku 2009 bola spotreba jahôd v SR na úrovni takmer 2 kilogramy na osobu a rok.

(tasr)
ILUSTRÁČNÉ FOTO - (AR)

agrometeorologické informácie

Tepló cez deň i v noci

■ Priemerná týždenná teplota pôdy v hĺbke 5 cm sa pohybovala od 15,7 (Telgárt) do 22,5 °C (Bratislava-Kolíba); maximálny denný priemer od 17,7 (Liesek) do 24,7 °C (Bratislava-Kolíba); minimálny denný priemer od 13,0 (Telgárt) do 19,0 °C (Bratislava-Kolíba).

■ Priemerná týždenná teplota pôdy v hĺbke 20 cm sa pohybovala od 13,9 (Telgárt) do 20,3 °C (Bratislava-Kolíba); maximálny denný priemer od 15,1 (Telgárt) do 22,5 °C (Hurbanovo); minimálny denný priemer od 12,7 (Liesek) do 18,1 °C (Hurbanovo).

■ Zásoba fyziologicky účinnej vody v pôde, vyjadrená v percentách využiteľnej vodnej kapacity, bola vo štvrtok ráno v minulom týždni na monitorovacej ploche v Hurbanove v 10 cm profile 33 %, v 30 cm 39 % a v 60 cm 36 %; v Beluši v 10 cm 34 %, v 30 cm 48 % a v 60 cm 62 %.

■ Počas väčšiny pracovnej časti tohto týždňa by mali existovať vhodné podmienky pre výskyt preháňok, búrok alebo občasných dažďa. V tejto súvislosti bude vhodné sledovať vývoj búrkovej oblačnosti a venovať pozornosť

výstrahám pred nebezpečnými poveternostnými javmi ako sú intenzívny dážď, padanie krúp, výskyt bleskov a silný nárazový vietor.

■ Teplotné podmienky budú zodpovedať tomuto ročnému obdobiu, takže výraznejšie ochladenie sa neprevia. Na druhej strane by však nemalo byť tak teplo ako bolo počas posledného víkend.

■ Naopak, na konci tohto týždňa by vzostup teploty vzduchu cez deň mohlo podporovať znižovanie sa oblačnosti a dlhé trvanie slnečného svitu, pretože sa blížime k letnému slnovratu.

■ K dlhému trvaniu slnečného svitu by sa v priebehu nasledujúceho týždňa malo pridať aj prúdenie teplého vzduchu od juhu až juhozápadu, čo by malo spôsobiť ďalší vzostup maximálnej dennej teploty vzduchu. Tepló bude aj v noci.

■ V priebehu víkend by mal od západu do strednej Európy zasahovať výbežok vyššieho tlaku vzduchu. A v prvých dňoch nasledujúceho týždňa, podobne ako cez víkend, by predbežne malo byť aj nižšie riziko výskytu atmosférických zrážok.

(f)

Meteorologický prehľad za obdobie od 30. 5. do 5. 6. 2022

STANICA	TEPLOTA VZDUCHU [°C]					ZRAŽKY		SLN SVIT [h]
	PRE-MER	ODCH OD NORM	MAX. 2 m	MIN. 2 m	MIN. 5 cm	UHRN [mm]	% NORM	
Bratislava, Kolíba	20,2	4,0	30	9	4	46	301	81
Kuchyňa, letisko	20,1	4,2	30	5	4	19	108	75
Nitra, letisko	20,5	3,9	30	5	5	5	33	83
Hurbanovo	20,8	3,6	30	8	3	38	278	83
Žilina, letisko	17,2	2,9	28	5	0	13	63	77
Liesek	14,6	2,9	24	4	1	6	27	71
Dudince	18,8	2,2	30	5	1	14	89	66
Lužanec, letisko	18,3	2,3	28	6	0	10	55	63
Poprad, letisko	15,1	2,5	24	3	-1	7	38	70
Štrpákov, Tisovec	17,3	2,4	28	6	3	1	3	63
Kolíba, letisko	18,7	2,8	28	6	2	18	102	65
Třebšov, Mlýnske	19,5	3,0	29	7	2	15	105	69

Anketa na www.rno.sk

Vážení čitatelia, do ankety sa môžete zapojiť buď elektronicky, na webovej stránke www.rno.sk, alebo zaslaním anketového kupónu do konca tohto mesiaca. Z tých čitateľov, ktorí sa zapoja do súťaže, vyžrebujeme každý mesiac jedného výhercu, ktorý získa finančnú odmenu v hodnote 50 eur. Na záver celej súťažnej ankety v decembri 2022 bu-

de zo všetkých hlasujúcich vyžrebovaný výherca hlavnej ceny: 400 eur.

Hlavným sponzorom súťažnej ankety je spoločnosť Československá obchodná banka, a. s.

ANKETA

JÚN 2022

Po pandémie sa život vracia do starých koľají. Myslite si, že sa do starých koľají vrátia aj poľnohospodárske výstavy a odborné podujatia?

áno skôr áno skôr nie nie

Prečo? .....

Meno: .....

Organizácia: .....

Adresa: .....

Tel.: .....

E-mail: .....

Vyplnený anketový listok zašlite do 30. 6. 2022 na adresu: ROLNICKE NOVINY, Dlhá 25, 949 01 Nitra

Odkiaľ sa vzalo slovo zemiak?

Zrejme najstaršie slovo, slúžiace na označenie zemiaka v európskych jazykoch, je nemecké Grundbirne, teda zemná hruška.

Tento predpoklad potvrdzuje skutočnosť, že slová ako krumpeľ, krumplä, grumpfla, krumpolec, grumbolec, grumbír, krupfla, grufa, krampfla, krompela, krompelik, krompak, krompach či kromperi, ktorými označovali zemiaky Slováci, sú odvodené práve z tohto nemeckého výrazu.

Nemeckému Grundbirne sú podobné i slová, ktorým pomenúvajú zemiaky v iných jazykoch; napríklad v slovinčine je to grumbir, v srbochorváčtine krompir, v bulharčine gombir, v maďarčine krumplí a v rumunčine crumpir.

Český variant slova zemiak je brambor, odvodený z názvu jednej z nemeckých krajín, Brandenburska, odkiaľ boli zemiaky dovezené na územie Českého kráľovstva.

Nemeckým názvom tejto plodiny bolo zrejme motivované tiež samotné slovo zemiak; ako úžitková rastlina, pochádzajúca zo zeme. Avšak Slováci si jej názov oproti Nemcom zjednodušili, nepripodobnili ju žiadnemu druhu ovocia, iba k základu slova pridali príponu -iak.

Najstaršou zachovanou písomnosťou, v ktorej sa objavilo slovo zemiak v množnom čísle, teda zemiaky, je text z mesta Krupina z roku 1691.

Naši krajanovia používali na pomenovanie zemiakov aj mnoho ďalších názvov.

Ako už bolo spomenuté, naši krajanovia používali na pomenovanie zemiakov mnoho ďalších názvov. Napríklad v písomnosti obce Poniky z roku 1794 nájdeme výraz krumple, ktorý uvádza aj Anton Bernolák v jeho Slowári Slowensko-Česko-Latinsko-Nemecko-Uhorskom z rokov 1825 – 1827.

O „palení vodki ze krumplow“, čiže o výrobe destilátu zo zemiakov, zasa píše neznámy autor v knihe Poznámky a rady hygienické, prírodopisné, meteorologické, ekonomické z 18. storočia.

Vo východoslovenských nárečiach sa na označenie zemiaku používajú aj české nárečové slová bandor a bandur; obvykle vo forme zdobeniny bandurka.

Tie sú odvodené od českého brambor, ktoré v Čechách miestami nahrádza výraz bandor. Pôvod slova bandor je však nejasný; zrejme vzniklo žartovnou obmenou slova pandur (vojak).

Aj v ukrajínčine jestvuje podobné slovo – bandura, no slúži na označenie brnčacieho hudobného nástroja s oválnym telom a s krátkym krkom.

Najstarší slovenský známy zápis slova bandurka (v tvare množného čísla bandurky) sa vyskytol v texte z Beňadikoviec, a pochádza z roku 1771.

Zo slova bandurka boli neskôr odvodené viaceré ďalšie slová; napríklad názov pagáča z varených zemiakov – bandurečnik, a tiež výrazy bandurečenisko (rola po vykopení zemiakov), bandurčica (liehovina pálená zo zemiakov), bandurkar (ten, kto má rád zemiaky), bandurkarňa (sklad zemiakov pri pálení) a slovné spojenia: bandurky z lupu (zemiaky varené v šupke) či bandurkovy cukor (zemiakový cukor).

Na označenie zemiaka sa najmä na východnom Slovensku používa i slovo grufa. Zrejme bolo vytvorené na základe podobnosti tejto plodiny s niečím guľatým. Najstarší písomný záznam uvedeného výrazu pochádza z knihy prírodovedca Andreja Kralowanského Naturalis historiae compendium (Prírodné histórie v skratke) z roku 1795, kde ho môžeme nájsť v tvare grulle, pričom ako synonymum je tu zaznamenaný aj tvar sswabka (t. j. švábka), ktorý sa v podobe švábka ujal v rámci bernolákovčiny.

Výraz švábka pravdepodobne tiež pochádza z nemčiny, a v slovenských písomnostiach bol zaznamenaný už v roku 1698 v listine z obce Nemecká Lupča (dnes Partizánska Lupča), ako súčasť slovného spojenia „tri wrece swabky“. Používa sa v oblasti severného Slovenska a hlavne na území Liptova. Prečo je to tak, to vysvetľuje písomná zmienka z oblasti Spiša, datovaná do roku 1786, podľa ktorej zemiaky na toto územie priniesli študenti, ktorí navštevovali univerzity v západnej Európe, pričom jedným z nich bol Tomáš Šváb.

Spišiaci nevedeli, ako pomenovať tento nový druh plodiny, a tak jej názov odvodili od priezviska študenta, ktorý ju doniesol.

A na záver ešte pár slov k nášmu národnému jedlu, k haluškám. Hoci sa zemiaky začali na Slovensku pestovať až v druhej polovici 17. storočia, stali sa veľmi rýchlo populárne, a prvé halušky uzreli svetlo sveta ešte v tom istom storočí, o čom svedčia rôzne zachované písomnosti.

PAVOL IČO, Košice

Slovenský vidiek a jeho vízia

V dňoch 18. a 19. mája tohto roku sa v Modre uskutočnil odborný seminár s názvom Slovenský vidiek a jeho vízia. Organizátormi seminára boli Vidiecky parlament na Slovensku, Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky, Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky v Modre a New Edu, n. o.

Na odbornom seminári sa zúčastnilo 75 podnikateľov, pôsobiacich vo vidieckej turistike, starostov, zástupcov tretieho sektora a ďalších pracovníkov v oblasti cestovného ruchu na Slovensku.

Podujatie sa konalo pri príležitosti 30. výročia založenia Slovenského zväzu vidieckej turistiky a agroturistiky (SZVTA). Cieľom podujatia bolo reštartovať podnikanie vo vidieckej turistike a agroturistike na Slovensku po pandémii, spôsobenej Covidom-19, a výmena domácich a zahraničných skúseností z podnikania na slovenskom vidieku.

Odborný seminár otvorila Ing. Mária Behanovská, predsedníčka Vidieckeho parlamentu na Slovensku. Vzácnym hosťom podujatia bol generálny sekretár Európskeho zväzu vidieckej turistiky Klaus Ehrlich zo Španielska, ktorý sa vo svojom vystúpení venoval problémom podnikania po Covid-19 na európskom vidieku v oblasti turizmu. A venoval sa aj trendom ďalšieho vývoja v tomto odvetví.

Hlavné vystúpenie na seminári mala Mgr. Tatiana Harsová z MP RV SR. Jej prednáška bola na tému Sociálne poľnohospodárstvo ako podpora rozvoja vidieka.

Centrum chuti a regionálne partnerstvo

JUDr. Marieta Okenková, PhD., z SPU v Nitre mala prednášku s názvom Podme spoločne viac zatriaktivniť vidiek pre život, prácu a investície. Prednášku s názvom Nové a inovatívne nástroje pre tvorbu politik predniesol Jakub Dvorský z VIPA SK.

Zaujímavé informácie účastníkom seminára poskytla aj prednáška prof. Ing. Zuzany Pálkovej, PhD., z SPU Nitra, s názvom Centrum chuti a regionálne partnerstvo. Uviedla v nej príklady dobrej praxe, týkajúcej sa rozvoja vidieckeho turizmu, založeného na tradíciách a na dobrom jedle.

O súčasných problémoch, spojených s reštartom podnikania vo vidieckej turistike na Slovensku, hovorila Iveta Pupišová, ktorá zdôraznila naliehavosť pomoci štátu zariadeniam vidieckej turistiky najmä vypísaním výziev na podporu v oblasti propagácie, ale aj pri stabilizácii pracovných síl na vidieku či pri podpore vytvárania nových pracovných

Účastníci seminára pred budovou penziónu Harmónia.

FOTO – AUTOR

príležitostí na vidieku. Tak by sa dalo zamedziť odchodu mladých ľudí do zahraničia.

Klaus Ehrlich v prednáške s názvom Trendy vidieckej turistiky v Európe hovoril o veľmi podnetných skúsenostiach z oblasti vidieckej turistiky vo vyspelých západoeurópskych krajinách, ktoré môžu byť užitočné aj pre slovenských podnikateľov v tejto oblasti.

Čestný predseda SZVTA Ing. František Mach, CSc., informoval účastníkov seminára o aktivitách tohto zväzu počas jeho 30-ročnej existencie. Zdôraznil aj potrebu intenzívnej pomoci podnikateľom v oblasti vzdelávania, propagácie, výmeny skúseností a stabilizácie pracovných síl na vidieku.

Prof. Ing. Peter Patúš, PhD., hodnotil súčasné podmienky podnikania vo vidieckej turistike na Slovensku, a navrhol uskutočniť spoločný európsky projekt na podporu podnikania vo vidieckej turistike.

Mgr. Peter Nemček, manažér Miestnej akčnej skupiny (MAS) Kopaničiarsky región, prezentoval aktivity tejto MAS v oblasti cestovného ruchu a poohli problém, s ktorými sa MAS boria v súvislosti s prílišnou byrokratickou záťažou, nastavenou riadiacimi orgánmi.

Diskusia a Pamätné listy

Počas seminára sa uskutočnila aj bohatá diskusia

Klaus Ehrlich počas prednášky na seminári v Modre.

a výmena skúseností, o čom budeme čitateľov Roľníckych novín postupne informovať. Najaktívnejším a úspešným podnikateľom vo vidieckej turistike na Slovensku potom organizátori odovzdali Pamätné listy.

Na druhý deň sa účastníci odborného seminára zúčastnili na exkurzii v Modre, kde navštívili vinárstvo SHEBO WINERY, Múzeum Ludovíta Štúra v Modre a viacerých výtvarníkov v tomto meste.

Generálneho sekretára Európskeho zväzu vidieckej turistiky Klaus Ehrlich prijala na MP RV SR generálna riaditeľka služobného úradu Zuzana Nouzovská. Hovorili o realizácii spoločne pripravovaného projektu na podporu vidieckej turistiky na Slovensku. Účastníci odborného seminára na záver prijali uznesenie.

Odporúčania pre štátne orgány

1) V krízových situáciách zohráva rozhodujúci význam pôdohospodárstvo, ktoré zabezpečuje výživu obyvateľstva. Prostredím poľnohospodárskej výroby je vidiek, ktorý má nezastupiteľné miesto. Dlhodobu absenciu jasnej a záväznej vízie, zameranej na obnovenie potravinovej bezpečnosti, ktorá by sa

realizovala vo všetkých verejných politikách.

2) Nakoľko súčasná úroveň potravinovej sebestačnosti Slovenska je dlhodobou veľmi nízkou, prioritnú pozornosť treba venovať finančnej a legislatívnej podpore pre pôdohospodárstvo a vidiecke regióny, aby sa zlepšila situácia regionálnej ekonomiky.

3) Významný príspevok vidieckej ekonomike priniesie aj rozvoj agroturistiky a vidieckeho cestovného ruchu, čím sa prispeje k zlepšeniu infraštruktúry vidieka, vrátane podpory zamestnanosti na vidieku.

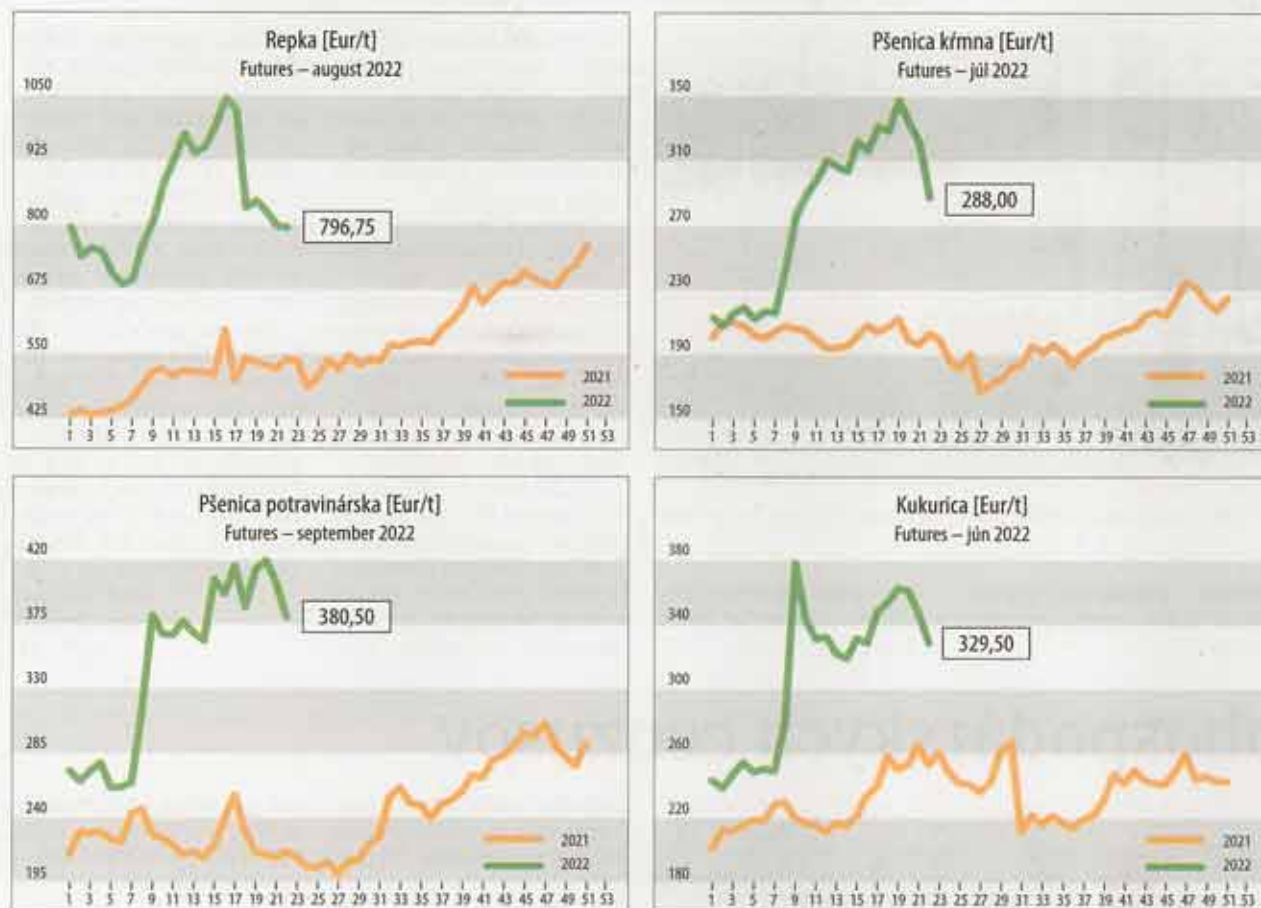
4) Dlhodobou absenciou zapájania aktérov vidieka do tvorby politik a do rozhodovacích procesov. Nie sú vytvorené adekvátne konzultačné mechanizmy.

5) Zo strany riadiacich orgánov (PPA, MIRRI SR, MP RV SR) treba zjednodušiť nadstavbu byrokratických procesov pri implementácii CLLD projektov s cieľom zvýšiť atraktivitu vidieckeho územia a tak podporiť podnikanie v cestovnom ruchu.

6) Treba zintenzívniť činnosť SZVTA, treba zvoliť nové samosprávne orgány a profesionalizovať činnosť sekretariátu aj s pomocou projektu, určeného na podporu podnikania na vidieku z MP RV SR, PPA, MDRR SR a MPSVR SR.

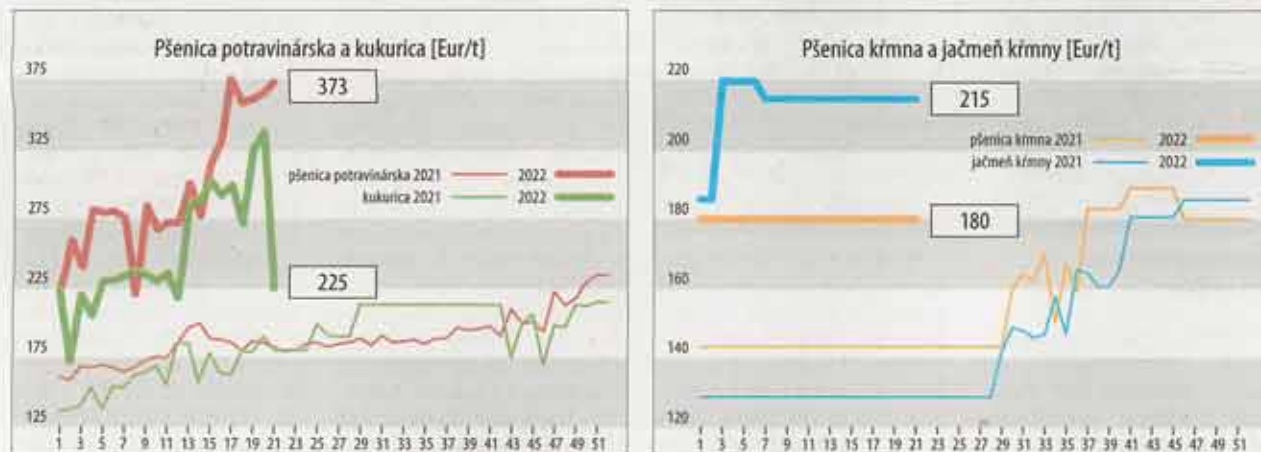
Prípravil: FRANTIŠEK MACH, Modra

Vývoj cien komodít MATIF

Ceny obilnín na Slovensku

Veľkoobchodné ceny od pestovateľov, na dopravnom prostriedku (Eur/t bez DPH)

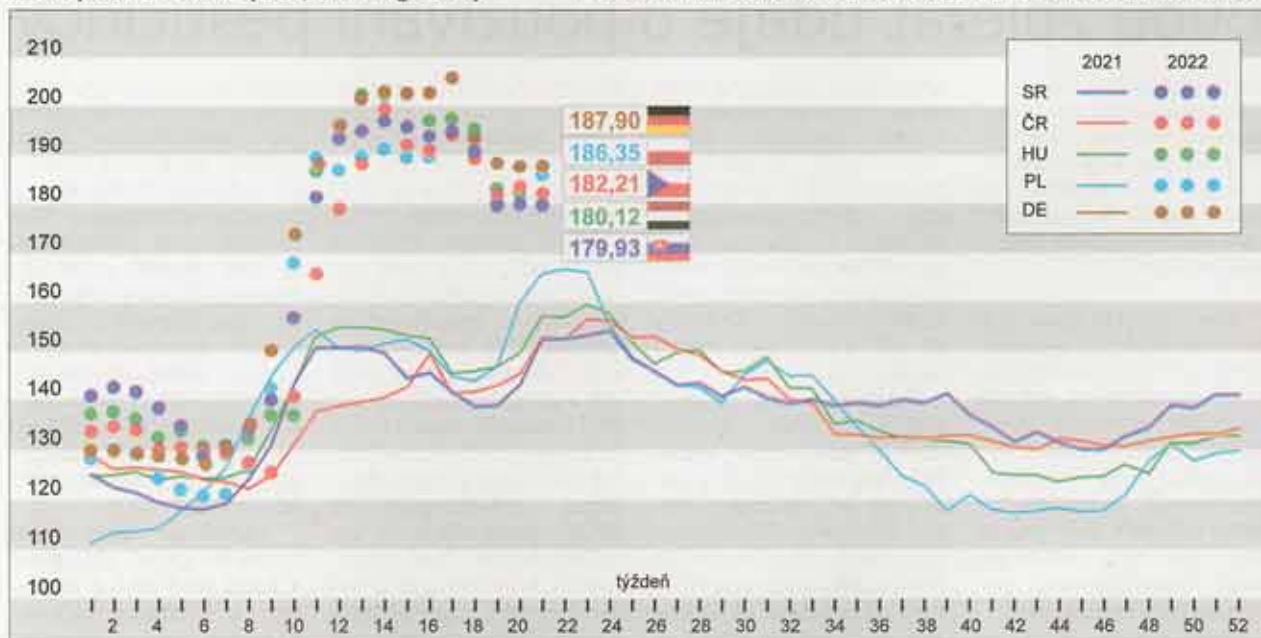

Údaje na základe oznámení členských štátov Európskej komisii podľa Implementačného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1185 čl. 11, príloha I, bod 1.
Zdroj: Európske observatórium trhu s obilninami

Ceny jatočných ošípaných v EÚ

21. týždeň 2022 (Eur/100 kg JUT)

V cene je prísložená aj doprava vo výške 3,5 Eur/100 kg v JUT, ktorú prirátava EUROSTAT.

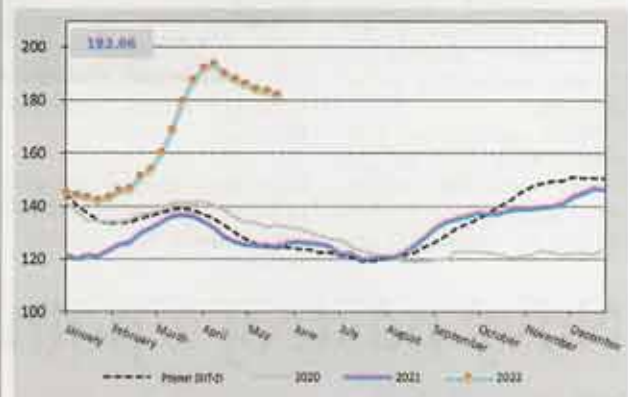
Odporúčanie ZCHOS-D pre nasledujúci týždeň: Podľa doterajšieho vývoja cien v rámci Európy odporúčame dojednať cenu jatočných ošípaných od 1,47 – 1,60 Eur za 1 kglivej hmotnosti. Odstavčatá odporúčame dojednať na úrovni 2,90 Eur a viac za 1 kg ž. h.
Zdroj: Observatórium EÚ pre trh s bravčovým mäsom

Ceny vajec v EÚ*

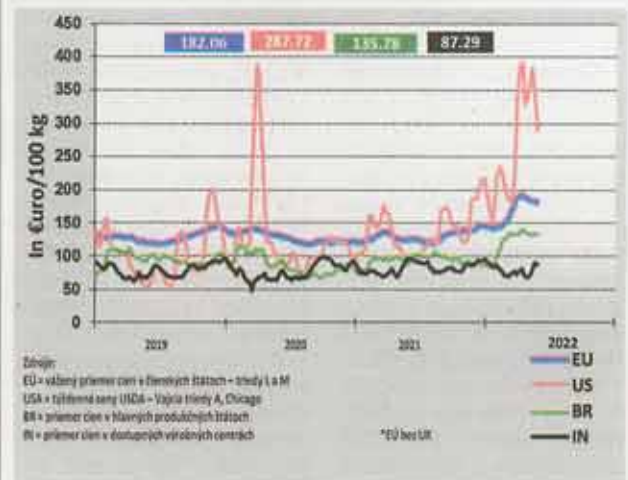

*EÚ bez UK; Zdroj: EK

Vývoj priemernej ceny vajec triedy A v baliarňach (EUR/100 kg)

Ceny vajec z EÚ*, USA, Brazílie a Indie v EUR/100 kg

Priemerné odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov

Ceny za 20. týždeň 2022 zisťované v dňoch 23. 5. – 25. 5. 2022.

Ceny sa uvádzajú v Eur/100 kg bez DPH.

názov produktu	SR spolu r. 2022		vývoj cien [%]	
	20. t.	19. t.	tyž-denný	mezi-ročný
polotučné mlieko trvanlivé 1,5 % tuk	56,74	57,64	-1,6	52,1
smotana kyslá, (12 – 14 % tuk), 150 – 250 g balenie	195,44	197,33	-1,0	26,5
smotana sladká, (30 – 33 % tuk), 100 – 500 g balenie	326,38	319,90	2,0	
maslo čerstvé, 100 – 250 g balenie	767,31	764,48	0,4	63,9
maslo čerstvé 250 g balenie	742,04	753,43	-1,5	58,8
maslo bloky, (16 % vody)	717,49	700,85	2,4	55,5
tvaroh mäkký, 250 g balenie	276,78	263,00	5,2	21,2
tvaroh tučný, 250 g balenie, (tuk 38 % a viac)	303,50	320,16	-5,2	12,5
eidamská tehla, 45 % t. v s.	537,64	537,28	0,1	5,3
parenica neúdená	569,99	581,06	-1,9	10,2
parenica údená	532,86	524,19	1,7	6,7
oštiepok údený, 40 – 50 % t. v s.	548,08	540,95	1,3	13,4
polooštiepok údený	683,00	676,01	1,0	29,3
bryndza zimná, 2 – 5 – 10 kg (volná)	599,67	588,46	1,9	8,1

Zdroj: PPA – ATIS

Podľa ECHA glyfosát nespôsobuje rakovinu

Toto stanovisko môže ovplyvniť rozhodnutie, či bude v EÚ opätovne povolená táto kontroverzná súčasť herbicidu.

Európska chemická agentúra (ECHA) zverejnila vedecké stanovisko, že glyfosát, ktorý je zložkou herbicidov nespôsobuje u ľudí rakovinu.

Výbor agentúry pre hodnotenie rizík zistil, že „dostupné vedecké dôkazy nespĺňajú kritériá, podľa ktorých by mohol byť gly-

V USA bolo na súde podaných tisíce žalôb ľudí s tvrdením, že non-Hodgkinove lymfómy im spôsobil Roundup.

fosát klasifikovaný ako toxický pre špecifický cieľový orgán alebo ako karcino-

génna, mutagénna látka alebo látka toxická pre reprodukciu.“

Stanovisko sa neodchyľuje od postoja, ktorý agentúra ECHA zaujala v roku 2017,

keď tiež neklasifikovala glyfosát ako karcinogénny. Vtedy, rovnako ako aj dnes ECHA uviedla, že glyfosát môže spôsobiť vážne poškodenie očí a je toxický pre vodné organizmy.

Správa výboru bude zverejnená do polovice augusta.

Stanovisko agentúry ECHA ovplyvní rozhodnutie EÚ o tom, či zakázať alebo opätovne povoliť používanie herbicidu, pričom sa očakáva, že Európska komisia po oneskorení vydá odporúčanie najskôr v júli 2023.

V USA bolo na súde podaných tisíce žalôb ľudí s tvrdením, že im non-Hodgkinove lymfómy spôsobil Roundup, herbicid predávaný spoločnosťou Monsanto a teraz vlastnený nemeckým che-

mickým gigantom Bayer, ktorý obsahuje glyfosát. Oddelenie Svetovej zdravotníckej organizácie pre výskum rakoviny v roku 2015 dospelo k záveru, že glyfosát je pravdepodobným karcinogénom, čo prinútilo EÚ obnoviť v roku 2017 povolenie na jeho používanie na päť rokov namiesto na pätnásť. Úlohou agentúry ECHA je skúmať iba prirodzenú nebezpečnosť látky, nie reálne riziko spôsobenia škody. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) so sídlom v talianskej Parme to skúma ako súčasť paralelnej štúdie, ktorá by mala byť hotová v júli budúceho roka.

Zdroj: Politico.eu
MALVÍNA GONDOVÁ
FOTO - (IT)

Nový nástroj z poľnohospodárskych cenzusov

Nová doména FAOSTAT umožňuje jednoduchšie hodnotenie trendov v sektoroch poľnohospodárstva na celom svete.

Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) vybavila FAOSTAT, najväčšiu poľnohospodársku databázu na svete, dôležitou novou doménou, ktorá umožňuje oveľa jednoduchšie porovnanie a hodnotenie trendov v priebehu času v poľnohospodárskych štruktúrach všetkých členských krajín.

Portál prístupný verejnosti, ktorý slúži ako globálny verejný statok, FAOSTAT zhrmažďuje a harmonizuje množstvo údajov o výrobe, obchode a spotrebe v sektoroch poľnohospodárstva, ktoré je zďaleka najväčším ekonomickým sektorom na svete z hľadiska zamestnanosti a zabezpečenia obživy. V posledných rokoch FAO pridala čoraz viac dôležitých informácií o emisiách skleníkových plynov, využívaní pôdy, lesnom poraste

a investíciách. Teraz pridáva „štruktúrne údaje z poľnohospodárskych cenzusov“, ktoré predstavujú detailné informácie od jednotlivých štátov, ktoré okrem iného sledujú, aké veľké sú poľnohospodárske podniky, kto na nich pracuje a kto ich vlastní.

„Tieto údaje nie sú dostupné nikde na svete,“ hovorí Jairo Castano, hlavný štatistik a vedúci Svetového programu FAO pre poľnohospodársky cenzus. Nová doména umožňuje rýchly prístup k informáciám o tom, koľko fariem existuje v danej krajine, aká je ich veľkosť, typológia držby určujúca ich vlastníctvo, pohlavie farmára a koľko ľudí na nich žije a pracuje, to všetko pochádza z národných poľnohospodárskych cenzov. „Umožňuje to politikom porovnať štruktúru poľnohospodárskeho sektora jednej krajiny so štruktúrou inej krajiny alebo regiónu a zároveň výskumníkom umožňuje analyzovať napríklad rozloženie veľkosti fariem na národnej aj svetovej úrovni,“ povedal Castano.

Niektoré zistenia zo sčítaní

Ruská federácia má najväčšiu celkovú plochu pokrytú farmami, 451 miliónov hektárov, nasledovaná je Austráliou, Spojenými štátmi americkými a Brazíliou. Rusko má tiež najviac podnikov alebo fariem – bez ohľadu na veľkosť – na 1 000 ľudí, po ňom nasleduje Čína, Vietnam a India.

Krajiny s najväčšou priemernou veľkosťou fariem sú Austrália, po ktorej s odstupom nasleduje Island, Argentína, Uruguaj, Kanada, Nový Zéland a Česká republika. Medzi krajinami, ktoré vykonali sčítanie fariem, sú krajiny s najmenšou priemernou rozlohou poľnohospodárskych podnikov Palau, Bangladéš a Egypt. Štyridsať alebo viac percent všetkých poľnohospodárskych

podnikov vedú ženy v Litve, Lotyšsku a Szvicijsku. Nikde to však nepresahuje 50 percent.

V ôsmich krajinách si 60 percent alebo viac pôdy poľnohospodári prenajímajú od jej majiteľov. Okrem Severných Marián sú všetky v Európe, vrátane Francúzska a Nemecka. Holdingy prevádzkované právnickými osobami – korporáciami, družstvami alebo vládnymi agentúrami – sú najčastejšie vo Francúzsku, Uruguaji, Guame, Juhoafrickej republike, Českej republike a na Islande a zriedka presahujú 10 percent. Pri meraní podľa oblasti namiesto jednotlivých jednotiek však práva kontrola charakterizuje viac ako dve tretiny podnikov v Namíbi, na Slovensku, na Mauríciu, v Česku a Bulharsku, tesne za nimi nasledujú Peru a Maďarsko.

Medzi krajiny, kde väčšina členov domácností v poľnohospodárskych podnikoch skutočne pracovala v poľnohospodárstve, patrí Brazília, Vietnam, Uruguaj a Kórejs-

ská republika. Tento trend sa zvyšuje v týchto krajinách, ako aj v Burkine Faso, Mjanmarsku a Japonsku.

Význam sčítania fariem

Zjavná rôznorodosť poľnohospodárskych štruktúr, ktoré sa môžu objaviť v takýchto klasifikáciách, zdôrazňuje dôležitosť prispôbených politik, ktoré možno zlepšiť historickými dôkazmi, ktoré ponúka nová doména FAOSTAT. Údaje v súčasnosti zahŕňajú kolá sčítania v rokoch 1990, 2000 a 2010, pričom údaje za rok 2020 budú čoskoro pridané.

Štatistická divízia FAO sa tiež pustí do procesu skenovania, analýzy textov a nahrávania historických údajov, z ktorých niektoré siahajú až do 30. rokov 20. storočia a boli pôvodne zhrmaždené Medzinárodným inštitútom pre poľnohospodárstvo, ktorý nahradila FAO, keď bola založená v roku 1945.

Zdroj: FAO
MALVÍNA GONDOVÁ

Kalendár podujatí

Organizujete seminár, predvážanie, konferenciu, deň poľa, veľtrh, výstavu, aukciu plemenných zvierat či podobné podujatie? Ak áno, oznámte to poľnohospodárskej verejnosti aj v našom Kalendári podujatí.

Oznam s uvedením dátumu, času, miesta konania podujatia a s kontaktom zasielajte poštou na adresu: Profi Press, s.r.o., Dlhá 25, 949 01 Nitra; alebo na e-mailovú adresu: malvina.gondova@profipress.sk. Na rýchle sprostredkovanie informácií využite webovú stránku www.rno.sk a svoj oznam nahrajte priamo do Kalendára podujatí.

- **9., 10. 6. 2022**
Deň poľa obilnín. Organizátor: Limagrain Česká republika. Miesto: 9.6. Mojmírovec, 10.6. Nýrovce. Kontakt: <https://lc.lg-seeds.cz/>, martin.strba@limagrain.com.
- **10. 6. 2022**
Deň poľa repky. Organizátor: Rapool Slovakia s. r. o. Miesto: Večec.

Kontakt: Mgr. Lucia Hreďušová, +421/(0) 337723 769, +421/(0) 917 463 181.

• **11. – 12. 6. 2022**
Medzinárodná výstava ruží. Organizátor: Ivanskí záhradkári – Občianske združenie, Miesto: Ivanka pri Dunaji, kaštieľ. Kontakt: www.ruze2022.sk.

Pokračovanie na 26. strane

Budú zbierať údaje o používaní pesticídov

Európsky parlament a Európska rada dosiahli dočasnú dohodu o štatistike vstupov a výstupov v poľnohospodárstve, ktorej cieľom je zjednotiť zber poľnohospodárskych údajov v EÚ.

Európska štatistika o poľnohospodárskych vstupoch a výstupoch sa v súčasnosti zhrmažďuje na základe množstva právnych aktov, čo vytvára nezrovnalosti medzi štatistickými oblasťami. Navrhované nariadenie by malo nahradiť tieto právne akty, aby boli zozbierané údaje harmonizované, porovnateľné a konzistentné.

Podľa návrhu „štatistiky poľnohospodárskeho vstupu a výstupu“ (SAIO) budú členské štáty zbierať vyso-

kokvalitné harmonizované údaje o poľnohospodárskej výrobe. Štatistické údaje, najmä údaje o používaní pesticídov v EÚ, o ekologickom poľnohospodárstve, hnojivách a používaní antimikrobiálnych látok, budú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov stratégie „Z farmy na stôl“ a stratégie v oblasti biodiverzity.

Parlamentu sa podarilo zaručiť, že údaje o pesticídoch by mali zahŕňať účinné látky uvádzané na trh a používané pri poľnohospodárskej činnosti podľa ošetrovaných plodín a plôch a že sa budú každoročne rozširovať. Prvý súbor údajov sa zozbiera v roku 2026 a rozšíri sa v roku 2028.

Vďaka Európskemu parlamentu sa zvýši aj počet zo-

zbieraných štatistík od ekologických farmárov, aby bolo možné lepšie sledovať vývoj ekologickej výroby v EÚ.

Hlavný vyjednávač Európskeho parlamentu Petros Kokkalis povedal: „Predbežná dohoda, ktorú sme dosiahli, nás približuje k udržateľnejšiemu potravinovému systému v EÚ. S novými pravidlami budeme mať po prvýkrát k dispozícii efektívny nástroj na monitorovanie cieľov „z farmy na stôl“ a „biodiverzity“ a realizáciu cieľov Spoločnej poľnohospodárskej politiky prostredníctvom vysokokvalitných, harmonizovaných, koherentných a porovnateľných štatistických údajov. Európsky parlament zabezpečil, že členské štáty budú musieť každoročne zbierať údaje o používaní

pesticídov a podávať o nich správy. Je to predpokladom pre minimalizáciu rizika a vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie, ako aj zaistenie potravinovej bezpečnosti. Som presvedčený, že nové pravidlá budú kľúčovými nástrojmi na podporu cieľov Európskej zelenej dohody a prechodu na multifunkčné poľnohospodárstvo, schopné produkovať bezpečné a dostatočné množstvo potravín a zároveň poskytovať pozitívne environmentálne výstupy.“

Nariadenie teraz musí formálne prijať Parlament a Rada pred jeho uverejnením v Úradnom vestníku EÚ a nadobudnúť účinnosť 20 dní po ňom.

Zdroj: Európsky parlament
MALVÍNA GONDOVÁ

CHOV HYDINY

Prílohu pripravila:
Patricia Dolešová

Situácia v hydinárskom priemysle za r. 2021

V roku 2021 sme zaznamenali medziročne pokles produkcie v chove hydiny o 5,1 % – o 5 389 ton živej jatočnej hmotnosti. Produkcia živej jatočnej hydiny v roku 2021 bola podľa Štatistického úradu SR (ŠÚ SR) na úrovni 100 581 ton.

V roku 2021 sa z vyprodukovanej živej jatočnej hydiny vyviezlo do zahraničia na zahraničné bitúnky 23 594 ton, čo predstavuje 23,5 % produkcie v SR. Priamy predaj hydiny z dvora bol v objeme 1 683 ton, čo predstavuje 1,7 % z produkcie živej hydiny v SR.

Priemerná jatočná hmotnosť brojlerových kurčiat medziročne vzrástla z 2,15 kg na 2,16 kg. Priemerná jatočná hmotnosť slepiek medziročne vzrástla z 2,16 kg na 2,24 kg. Priemerná jatočná hmotnosť moriek stúpla z 10,91 kg na 11,24 kg. Priemerná jatočná hmotnosť kačíc v roku 2021 poklesla zo 4,11 kg na 3,97 kg.

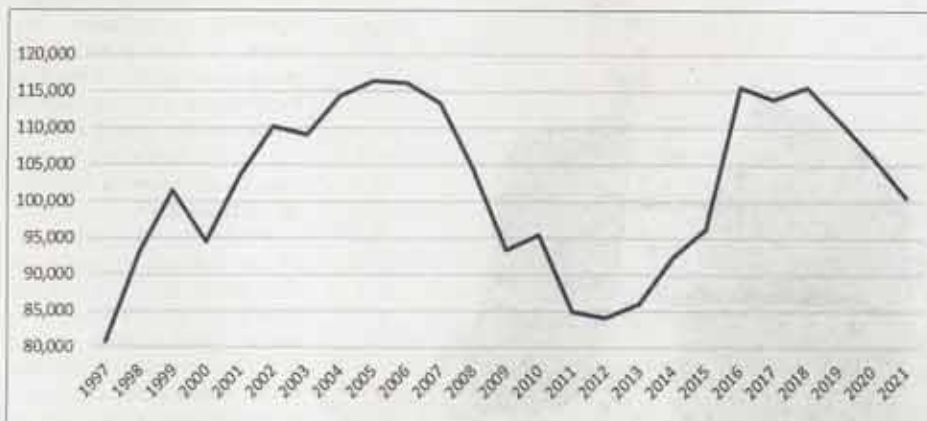
V SR sa v roku 2021 vychovalo 91 311 ton kurčiat (medziročný pokles o 5,3 %

– o 5 124 ton), 5 767 ton slepiek (medziročný pokles o 440 ton – o 7,1 %), 3 291 ton moriek (medziročný nárast o 287 ton – o 9,6 %), 209 ton kačíc (medziročný pokles o 18,4 % – o 47 ton) a 3 tony husí (medziročný pokles o 95,6 % – o 65 ton). Na produkcii živej hydiny v SR má produkcia brojlerových kurčiat podiel 90,8 %, produkcia slepiek 5,7 %, produkcia moriek 3,3 % a produkcia vodnej hydiny spolu 0,2 %.

Spotreba a sebestačnosť

Na jedného obyvateľa sme vyprodukovali 12,91 kg hydínového mäsa, čo nás aj naďalej zaraduje na posledné priečky v rámci EÚ. Ak vychádzame zo spotreby hydínového mäsa v SR za rok 2021 vo výške 28,1 kg na jedného obyvateľa ročne, sebestačnosť Slovenska v produkcii hydínového mäsa je na úrovni 45,9 %. Tento údaj výrazne zaostáva za priemerom ostatných krajín EÚ. V priebehu rokov 2017 a 2021 spotreba hydínového mäsa v SR vzrástla z 20,2 kg na obyvateľa na 28,1 kg. Za

Produkcia živej jatočnej hydiny v SR [tis. t]

rovnané obdobie však sebestačnosť v produkcii hydínového mäsa poklesla zo 63,6 na 45,9 %.

V roku 2021 sa v SR vrátane samozásobenia, podľa nášho prepočtu vyprodukovalo 1,049 miliardy ks konzumných slepačích vajec, čo predstavuje pokles o 0,2 % oproti roku 2020 – o 2,1 milióna kusov. V intenzívnych chovoch na farmách sa vyprodukovalo 702,933 miliónov ks konzumných vajec, čo predstavuje pokles o 0,3 %. Priemerná znáška na jednu slepičku podľa ŠÚ SR medziročne mier-

ne poklesla z 253,6 ks na 253,4 ks.

Sebestačnosť v produkcii konzumných vajec sa dlhodobo pohybovala v rozmedzí 90 – 100 %, čo je najvyššia hodnota spomedzi všetkých živočíšnych komodít. V rokoch 2019 – 2021 sme však zaznamenali postupný pokles sebestačnosti pod úroveň 90 %.

V roku 2021 bola spotreba konzumných vajec na 1 obyvateľa na úrovni 229 ks. Produkcia vajec na obyvateľa bola v roku 2021 na úrovni 190,7 ks. Z dôvodu zvýšenia spotreby, ako

aj poklesu produkcie vajec v SR v posledných 3 rokoch sa sebestačnosť v produkcii vajec v tomto období znížila z 88,25 % na 83,27 %, čo je najnižšia úroveň za posledných 30 rokov.

Náklady a ceny

Aký bol vývoj priemerných výrobných nákladov a priemerných odbytových cien v roku 2021?

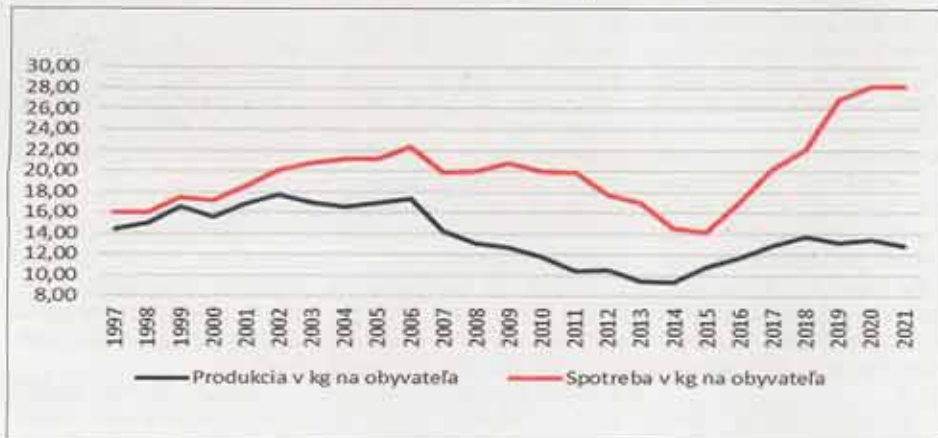
Od začiatku roku 2021 do februára 2022 sme zaznamenali rapidný nárast výrobných nákladov v chove hydiny, pričom

k výraznému rastu prišlo aj v úvode roku 2022. To sa negatívne prejavilo na hospodárskom výsledku, pretože každé zvýšenie cien krmných zmesí má zásadný vplyv na rast výrobných nákladov v chove hydiny, pretože náklady na krmivá predstavujú 59 % všetkých nákladov spojených s výkrmom hydiny a 45 % všetkých nákladov pri produkcii vajec. Výrazný rast nákladov zaznamenali chovatelia aj v rámci energií. Náklady na elektrickú energiu stúpili priemerne o 180 % a náklady na plyn priemerne o 150 %.

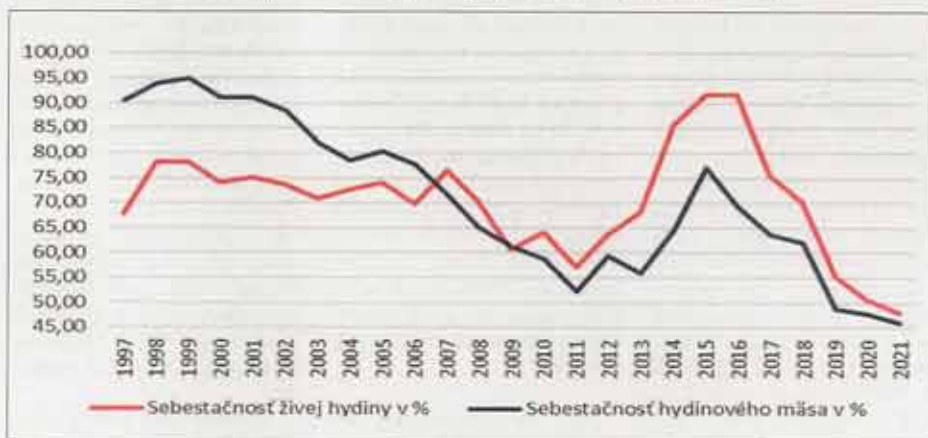
Výrazný medziročný rast nákladov zaznamenali aj chovatelia nosníc. Od začiatku roku 2021 im vzrástli náklady na krmivá o 28 %, na elektrickú energiu o 200 % a na plyn o 100 %. Priemerné výrobné náklady na produkciu vajec stúpili medziročne o 21 % z 9,27 Eur/100 ks na 10,81 Eur/100 ks. Priemerné odbytové ceny za vajcia však od januára 2021 do januára 2022 stúpili iba o 11 %.

Ing. Mgr. DANIEL MOLNÁR
Hlavný riaditeľ, Únia hydínárov Slovenska

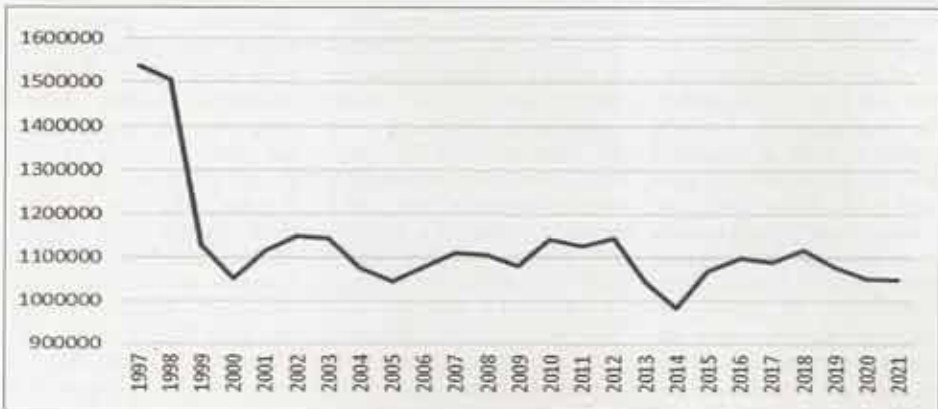
Porovnanie spotreby a produkcie hydínového mäsa v kg na obyvateľa v SR

Porovnanie sebestačnosti v produkcii živej jatočnej hydiny a hydínového mäsa v SR

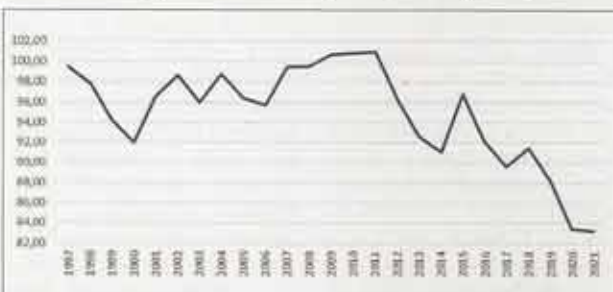
Produkcia konzumných vajec v SR [tis. t]

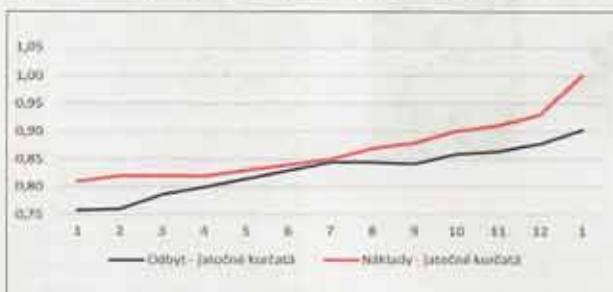
Porovnanie spotreby a produkcie konzumných vajec v ks na obyvateľa v SR

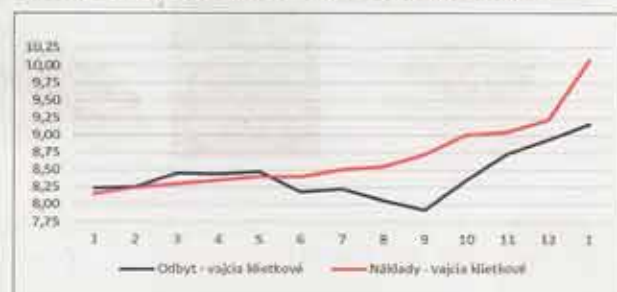
Sebestačnosť v produkcii konzumných vajec v SR [tis. t]

Výrobné náklady a odbytové ceny za jatočné kurčatá 2021 a 2022

Výrobné náklady a odbytové ceny za vajcia 2021 a 2022

Viac ako polovica hydiny pochádza z dovozu

Rok 2021 výrazne poznačila pandémia koronavírusu a s ňou prijímané celoštátne opatrenia. Do toho prišla inflácia, rast cien energií a ďalších vstupov, takže slovenský hydinný priemysel má za sebou náročné obdobie. Pritom ide o odvetvie, ktoré ponúka na trh výrobky, ktoré nechýbajú na žiadnom jedálnom lístku. Podrobne sme o tom hovorili s Ing. Mgr. Danielom Molnárom, riaditeľom Únie hydinnárov Slovenska (ÚHS).

rn hovorili

„Slovenskí hydinnári v náročných podmienkach situáciu, pokiaľ ide o plynulé zásobovanie trhu, zvládali. Žiadne výpadky nášho sortimentu nehrozili, hoci nie vždy to bolo jednoduché zabezpečiť. Na jednotlivých pracoviskách sa museli prispôsobiť prísny hygienickým pravidlám, ktoré sťažovali prácu chovateľom i spracovateľom, komplikovanejší bol rozvoz spracovanej hydiny, nehovoriac o tom, že podniky museli riešiť zastupovanie pracovníkov, ktorí boli v nútej karanténe, prípadne izolácii. To sa nám vďaka značnému úsiliu všetkých ľudí v dlhom reťazci od liaharov, cez chovateľov až po spracovateľov, podarilo zabezpečiť.“

V jednotlivých podnikoch bolo nutné reagovať na okolnosti, ktoré priniesla so sebou rastúca inflácia, zvyšovanie cien energií a ďalších výrobných nákladov. Len pre porovnanie: v období rokov 2016 až 2021 sa zvýšili náklady na energiu o 41 % vo výkrme brojlerov a o 56 % v chove nosníc. Pre spracovateľov hydiny priemerné ročné mzdové náklady na 1 zamestnanca v rokoch 2018 až 2020 narástli o 30,2 %. Keď porovnáme roky 2013 a 2021 zistíme, že nárast mzdových nákladov je až o 57 %.

Zvýšili sa aj náklady na energiu, za posledné 2 roky vzrástli o 16 %. Dramaticky rastú ceny krmných zmesí,

Pre mnohých spotrebiteľov je skutočne cena dôležitejšia ako kvalita a čerstvosť výrobku, hovorí Daniel Molnár.

ktoré tvoria najvýznamnejšiu nákladovú položku. Vzhľadom na situáciu na Ukrajine, ktorá má značný dopad na svetové trhy najmä s pšeniciou, to pre chovateľov nevestí nič dobré.

Štatisticky síce odbytové ceny hydiny a vajec v posledných mesiacoch mierne rástli, ani zďaleka to nepokryva zvyšovanie nákladových položiek hydinnárov. V tomto období sa však oveľa vypuklejšie prejavilo to, na čo my nemáme dosah. A síce trend zahraničných obchodných reťazcov dovážať do svojich predajní na Slovensku lacné hydinné mäso a vajcia zo zahraničia, kde je ich výroba štedro dotovaná z viacerých zdrojov.“

Ako to v konečnom dôsledku ovplyvnilo a ešte bude mať dopad na slovenských hydinnárov a vôbec podnikateľské prostredie, v ktorom pôsobia?

„Dnes je situácia oveľa náročnejšia ako pred pri-

bližšie 20 rokmi, keď bolo Slovensko v produkcii hydinného mäsa sebestačné. Odvtedy sa situácia v chove a spracovaní hydiny neustále zhoršuje. Producenti hydinného mäsa majú čoraz väčší problém presadiť svoje kvalitné produkty do zahraničných obchodných reťazcov z dôvodu ich nezáujmu. Tie neustále zvyšovali lacné dovozy a tak ceny importovaného mäsa držali na výrazne nižšej úrovni ako ceny slovenských výrobkov. Zneužívali situáciu, že náš trh s potravinami je úplne otvorený a na svoje pulty umiestňovali prebytky hydinného mäsa z okolitých krajín – z Poľska, Ukrajiny, Rumunska a Českej republiky.

Výrečné sú v tomto smere výsledky prieskumu zastúpenia jednotlivých druhov potravín v obchodných reťazcoch pôsobiacich na slovenskom trhu, ktoré urobila Slovenská poľnohospodárska a potravinárska

komora (SPPK) v termíne 4. – 10. 10. 2021. Cieľom bolo zistiť percentuálne zastúpenie potravín, vrátane hydiny, vajec a hydinných výrobkov na pultoch obchodných reťazcov. Výsledok prieskumu potvrdil, že zastúpenie agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR na pultoch obchodov na území Slovenska je na úrovni 40 %, pričom na tejto úrovni stagnuje už od roku 2013.

Konkrétne to znamená, že na pultoch reťazcov na Slovensku je 73 % slovenských vajec, 46 % slovenského hydinného mäsa a 40 % slovenských hydinných mäsových výrobkov. V porovnaní s posledným prieskumom pred 2 rokmi prišlo k miernemu nárastu podielu slovenských vajec o 6 %, podielu slovenského hydinného mäsa o 1 % a k poklesu podielu slovenských hydinných mäsových výrobkov o 6 %. Najviac našich produktov bolo v COOP Jednote, najmenej pri všetkých troch komoditách to bolo v Lidli, napríklad hydinných výrobkov iba 4 % a vajec 22 %.“

Popri obchode sú tu aj stravovacie zariadenia, cez ktoré potravinári realizujú svoju produkciu vo vzťahu k spotrebiteľom...

„Jedným z dlhodobých cieľov ÚHS je aj zvýšenie podielu domáceho hydinného mäsa a vajec v gastrosektore. Avšak aj napriek našej snahe sa nám stále nedarí riešiť situáciu v zariadeniach spoločného stravovania a školského stravovania, kde je vysoký podiel dovážaného hydinného mäsa. Podiel slovenského hydinného mäsa je v stravovacích zariadeniach nižší ako 10 % a v zariadeniach školského stravovania je pod úrovňou 20 %.

Rovnako nie je dobre nastavený systém kontroly v stravovacích zariadeniach. Kontrolu v týchto zariadeniach nevykonávajú veterinári inšpektori, ale Úrad verejného zdravotníctva. Ten kontroly vykonáva, ale nekontroluje vstupnú surovinu, teda aj hydinné mäso, z ktorého sa pripravujú jedlá. Mäso používané v stravovacích zariadeniach je anonymné bez kontrol, preto naďalej presadzujeme požiadavku na zmenu legislatívy tak, aby mäso ako vstupná surovina v sektore stravovania rovnako ako v obchodoch spadalo pod kontrolu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR), podobne ako to je v susednej ČR. Podľa ÚHS je nevyhnutné legislatívne zabezpečiť, aby najmä tie stravovacie zariadenia, v ktorých stravníkom prispieva štát (školy, štátne inštitúcie a úrady, nemocnice, soc. zariadenia, armády, väznice) používali dostupnú kvalitnú, čerstvú a zdravot-

Na Slovensku sa chová 74 % nosníc v klieťkových chovoch. Nutná je rekonštrukcia klieťkových chovov na podstielkové a voliérové, čo je najmä finančne nákladná investícia.

ne bezpečnú slovenskú hydinu a vajcia.“

Nemenej náročný rok ako chovatelia a spracovatelia hydiny majú za sebou aj veľkoproducenti vajec.

„Zahraničné obchodné reťazce už od roku 2019 avizujú, že po roku 2025 nebudú predávať vo svojich prevádzkach žiadne slovenské vajcia z klieťkových chovov. Počas roku 2021 dva zahraničné obchodné reťazce už oznámili našim chovateľom nosníc, že prestanú predávať slovenské vajcia z klieťkových chovov veľkosti L v desiatkovom balení.“

Pritom na Slovensku sa chová 74 % nosníc v klieťkových chovoch, 24 % nosníc v podstielkových chovoch a 2 % v biochovoch a voliérnych výbehoch. Preto je nutná rekonštrukcia klieťkových chovov na podstielkové a voliérové, čo je najmä finančne nákladná investícia. Ešte pred rokom sme vyrátali, že na prerobenie všetkých klieťkových chovov bude nevyhnutné vynaložiť vyše 47 miliónov eur. Pri rýchlym raste cien stavebných materiálov počas roku 2021 prišlo k výraznému navýšeniu týchto investícií minimálne o ďalších 30 %, teda o ďalších 15 miliónov eur. Napriek tomu, že ÚHS upozorňuje na tento problém už 3 roky, do konca roku 2021 neboli na prerobenie klieťkových chovov vyčlenené zo strany MPRV SR žiadne finančné prostriedky.

Preto ÚHS opakovane žiadala MPRV SR o vyčlenenie finančných prostriedkov na podporu rekonštrukcie existujúcich chovov hydiny z prostriedkov štátnych podpora, ako aj z prostriedkov EÚ. Finančné prostriedky je potrebné vyčleniť na celé obdobie rokov 2021 až

2027, pretože tento proces je dlhodobý a nie je možné ho uskutočniť v priebehu jedného roka. Z dôvodu plynulého zásobovania trhu je potrebné robiť rekonštrukcie priebežne. Bude potrebné vybudovať priestory na odchov mladých nosníc, ako aj chov nosníc počas znášky. Rekonštrukcie pri prerábaní technológií neobohatených klieťkových chovov na obohatené klieťky sa v nedávnej minulosti realizovali v SR počas prechodného obdobia v dĺžke 12 rokov za výraznej finančnej pomoci z prostriedkov EÚ. Tieto rekonštrukcie boli ukončené ku koncu roka 2011 a producenti vajec musia robiť ďalšie náročné zmeny.

ÚHS upozorňovala počas roku 2021 na nevyhnutnosť prijať účinné a najmä dlhodobé opatrenia na ochranu domácich chovateľov nosníc, ktoré by zahŕňovali zvýšenie odbytových cien konzumných slepačích vajec tak, aby pokrývali výrobné náklady, zavedenie dlhodobej systémovej štátnej pomoci na podporu chovu hydiny v SR v rovnakej výške ako v okolitých krajinách a napokon vyčlenenie finančných prostriedkov na prerábanie klieťkových chovov nosníc na voliérové a podstielkové chovy. V prípade ignorovania týchto požiadaviek viacerí chovatelia nosníc budú musieť pri súčasnom vývoji výrobných nákladov a odbytových cien obmedziť výrobu alebo ukončiť svoju činnosť a príde k výraznému poklesu produkcie vajec, ako aj sebestačnosti v tejto komodite v SR.“

Ako je to vlastne s podporou tohto potravinárskeho odvetvia v okolitých krajinách, odkiaľ k nám prúdi z roka na rok viac výrobkov?

„Sektor chovu hydiny v okolitých krajinách je podporovaný cez štátne finančné prostriedky. Napríklad v Maďarsku majú zavedených minimálne 6 podporných schém pre chovy hydiny, v ČR už 8 rokov dostávajú chovatelia hydiny štátnu podporu na predchádzanie vzniku zoonóz vo výške 16 miliónov eur ročne. V roku 2020 bola podpora chovu hydiny v ČR zvýšená na 19,7 miliónov eur. Táto podpora predstavovala pre chovateľov brojlerov pomoc vo výške 9 až 10 centov za kilogram. V roku 2021 sa pomoc v ČR zvýšila na 35,5 miliónov eur. ČR má dvojnásobné počty hydiny ako Slovensko. Aj z týchto dôvodov sme sa opätovne aj v roku 2021 viackrát obrátili na MPRV SR s požiadavkou na vyčlenenie podpory pre chov hydiny v SR. Výsledkom našich snáh a rokovaní bolo získanie finančných prostriedkov na podporu chovu hydiny v SR pre rok 2021, ako aj pre roky nasledujúce.“

Pokračovanie na 11. strane

Technologická zařízení pro chov nosnic a odchov kuřic

www.kovobel.cz

KOVOBEL, výrobní družstvo, Cihlářská 503, 344 01 Domažlice, Česká republika
Tel.: +420 379 724 441 E-mail: kovobel@kovobel.cz

Slovenskí hydínári bojujú o svoju existenciu v konkurencii s prebaľovačmi aj dovozcami

Pred dvoma desaťročiami sme mali na Slovensku viac ako 10 veľkých hydínárskych spracovateľských podnikov. Ich počet sa rokmi zredukoval na aktuálne tri veľké a niekoľko lokálnych podnikov.

Pričom aj tie musia urputne bojovať o svoju existenciu v konkurencii takmer polstovky firiem, ktoré tu rozrábajú a prebaľujú dovezenú hydinu, neraz pochybné kvality a zdravotnej bezpečnosti. Táto konkurencia sa nie vždy správa férovo, ale má problémy s rešpektovaním príslušných noriem, dodržiavaním zdravotnej bezpečnosti dovážanej hydiny. Dôkazom toho sú aj zistenia Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVP SR) v roku 2021.

Pripady falšovania

Inšpektori zaznamenali tak ako roky predtým, aj vlnu prípadov falšovania označovania krajiny pôvodu hydínového mäsa. Vo februári zistili, že prebaľovacia firma zo Slovenska na dodacích listoch neuvádzala krajinu pôvodu hydínového mäsa a systém vysledovateľnosti krajiny pôvodu nebol preukázateľný, čo je v rozpore s nariadením Európskej komisie.

Spotrebiteľia by mali uprednostňovať najmä mäso spracované na slovenských hydínových bitúňoch – majú tak garanciu jeho pôvodu, kvality, čerstvosti a zdravotnej bezpečnosti. FOTO – ARCHÍV

Ďalšia prebaľovacia spoločnosť v máji uviedla do obchodnej siete 120 ton hydínových výrobkov – kurča chladené a kuracie zadné štvrtky chladené. Problém bol v tom, že boli klamlivo označené pôvodom SR, pričom túto skutočnosť nevedela firma kontrolnému orgánu preukázať, čím došlo k porušeniu zákazu umiestňovať na trh potraviny klamlivo označené. V oboch prípadoch išlo o zavádzanie spotrebiteľa a stáli za tým prebaľovacie spoločnosti.

„Ide o vážny problém aj v kontexte so zisteniami príslušných kontrolných orgánov v predchádzajúcich

rokoch, keď sa na Slovensko doviezlo kuracie mäso s karcinogénnymi stopami, rastovými hormónmi, so salmonelózou či fipronilové vajcia. Problém je v tom, že zatiaľ čo slovenskí hydínári sú pod neustálou veterinárnou kontrolou a dbajú o zdravotnú bezchybnosť svojej produkcie, u prebaľovačov takáto kontrola chýba a tak dodávajú do obchodnej siete a hlavne do stravovacích zariadení za extrémne nízke ceny tovar ohrozujúci zdravie spotrebiteľov,“ uviedol tlačový tajomník Únie hydínárov Slovenska Lubomír Urban s tým, že zistené porušenia noriem a naria-

deni môžu byť len vrcholom ľadovca. Pretože veterinári kontrolóri nemôžu byť pri každom jednom importe. Na rozdiel od domácej výroby, kde je ich prítomnosť zo zákona povinná.

O pôvod mäsa

„Spotrebiteľov pravidelne upozorňujeme na to, aby sa pri nákupe hydínového mäsa nezaujímal výlučne o cenu, ale najmä o pôvod mäsa a uprednostňovali to, ktoré bolo spracované na slovenských hydínových bitúňoch. Majú garanciu slovenského pôvodu hydínového mäsa, jeho kvality,

Kým slovenskí hydínári sú pod neustálou veterinárnou kontrolou a dbajú o bezchybnosť svojej produkcie, u prebaľovačov takáto kontrola chýba.

čerstvosti a zdravotnej bezpečnosti. Obchodné refazce by takisto mali trvať na tom, aby im dodávateľ jasne a preukázateľne deklaroval pôvod dodávaného mäsa,“ pripomína Lubomír Urban.

A samotní obchodníci by nemali hrať so zákazníkom hru na schovávačku a používať rovnaké balenie, s identickým grafickým vyobrazením, vrátane štátneho

symbolu na kuracie stehná či kuracie prsia bez rozdielu, či sú skutočne slovenské alebo tzv. slovenské, čiže od dovozcu. Až pri pozornom prečítaní uvedených údajov na spodnej časti obalu zákazník (ak má dobrý zrak) zistí, že jedno balenie je od slovenského výrobcu a druhé od poľského.

Opatrenia ÚHS

Únia hydínárov Slovenska aj s ohľadom na tieto aféry s falšovaním označovania pôvodu hydínového mäsa žiadala kompetentné orgány o nasledovné opatrenia:

- zmena legislatívy, aby bolo povinné okamžite stiahnuť klamlivo označeného mäsa z trhu;
- zmena legislatívy, aby sa ihneď odobrala licencia prevádzkam (vrátane konateľov a vlastníkov firiem), ktoré falšujú pôvod potravín;

• zintenzívnenie dohľadu a kontrol dodržiavania legislatívy v prebaľovacích a rozrábkových prevádzkach na hydínové mäso;

• zavedenie povinnosti označovania výrobcu mäsa a krajiny pôvodu mäsa na hornej etikete výrobku v zornom poli spotrebiteľa.

Ing. Mgr. DANIEL MOLNÁR
ÚHS

Viac ako polovica hydiny pochádza z dovozu

Dokončenie z 10. strany

Niečo sme síce dostali, ale v porovnaní s okolitými, ale aj inými krajinami EÚ išlo doslova o „drobné“.

Sektor chovu hydiny v SR nedostáva žiadnu podporu z prostriedkov EÚ cez schému oddelených priamych platieb (chov hydiny sa realizuje na špecializovaných farmách a nie je spojený s obrábaním pôdy), ani cez schému viazaných priamych platieb (podporené sú iba hovädzí dobytok, ovce, kozy). Sektor chovu hydiny v SR poberá cez štátnu pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach (Zelená nafta 2019+), na rozdiel od iných poľnohospodárskych odvetví iba minimálnu čiastku (100 000 eur). Veľmi nízka úroveň štátnej pomoci predražuje slovenské hydínové mäso a vajcia a robí z nich nekonkurenčný tovar, ktorý sa nedokáže presadiť na pultoch najmä zahraničných obchodných refazcov pôsobiach v SR.

V priebehu rokov 2018 – 2021 sa ÚHS viackrát obrátila na MPRV SR s požiadavkou na zriadenie rizikového fondu pre chov hydiny so stanovením náhrady nákladov a strát v súvislosti s nebezpečnými nákazami prenosnými na človeka v chovoch

hydiny. Pre slovenských chovateľov hydiny je veľmi dôležité, aby mali istotu vo forme jednotného a presne stanoveného postupu pri náhrade nákladov a strát vzniknutých v súvislosti s nebezpečnými nákazami. V rámci tohto postupu by boli presne stanovené podmienky, ktoré by dotknutý chovateľ musel splniť a dodržať. A po ich splnení a dodržaní by vznikla chovateľovi garancia refundácie týchto nákladov a strát. V roku 2020 sa začalo na MPRV SR s prípravou rizikového fondu, avšak táto problematika nebola ďalej riešená, napriek viacerým príslubom zo strany MPRV SR počas roku 2021.“

V celom hydínárskom odvetví sa za posledné roky nahromadilo veľa problémov. Je zrejme, že iba samotní hydínári ich nedokážu vyriešiť...

„Najdôležitejšou úlohou ÚHS, ku ktorej smerujú všetky naše aktivity, je ochrana spoločných záujmov slovenských chovateľov a spracovateľov hydiny a vajec so zameraním na podporu konkurencieschopnosti hydínárskeho priemyslu a kvalitu potravín a potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť SR. ÚHS sa v roku 2021

zasadzovala za zlepšenie postavenia hydínárskeho sektora na Slovensku.

Napriek jasným cieľom a smerovaniu nastoleným v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2020 – 2024, neboli ani v priebehu roka 2021 schválené konkrétne systémové opatrenia na zlepšenie situácie v odvetví poľnohospodárstva a potravinárstva. Vláda SR neprijala žiadne kroky na ochranu domáceho trhu pred dovozmi lacných nekvalitných potravín a na zabezpečenie dostatku kvalitných a cenovo dostupných potravín, vrátane hydínového mäsa a vajec spotrebiteľom pre prípad, že dôjde k vážnemu narušeniu jednotného európskeho trhu z dôvodu pandémie, rôznych potravinových škandálov alebo hrozby vojnového konfliktu v Európe. Práve naopak, na Slovensku boli v posledných rokoch prijaté legislatívne opatrenia, ktoré viedli k zvyšovaniu minimálnej mzdy, zvyšovaniu poplatkov výrobcov potravín za odpady z obalov, ako aj ďalších výrobných nákladov, vrátane prijatia legislatívy o potravinovom semafore na obaloch výrobkov. Tým prišlo k ďalšiemu oslabeniu konkurencieschopnosti do-

máceho poľnohospodárstva a potravinárstva, vrátane hydínárskeho priemyslu.“

Akékoľvek opatrenia sa budú míňať efektu, ak spotrebiteľ bude ľahostajný voči tomu, odkiaľ výrobok pochádza a zväčša sa bude rozhodovať iba podľa ceny...

„Netreba si zakrývať oči a klamať sa – v skutočnosti je u mnohých spotrebiteľov na Slovensku skutočne cena dôležitejšia ako kvalita a čerstvosť výrobku. Aj preto ÚHS v tomto mesiaci spúšťa nový portál slovenskahydina.sk, ktorého obsah budeme šíriť aj cez Facebook a Instagram a bude mať aj interakciu s fanúšikmi. Prostredníctvom sociálnych sietí chceme nielen informovať, ale aj edukovať spotrebiteľov o dôležitosti slovenskej hydiny, vajec a hydínových výrobkov, poukazovať na ich kvalitu a iné benefity – zdravotnú bezpečnosť, čerstvosť či regionálny pôvod. Naučíme spotrebiteľa k ich nákupe bez nutnosti sledovania akcií a zliav v letáčkoch obchodných refazcov a samozrejme, orientovať ho aj na výrobky s prívlastkom nadštandard. Cieľom je budovať dôveru v slovenské hydínové mäso, vajca a hydínové výrobky,

aby sa spotrebiteľ, hoci vieme, že inflácia momentálne robí svoje, neuspokojoval lacnou dovozovou hydinou či vajcami, ktoré precestovali

polovicu Európy. Pretože to, čo musíme rozvíjať a na čom nám musí záležať, je spotrebiteľský patriotizmus, taký bežný v iných krajinách.“ (ru)

Inzercia

Strohmatic Air

Podstielkový systém pre chov hydiny

SCHAUER, spol. s r.o.
949 01 Nitra, Priemyselná 4
Tel. +421/37/79 12 101
www.schauer.sk

PERFECT FARMING SYSTEMS

Vtáčia chrípka: nočná mora chovateľov hydiny

Vtáčiu chrípku objavili nedávno vo Vlčanoch, v okrese Šaľa. V domácom chove uhynulo 26 kusov hydiny. Potvrdený typ chrípky je vysoko infekčný pre veľa druhov vtákov.

Dňa 24. mája bol v pôsobnosti Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy (RVPS) Šaľa potvrdený výskyt vysokopatogénnej vtácej chrípky typu H5N1 v chove domácej hydiny. Chovateľ hydiny v obci Vlčany spozoroval začiatkom 21. týždňa náhly úhyn viacerých kusov hydiny, ale aj malátnosť, pokles príjmu krmiva a problémy dýchacieho aparátu ďalších jedincov. Postupne z celkového počtu 35 kusov hydiny uhynulo v priebehu krátkeho časového obdobia 25 jedincov.

Depopulácia ohniska bola realizovaná 25. mája,

následne aj priebežná dezinfekcia chovného priestoru.

Ide o nekomerčný chov, pričom v období ostatných 12 mesiacov nebola do chovu prisunutá ani odsunutá žiadna hydina. Pravdepodobným zdrojom nákazy bolo voľne žijúce vtáctvo. RVPS Šaľa postupovala podľa pohotovostného plánu pri výskyte vtácej chrípky, zodpovedajúceho aktuálnej EÚ a slovenskej legislatíve. Zároveň boli nariadené opatrenia zamerané na tlmenie choroby, jej kontrolu a zabránenie šírenia nákazy, v ochrannom pásme s polomerom 3 km okolo ohniska a v pásme pozorovania s polomerom 10 km okolo ohniska. Do 10 km pásma zasahujú aj obce v okresoch Nové Zámky, Galanta a Komárno (príslušné RVPS vydali pre tieto obce opatrenia

platné pre pásmo pozorovania).

Naposledy boli potvrdené štyri výskyty vysoko patogénnej vtácej chrípky (HPAI) dňa 7. januára v okrese Nové Zámky v populácii voľne žijúcich vtákov (uhynuté labute).

Vtáčia chrípka

Vtáčia chrípka (aviárna influenza) je vysoko nákazlivá prenosná infekčná choroba najmä vtákov a hydiny. Choroba postihuje domácu hydinu (morka, kačica, hus, kura domáca), voľne žijúce vtáky (vodné vtáky – labuť, kačica divá, hus divá, kormorán, volavka, čajka, dravec – sokol stahovavý, sokol myšiar, jastrab lesný, jastrab krahulec...) a bežce (pštros, emu). Choroba sa môže preniesť aj na cicavce, najmä

ošipané. Niektoré subtypy boli potvrdené v populácii potkana, myši, lasice, fretky, mačky, tigra, psa, koňa, človeka.

Pôvodcom choroby je vírus zaradený do čeľade Orthomyxoviridae, rod Influenzavirus A. Na základe prítomnosti povrchových antigénov v štruktúre vírusu, ako je hemaglutinín (H) a neuraminidáza (N) sa tieto vírusy delia na podtypy, pričom existuje 16 známych typov proteínu H a 9 typov proteínu N. Tieto subtypy sa v prírode vyskytujú v rôznych kombináciách, pričom vznikajú nové vírusy – mutácie. Existuje mnoho kmeňov vírusov vtácej chrípky, ktoré možno podľa závažnosti choroby hydiny a vtákov rozdeliť do dvoch kategórií: nízko patogénne (LPAI) s klinicky nevýrazným prie-

behom a vysoko patogénne (HPAI) s klinicky zjavnou formou, pri ktorej možno pozorovať vysokú chorobnosť a úmrtnosť, ktorá dosahuje až 80 – 100 %.

Prenos a priebeh

Vírus sa z organizmu vylučuje sekrétmi horných dýchacích ciest – kvapôčkami, kašľom, kýchaním a z tráviaceho systému – trusom. V chove sa pôvodca choroby šíri horizontálne po kontakte s chorými vtákmi, prostredníctvom ošetrovateľov, kontaminovanými predmetmi, dopravnými prostriedkami, krmivom, vodou na napájanie a vertikálne násadovými vajcami a aj infikovaným semenom pri inseminácii. V populácii voľne žijúcich vtákov sa vírus šíri ako oro-fekálna infekcia.

Priebeh je akútny a v prípade vysoko virulentných kmeňov perakútny. Inkubačná doba sa pohybuje od niekoľkých hodín do 3 dní v prípade individuálnych vtákov, a viac ako 14 dní v krdli v závislosti od množstva a virulencie vírusu, ciest infekcie, vnímavosti jednotlivých druhov vtákov.

Klinické príznaky

Hlavnými klinickými príznakmi je strata plachosti, znížená aktivita a pokles až zastavenie príjmu krmiva, postihnuté jedince sa zhlukujú pod tepelným zdrojom, majú našuchorené perie, nosnice častejšie kvokajú, klesá a zastavuje sa znáška. Objavujú sa aj respiračné príznaky ako sú kašeľ, kýchanie, chrapt, nadmerné slzenie, opuchy a zmodranie hlavy, hrebienka, lalôčkov a viečok, výtok z nosových otvorov. Sú pozorované aj poruchy tráviaceho a nervového systému (kŕče, poruchy pohybu, strata plachosti), či už ojedinele, alebo v kom-

binácii, opuch a krvácaniny na končatinách. Nakazené jedince masívne hynú.

Vírus v truse preživa 30 dní pri teplote 4 °C, alebo 7 dní pri 20 °C; pri izbovej teplote na slame 28 dní a na vajcovej škrupine 8 dní. Vírus je schopný určitý čas prežívať aj vo vode. Je stabilný pri pH 7 – 8; kyslé prostredie ho deaktivuje. Je citlivý na éter, jód, amonné soli a tukové rozpúšťadlá.

Doba termálnej inaktívácie vírusu pri 56 °C sa pohybuje od 15 minút do 6 hodín. Z dezinfekčných prostriedkov účinných proti vírusu vtácej chrípky sú 2 – 4 % lúh sodný, 2 – 4 % chlórové vápno, chloramin T, Virkon S a môže sa použiť aj formalín v 10 % koncentrácii.

Prevenícia

V chovoch hydiny je mimoriadne dôležité zabrániť priamemu a nepriamemu kontaktu voľne žijúcich vtákov, zvlášť vodného vtáctva s hydinou; zabezpečiť prísne oddelenie vodnej hydiny od ostatnej; novo nakúpenú hydinu umiestniť do priestorov, ktoré boli vopred vyčistené a dezinfikované.

Dôležité je hydinu vo voľnom výbehu kŕmiť a napájať v uzavretom priestore alebo pod prístreškom, ktorý dostatočne bráni prilietaniu voľne žijúcich vtákov a zamedzuje kontakt voľne žijúcich vtákov s krmivom a vodou určenou pre hydinu. Tiež bezodkladne oznámiť príslušnému orgánu veterinárnej správy akékoľvek klinické príznaky vtácej chrípky hydiny.

Pri nájdení uhynutých vtákov sa nedotýkať kadáveru. V prvom rade kontaktujte číslo 112 alebo príslušné pracovisko Štátnej ochrany prírody SR.

(pat)

FOTO – ARCHÍV

Spoločnosť Bauer Technics, s. r. o. je zameraná na realizáciu poľnohospodárskych projektov pre živočíšnu výrobu. Na česko-slovenskom trhu pôsobíme dlhšie ako 20 rokov. Pri realizácii zámeru ponúkame pre zákazníka komplexný balík služieb. A to od dotačného manažmentu, prípravy projektovej dokumentácie na mieru, zootechnického návrhu, projektových prác, dodávok technológií, stavebných prác, montáží, poradenstva až k výslednému uvedeniu do prevádzky a odovzdaniu investorovi po následný servis.

Pôsobíme ako generálny dodávateľ aj ako čiastkový dodávateľ stavebných prác alebo technológií.

Čo sa týka stavieb, jedná sa o rekonštrukcie existujúcich objektov a novostavby stajní pre chov hospodárskych zvierat.

Hlavnými aktivitami spoločnosti sú rekonštrukcie existujúcich objektov a novostavby stajní pre chov hospodárskych zvierat, kde ide o:

- Chovy všetkých kategórií hovädzieho dobytku
- Chovy všetkých kategórií ošípaných
- Výkrm hydiny – kurčatá, kačice, morky
- Chovy nosníc vo voliérovoch systémoch
- Úpravu a skladovanie hnojovice

Naše segmentové zameranie je v širšom spektre sústredené do:

- Chovu všetkých kategórií hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny
- Chovu nosníc vo voliérovoch systémoch
Vo voliérovoch systémoch reprezentujeme firmu Schropper na Slovensku aj v Čechách. Schropper patrí k TOP Európskym dodávateľom vďaka svojej kvalite a skvelému ekonomickému prínosu konečnému užívateľovi. Schropper má viac ako 90-ročné skúsenosti v chove hydiny.
- Úpravy, skladovania a systému odpratania hnojovice a hnoja
- Fotovoltiky nielen pre hospodárske budovy

V segmentoch sa technologicky venujeme hlavne:

- Technologiami ustajnenia, kŕmenia a napájania
- Riadiacim systémom, ventilácií a kúreniu
- Elektroinštalácií a osvetleniu

Nielen našim dodávateľom ponúkame okrem výhradného zastúpenia v ČR aj skladové priestory pre ich technológie, aby boli bližšie ku svojim zákazníkom. Zabezpečíme administráciu, logistiku aj servis.

BAUER TECHNICS Slovakia, s. r. o.

Podjavorinskej 4, 811 03 Bratislava
Ing. Miloslav Moravčík, obchodný zástupca
M: +421 907 812 575
E: miloslav.moravcik@bauer-technics.com

Profi Press
vydavateľstvo odborných publikácií
a časopisov

PP
PROFI PRESS...

Svieža ponuka

Iveta Prombergerová
Drůbež na vašem dvoře
9,- €
formát: 150 x 210 mm
160 strán
knižná väzba

Josef Zadina a kolektiv
Chov králiků
3,40 €
formát: A5
208 strán
lepená väzba

Milena Fantová a kolektiv
Chov koz
3,40 €
formát: 150 x 235 mm
232 strán
lepená väzba

František Kamler
Začínáme včelařit
5,- €
formát: A5
72 strán
lepená väzba

Vladimír Veselý a kolektiv
Včelařství
9,20 €
formát: B5
272 strán
knižná väzba

Jürgen Tautz
Fenomenální včely
11,50 €
formát: 150 x 235 mm
270 strán
knižná väzba

Éric Tourmeret, Syllia de Saint Pierre, Jürgen Tautz
Génius včelstva
22,60 €
formát: 245 x 260 mm
264 strán
knižná väzba

Karl-Michael Haake
Barvy ve floristice
18,70 €
formát: 220 x 290 mm
184 strán
knižná väzba

Dany Eschenbuscher
Dekorace oken
14,90 €
formát: 250 x 280 mm
140 strán
lepená väzba

kolektiv
Obnovitelné zdroje energie
11,50 €
formát: 230 x 297 mm
208 strán
knižná väzba

Mgr. Eva Libverová
Řešení veřejných prostranství
9,20 €
formát: 200 x 265 mm
52 strán
lepená väzba

Toby Hemerway
Ekosystémy měst budoucnosti
17,20 €
328 strán

Ing. Petr Pliva, CSc., a kolektiv
Kompostování a kompostárny
16,80 €
formát: 210 x 265 mm
152 strán
knižná väzba

Robert Pokluda, František Kobza
Skleník, fóliovník
13,- €
formát: 230 x 297 mm
256 strán
knižná väzba

Pri objednávke nad 40 € omaľovánky k nákupu **GRATIS!**

Brigitte Kleinod
Zahrady pro seniory
3,40 €
formát: B5
96 strán
lepená väzba

prof. RNDr. Ing. František Kocourek, CSc. a kol.
Integrovaná ochrana ovocných plodín
18,70 €
formát: 230 x 297 mm
320 strán
knižná väzba

Romana Michálková a kol.
Zahradní architektura
18,70 €
formát: 210 x 297 mm
276 strán
knižná väzba

Ing. Adam Baroš, Ing. Jiří Martinek, Ph.D.
Smíšené trvalkové výsadby
18,90 €
formát: 240 x 240 mm
260 strán
knižná väzba

Radoslav Šrot
1000 dobrých rad zahrádkářům
15,10 €
formát: 160 x 240 mm
648 strán
knižná väzba

Erich Václav
Les a zdraví
9,- €
formát: 138 x 212 mm
180 strán
knižná väzba

Jan Kazda, Jón Tancik
Škodcovia poľných plodín
19,- €
formát: 210 x 297 mm
110 strán
krúžková väzba

E. Prokhanová, T. Rohdčík
Choroby poľných plodín
19,- €
formát: 210 x 297 mm
86 strán
krúžková väzba

Jan Mikulka, Štefan Tyr
Buriny poľných plodín
19,- €
formát: 210 x 297 mm
180 strán
krúžková väzba

Ochrana rastlín spolu LEN 43,60 € + šanón **ZDARMA**

viac na obchod.profipress.cz

Objednávajte na tel. č.: +421 948 050 971 alebo e-mailom: odbyt@profipress.sk.

Objednané knihy vám budú zaslané na dobierku. K cene zásielky bude pripočítané poštovné a balné. Ceny sú uvedené vrátane DPH. Kompletná ponuka platí do vypredania zásob.

**Študenti
zľava 50%**

Pre uplatnenie študentskej zľavy 50% na predplatné časopisov ProfiPress SK, s.r.o. je potrebné predložiť potvrdenie o štúdiu. Nevzťahuje sa na týždenník Zemědělec, Rolnické noviny, Floristika plus a Bloom & World. Pre uplatnenie zľavy pošlite potvrdenie o štúdiu.

PREDPLATNÉ PRE ROK 2021/22

Balíček MAXI = ročná množstevná ZĽAVA 15 % → 1 predplatné 3 a viac kusov jedného časopisu

Vyberte si z ponuky ProfiPress – vydavateľstva odborných recenzovaných časopisov

Cena: 28,80 €/12 čísel

Cena: 34,80 €/12 čísel

Cena: 32,40 €/12 čísel

Cena: 34,80 €/12 čísel

Cena: 12 €/6 čísel

Cena: 38,40 €/12 čísel

Cena: 16,80 €/6 čísel

Cena: 27,60 €/12 čísel

Cena: 27,60 €/12 čísel

Cena: 19,20 €/6 čísel

Cena: 45,60 €/12 čísel

Cena: 19,20 €/6 čísel

Floristika: 23,40 €/6 čísel

Profi Florista: 21,60 €/6 čísel

Cena: 45,60 €/12 čísel

Cena: 19,20 €/4 čísla

Cena: 33,60 €/12 čísel

Cena: 40,80 €/51 čísel

Cena: 40,80 €/51 čísel

AKO SI PREDPLATIŤ

1. zaškrtnite časopisy, ktoré ste si vybrali
2. vyplňte kupón – meno, adresu, IČO, DIČ...
3. pošlite na našu adresu Profi Press SK, s.r.o. Dlhá 25, Nitra 949 01 alebo volajte + 421 948 050 971 či napíšte na predplatne@profipress.sk

Výhody predplatného:

- pravidelné informácie z odboru
- zdarma doručenie do schránky

Na záver, prosím, vyplňte podklady pre fakturáciu, potreby korešpondencie, alebo telefonického spojenia

meno: ..... priezvisko: ..... podnik: .....

ulica: ..... mesto/obec: ..... PSČ: .....

tel.: ..... e-mail: .....

IČO: ..... DIČ: ..... IČ DPH: .....

Odbytové oddelenie je pripravené odpovedať vám na prípadné otázky: Profi Press SK, s. r. o. Dlhá 25, 949 01 Nitra,

predplatne@profipress.sk, príp. priamo na tel. č. +421 948 050 971, www.profipress.cz.

Deň poľa LG v Bučanoch

Dňom poľa v Bučanoch, ktorý sa uskutočnil 13. mája 2022, pokračovala spoločnosť Limagrain v sérii poľných prehliadok zameraných na predstavenie ťažiskových, ako aj nových perspektívnych hybridov repky, vyšľachtených pre súčasné potreby pestovateľov.

Hostí podujatia privítal Ing. Ivan Varečka, zástupca spoločnosti Limagrain, ktorý zhodnotil podmienky v pokuse a celkový stav porastov.

Predstavenia jednotlivých hybridov repky v pokuse sa zhostil Ing. Jiří Matuš, produktový manažér spoločnosti Limagrain. V úvode prehliadky poukázal nielen na samotné hybridy a ich vzájomné porovnanie, ale aj skutočnosť, že každý pestovateľ si pre svoje polia a výrobu vyberá budúcnosť.

Jednotka v Európe

Prehliadku odštartoval hybrid LG Ambassador, ktorý je osiatymi plochami aktuálne najpestovanejšou repkou v Európe a po troch rokoch tak z prvého miesta zosadil výnimočný hybrid LG Architect. Ako uviedol J. Matuš – LG Ambassador sa vyznačuje rýchlym vývojom na jeseň, znáša preto aj neskorší termín sejby.

Na Dni poľa v Bučanoch predstavila spoločnosť Limagrain ťažiskové, ako aj nové hybridy repky.

Okrem poskytovania nadpriemerne vysokých úrod disponuje viacerými prednosťami. V rámci zdravotného stavu odolnosťou proti vírusovej žltacke okrúhlice (TuYV) a fómovej hnilobe (gén Rlm7). Samozrejmosťou je geneticky determinovaná odolnosť proti pukaniu šesúf, ktorou sa vyznačujú aj ostatné repky v ponuke spoločnosti Limagrain, taktiež veľmi dobrou odolnosťou proti vymrznutiu. Navyše LG Ambassador získal označenie N-FLEX, ktoré poukazuje na efektívne hospodárenie s dusíkom v zhoršených podmienkach,

napr. za sucha. „Ide komplexne vybavenú repku, ktorú sa oplatí pestovať,“ dodal J. Matuš, ktorý ale rozhodne neodporúča pestovateľom používať nižšie dávky dusíka. Ing. David Bečka, PhD., z Českej zemедělskej univerzity v Prahe považuje N-FLEX vlastnosť za otvorenú tému do budúcnosti, ktorej šľachtitelia už dnes vo svojej práci venujú pozornosť. V prípade LG Ambassador v pokuse poukázal na veľmi dobré rozvetvovanie napriek tomu, že ide o nižší hybrid. Čo sa týka dosiahnutých výsledkov – v roku 2019 úspešne prešiel registráciu

slovenským ÚKSÚP-om so 111 percentami na priemer úrod kontrolných odrôd. Výborné výsledky dosiahol v registračných skúškach a pokusoch vo Veľkej Británii a Francúzsku. Výkonnosť potvrdil aj v podmienkach vnútro-kontinentálnej klímy strednej Európy, a to nielen na Slovensku, ale aj v registračných skúškach v Maďarsku, v ktorých sa dva roky po sebe umiestnil na prvom mieste. Presadil sa v registračných a postregistračných skúškach v Poľsku s odlišnými podmienkami prostredia v porovnaní s podmienkami strednej Európy, čím podľa

zástupcu spoločnosti preukázal vysokú mieru prispôsobivosti.

Prvý vo výseve, prvý v zbere

V pokuse predstavená novinka LG Arnold je skorosťou porovnateľná s hybridom Arsenal, od ktorého je podľa J. Matuša o tri generácie ďalej. Je kombináciou veľmi dobrého zdravotného stavu, najmä veľmi dobrej tolerancie proti verticiliovému vädnutiu a nadpriemerne vysokého úrodového potenciálu. Zvlášť v prípade verticiliového vädnutia J. Matuš upozornil na závažnosť ochorenia, ktoré môže až o tretinu znížiť úrodu repky. „LG Arnold si ale s uvedeným ochorením dokáže poradiť,“ dodal J. Matuš, čo zdôvodnil rozsiahlym a precízne nastaveným testovaním repiek, zameraným na vyššiu odolnosť proti verticiliovému vädnutiu.

Od ostatných hybridov v ponuke sa odlišuje pozvoľným vývinom na jeseň. V rámci agrotechnického termínu umožňuje skorý výsev. Keďže na jeseň pomalšie rastie, nie je potrebná dôrazná regulácia rastu. Ako ďalej zástupca spoločnosti uviedol LG Arnold je spomedzi repiek v ponuke nielen najskorší, ale aj najmohutnejší. Preto naopak, na jar,

LG Ambassador

je osiatymi plochami aktuálne jednotkou v Európe a po troch rokoch tak z prvého miesta zosadil hybrid LG Architect.

už vyžaduje dôslednú reguláciu rastu, aby zbytočne neprerastal. Vytvára mohutný koreňový systém, ktorý je zárukou veľmi dobrej suchovzdornosti. Patrí medzi najskôr zberané repky. Ide o perspektívny hybrid repky s predpokladmi presadiť sa v rôznych podmienkach prostredia, podľa J. Matuša si poradí v chladnejšom prostredí, ale aj v suchších a podstatne teplejších podmienkach, napr. v Maďarsku.

Pokračovanie na 16. strane

Hybrid LG Auckland je natoľko dynamický, že postačí vysiať iba 40 semien na meter štvorcový, nie viac, aby si jednotlivé rastliny počas rastu navzájom nekonkurovali, uviedol k novinke J. Matuš.

LG Arnold má podľa Ing. J. Matuša všetky predpoklady presadiť sa v rôznych podmienkach prostredia.

Ing. D. Bečka, PhD., z ČZU Praha, v prípade LG Ambassador v pokuse poukázal na veľmi dobré rozvetvovanie napriek tomu, že ide o nižší hybrid.

inzercia

V spolupráci s PD Žembovice
si Vás týmto dovoľujeme pozvať na

Polný deň obilovín a repky ozimnej
14. jún 2022

rwa.sk

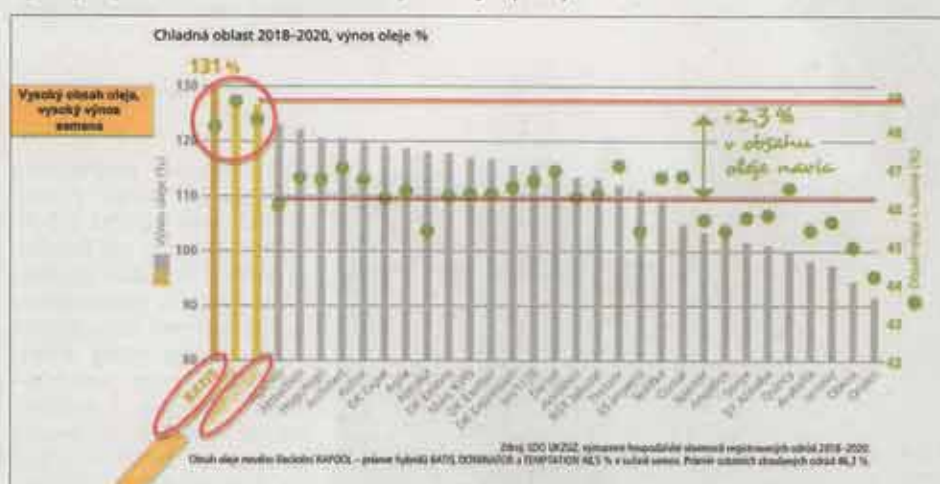
RAPOOL – genetika maximalizácie ziskov

Pri dnešných cenách vstupov, energií, nákladov, PHM, hnojenia, a samozrejme kvalifikovanej pracovnej sily, si každý pestovateľ kladie otázku, ktorá plodina priniesie zisk. Ceny komodit turbulentne vzrástli, ako dlho sa udržia je náročné povedať, ale trend vysokej ceny oleja, a teda aj olejinatej plodiny, je dlhodobou podloženým vysokým dopytom. Keď pestovať repku olejnú, tak treba rozhodne vychádzať zo sledovaní, dlhodobých pokusov, overených hybridov, hlavne v praxi, v klimatických podmienkach nášho regiónu.

Čoraz častejšie skloňovanou témou pri jednotlivých hybridoch je kvalitatívna stránka produkcie, a teda obsah oleja. Významný vplyv hybridu na výnos oleja potvrdzujú aj tohtoročné výsledky pokusov SPZO na Slovensku, aj v Česku.

Pri hodnotení hybridov výrazne vyčnieva genetika RAPOOL nielen vysokými úrodami semena, aj obsahu oleja, a teda výnosu oleja. Stabilne nadpriemerným je hybrid TEMPTATION, ale aj BATIS, TEMPO a DUPLO. Pri vyhodnotení na Slovensku je víťazom hybrid TEMPTATION, keď pri zhodnotení SPZO, ako vo svojom pri-

Hybrid Rapool BATIS a TEMPTATION + 2,3 % oleja oproti priemeru

spevku uvádzajú doc. P. Baranyk a Ing. M. Pomikala (2021): „Zajímavé údaje poskytl analýzy obsahu oleja, provedené metódou nukleární magnetické rezonance; je zřejmé značné kolísání jak mezi lokalitami (např. Úpor pod 39,6 %, ale Velké Lovce více než 42 %); tak i mezi zkoušenými odrůdami (konkurenční hybrid 39,6 %, ale TEMPTATION 42,3 %).“ To je v priemere o 2,7 % viac.

Práve obsah oleja je dlhodobou silnou stránkou hybridov z portfólia Rapool. Výsledky pokusov nezávislých organizácií (SPZO a SDO ÚKZÚZ ČR) potvrdzujú toto tvrdenie. Že sa nejedná o náhodu, dokazuje fakt, že spomínané výsledky boli dosiahnuté v dvoch rozdielnych ročníkoch.

Unikátnou vlastnosťou v tomto smere je kombinácia mimoriadnej kvality (olejnatosti) uvedených hybridov s úrodovým potenciálom, ktorý pestovateľovi ponúkajú. To je tá pridaná hodnota, ktorá v dobrých aj zlých ročníkoch prináša extra zisk. Pri dnešných cenách komodity sa nejedná o nejaký zisk navyše, ale pri extra 0,5 tony navyše nad priemer podniku z 1 ha, to je to 35 000 až 40 000 eur navyše na 100 ha parcele, len správnym výberom odrody.

Na základe vyššie uvedených výsledkov možno konštatovať, že hybridy repky od Rapoolu ponúkajú pestovateľom nadpriemerné úrody a zároveň sú poisťkou proti zrážkam za nízky obsah oleja.

Keď hovoríme o ekonomike a efektívite, je tu ešte jedna fenomenálna vlastnosť hybridu TEMPTATION. V pokusoch so základnou a intenzívnou agrotechnikou v Česku ÚKZÚZ (SDO IA) 2019 – 2020, na sledovaných 8 lokalitách bol v danom roku TEMPTATION jediný hybrid, ktorý dosiahol nad hranicu 5 t/ha pri základnej agrotechnike (180 kg N). Zároveň dosiahol absolútne najnižšiu spotrebu dusíka 35,36 kg na 1 tonu semena. Jeho reakcia pri vyššej intenzite bola 107 % základnej úrovne.

Efektívita spracovania N – dusíka je ďalším unikátnym prvkom TEMPTATION. V tomto znaku vyniká aj hybrid TEMPO.

To, čo znamená v pšenici populárna odroda GENIUS pre pestovateľov, to je v repke famóznym hybrid TEMPTATION.

Otázka je s čím ho budeme kombinovať pre ideálne rozloženie žatvy? S TEMPO, DUPLO alebo BATISOM? A aký veľký podiel výmery v hektároch sa rozhodneme mať poistený týmito skvelými hybridmi?

ANDREA KRKOŠOVÁ
a tím Rapool Slovakia

Deň poľa LG v Bučanoch

Dokončenie z 15. strany

S uvedeným súhlasil prof. Ing. Jan Vašák, CSc.: „Na LG Arnold oceňujem skorosť, dosahovanie nadpriemerných úrod a toleranciu proti verticiliovému vädnutiu.“ D. Bečka skonštatoval, že verticiliové vädnutie je prakticky neriešiteľná choroba pre mikroskleróciá, ktoré sa pozberovými zvyškami dostávajú do pôdy, kde majú životnosť až 15 rokov. „V zásade pri veľmi zúžených možnostiach chemickej ochrany je vlastnosť akou je tolerancia proti ver-

ticiliovému vädnutiu veľmi dôležitá,“ dodal D. Bečka. Riešením sú odrody s toleranciou proti uvedenému ochoreniu, ktorými sú LG Arnold a ďalšia novinka LG Auckland.

Razantný a dynamický

LG Auckland, je stredne skorý hybrid s typicky rýchlym vývinom na jeseň, čo umožňuje jeho neskorší výsev v rámci agrotechnického termínu. V razantnom vývine pokračuje skoro na jar, vyžaduje preto dôslednú

reguláciu rastu. „Je natoľko dynamický, že postačí vysiť iba 40 semien na meter štvorcový, nie viac, aby si jednotlivé rastliny počas rastu navzájom nekonkurovali,“ uviedol J. Matuš. V ďalších vlastnostiach je porovnateľný s LG Arnold, napr. v suchovzdornosti a odolnosti proti verticiliovému vädnutiu.

Ako objasnil zástupca spoločnosti, o zaradení uvedených novínok do portfólia spoločnosti rozhodli ich vlastnosti, najmä to, že skorý hybrid LG Arnold sa

Zhodnotenia situácie na trhu s agrokomoditami sa zhostil prof. Ing. J. Vašák, CSc.

prvý seje a prvý zberá, naopak LG Auckland sa môže siať ako posledný a medzi poslednými repkami zberať.

Budúcnosť a dvojka v Európe

Najčerstvejší materiál v ponuke LG Apollonia upútala v pokusoch skorosťou a veľmi dobrým vetvením rastlín. „Je to pohľad do budúcnosti,“ uviedol J. Matuš pri predstavení tohto perspektívneho hybridu, ktorý má predpoklady presadiť sa nielen na slovenských poliach.

Pre pestovateľov, ktorí majú na svojich poliach problémy s nádorovitou kapustovitou je určený LG Anarion. Ako skonštatoval zástupca spoločnosti, na Slovensku sa uvedené ochorenie vyskytuje sporadicky, naopak v Česku s ním pestovatelia majú čoraz väčšie problémy – týka sa až 30 000 hektárov osevov repky.

Záver prehliadky patril druhej najpestovanejšej repke v Európe – LG Architect. Dosahuje stabilne vyrovnané úrody semena, je vhodná do všetkých pestovateľských podmienok. Nevyžaduje re-

guláciu rastu a plusom navyše je výborné prezimovanie.

Ing. Ondrej Takáč, Country manažér CZ & SK pre osivá hybridov spoločnosti Limagrain, odporúča pestovateľom vyskúšať nové hybridy repky, pretože popri vysokých a stabilných úrodách, disponujú vyššou odolnosťou proti hospodársky závažným chorobám, majú lepšie agronomické vlastnosti a posúvajú tak úroveň pestovania v čoraz zložitejších výrobných podmienkach.

VIERA UVÍROVÁ
FOTO – AUTORKA

V popredí najčerstvejší materiál v ponuke LG Apollonia a druhá najpestovanejšia repka v Európe LG Architect.

Ošetrujte proti pásavke a plesni zemiakovej

Upozorňujeme na pásavku zemiakovú. Autorizované sú prípravky, ktoré sa aplikujú v období maximálneho líahnutia, kedy zároveň prvé larvy dosiahli druhý až tretí vývinový stupeň. Upozorňujeme na jedovatosť niektorých prípravkov pre včely, preto treba brať do úvahy aj kvitnúce buriny, ktoré môžu včely v hojnom počte navštevovať. Prípravky pre včely jedovaté sú označené klasifikáciou Vč1. V žiadnom prípade neošetrujte zemiaky žiadnym prípravkom v čase, keď včely lietajú a sú tam prítomné kvitnúce buriny.

signalizačná správa

Autorizované sú prípravky s účinnou látkou *azadirachtin* s ochrannou dobou iba štyri dni, *chlorantraniliprole*, *cyantraniliprole*, taktiež účinné látky *spinosad* a *acetamiprid* a pyretroidné prípravky, ktoré majú výrazne zníženú účinnosť pri teplotách nad 25 °C.

Pleseň zemiaková

Naplnili sa predpoklady pre hospodársky významný výskyt plesne zemiakovej pre skoré a poloskoré zemiaky, krivka klzavého priemeru sa v 20. týždni nachádzala nad alebo v tesnej blízkosti (85 percent) kritickej krivky. Je vhodné vykonať prvé preventívne ošetrovanie zapojených porastov. Očakáva sa výskyt a šírenie choroby.

Ochrana porastov

K dispozícii pre ochranu je mikrobiálny prípravok proti hubovým chorobám vo forme dispergovateľného prášku. Je spúšťačom indukovanvej rezistencie voči chorobám. Účinná látka prípravku huba *Pythium oligandrum* stimuluje rast rastlín indukciou zvýšenej produkcie fytohormónu kyseliny indolyloctovej a zvyšovaním obsahu fosforu a cukrov.

Vzhľadom na zrážky a vhodné teploty sa rozhodnite pre spôsob účinku fungicídov. Systémové fungicídy, ktoré prenikajú do rastliny a sú šírené cievnym systémom aj do nových prírastkov, majú liečebné účinky. Ich nevýhodou je

Pásavka zemiaková – imága aj larvy spôsobujú pozer na okrajoch listov a dierkovanie. Larvy neskôr môžu spôsobiť až holožer.

vznik rezistencie, čo v praxi znamená, že pri častom používaní strácajú účinok. Autorizované sú účinné látky: *cymoxanil* + *famoxadone* do spotreby, *cymoxanil* + *propamocarb* (len rajčiak). *Fluazinam* je zvlášť vhodný na záver ošetrovaní pre vysokú účinnosť proti plesni na hluzách. Odolnosť voči zmytiu je už 15 minút po aplikácii. *Fluopicolide* + *propamocarb* sú odolné voči dažďu jednu hodinu po aplikácii. Kombinácia *azoxystrobin* + *fluazinam* je aj na alternáriu a čistý *cymoxanil*, *cymoxanil* + *propamocarb* a *cymoxanil* + *oxychlorid* medi na plesneň.

Listový fungicíd obsahujúci dve účinné látky s rozdielnym mechanizmom účinku: systémový *cymoxanil* a *zoxamid* (narúša delenie patogénnych buniek). Prípravok pôsobí preventívne a kuratívne. Ďalší fungicíd s preventívnym a kuratívnym účinkom obsahuje dve účinné látky, ktoré sa v pleťvách pohybujú translaminárne a pohybom v xyléme sa zabezpečí aj ochrana listov, ktoré v čase aplikácie prípravku ešte neboli plne rozvinuté. Účinná látka *oxathiapiprolin* pôsobí na metabolizmus lipidov a účinná látka *benthiavalicarb* ovplyvňuje syntézu celulózy. Preventívny fungicídny prípravok s účinnou látkou *cyazofamid* patrí do chemickej skupiny *cyanimidazol*, po absorpcii rastlinou inhibuje respiráciu mitochondrií húb plesne zemiakovej. Prípravok má preventívny účinok a preto musí byť aplikovaný pred výskytom infekcie choroby v poraste. Povoleny je aj do rajčiakov.

Do rajčiakov je povolený prípravok s účinnou látkou *azoxystrobin*. Mechanizmus účinku spočíva v inhibícii transportu elektrónov

pri dýchaní mitochondrií. Účinná látka preniká do pleťv rastlín (translaminárny a systémový účinok). Preventívny účinok vyžaduje, aby bola aplikácia vykonaná pred alebo na začiatku infekcie.

Lokálne systémové fungicídy sa tiež nešíria v rast-

line cievnym systémom, ale majú tú vlastnosť, že prenikajú do vnútra rastliny v mieste dopadu. Prenikajú translaminárne až na spodnú stranu listu a dokážu zasiahnuť už vyklíčené spóry v rastline. Pôsobia tak nielen preventívne, ale pri rýchlych zásahoch aj kuratívne, zastavujú rast plesne. Patrí sem *nandipropamid* (aj MB) je odolný po 30 minútach. Sú povolené v integrovanej produkcii. Kombinácie *cymoxanil* + *mandipropamid* sú v autorizovanom prípravku a *difenoconazole* + *mandipropamid* sú aj proti alternatívnej škvrnitosti zemiakov. Kombinácie *dimetomorph* + *fluazinam* a *oxychlorid* medi + *metalaxyl* aj do rajčiakov. Hydroxid medi + *cymoxanil* má lokálne systémový aj kontaktný účinok. Účinná látka *benthiavalicarb* má

nový mechanizmus účinku (inhibitor syntézy buniekových stien patogénov), ktorý pôsobí na niekoľkých miestach hubového patogénu. Je to lokálne systemická účinná látka s kuratívnym a protektívnym účinkom, s dobrou reziduálnou aktivitou a odolnosťou proti zmytiu dažďom.

V suchom a ustálenom počasí vyhovujú aj kontaktné fungicídy. Ich vlastnosťou je, že ochraňujú listy v mieste dopadu, tvoria tak bariéru na povrchu listov, ktorá zabráni klíčeniu spór. Pri ich aplikácii treba dostatočné množstvo vody, aby pokryli čo najväčšiu časť rastlín. Ich nevýhodou je, že nemajú liečebný účinok, nezastavujú vzniknutú infekciu a môžu byť zmyté silnými dažďami (neprenikajú do vnútra rastliny).

Odolnosť voči dažďu zvýši pridanie Agrovitalu. Klasické prípravky s *oxychloridom* medi (aj MB, v rajčiaku aj proti septorióze a černej spotrebovať do 30. júna 2022), *metiram*. Kombinácia hydroxidu + *oxychlorid* medi alebo hydroxidu medi pôsobí tiež kontaktno. Prípravok, ktorý obsahuje účinnú látku *ametoctradin* zo skupiny pyrimidilaminov a fungicídne prípravky s ochranným a kontaktným pôsobením na reguláciu plesne zemiakovej (*Phytophthora infestans*). Účinná látka *amisulbrom*, patriaca do chemickej skupiny sulfonamidov, má špecifický účinok proti oomycetám, na ktoré pôsobí inhibíciou mitochondriálnej respirácie.

Ing. ALENA ŠKUCIOVÁ
ÚKSÚP – OKOR Topoľčany
FOTO – ARCHÍV

Vysokooolejnaté hybridy KWS

HOSTINE

1. v olejnatosti, sortiment B, SPZO 2021

HILLICO

5. v úrode oleja, sortiment B, SPZO 2021

KWS PIANOS

1. v úrode semien vo svojom sortimente, ÚKSÚP 2021

NOVÉ

www.kws.sk

SEJEME
BUDÚCNOSŤ
OD ROKU 1868

Pleseň zemiaková – príznaky na listoch.

Marysell a LG Zoro – nové ozimné jačmene

V sortimente odrôd ozimných jačmeňov nájdeme najpestovanejšie odrody na Slovensku. Absolútnou jednotkou je už niekoľko rokov dvojradová sladovnícka odroda Casanova, ktorú charakterizuje vysoká úroda, skorosť a pekné veľké zrno s vysokou HTZ. Najpestovanejšou odrodou medzi viacradovými jačmeňmi je LG Triumph. Ten dosahuje špičkovú úrodu, nepolieha, má veľmi dobrú zimuvzdornosť a výborný zdravotný stav.

Na tento rok prinášame dve nové odrody. Úplnou novinkou na slovenskom trhu bude prelomová odroda LG Zoro, ktorá kombinuje rezistenciu BYDV, výborný zdravotný stav, plasticitu a vysokú úrodovú úroveň! Druhá novinka, Marysell je

už druhý rok skúšaná spracovateľmi (Heineken). Prináša na trh podobné vlastnosti ako má sladovnícka odroda Casanova, a to skorosť, vysokú úrodu zrna a dobrú kvalitu.

Marysell – skorá úrodná novinka so sladovníckou kvalitou

Marysell je veľmi úrodná veľmi skorá dvojradová odroda – o 3 dni skoršia než odroda Wintmalt. Je dokonca o trochu skoršia ako odroda Casanova. Je vhodná do všetkých výrobných oblastí, vrátane teplejších a suchších. V štátnych odrodových skúškach ÚKSÚP bola Marysell najúrodnejšou odrodou. Vynikajúcu úrodu potvrdila aj prvom demonštračnom pokuse AGROMARKT – Nýrovce, s. r. o. (okres Levi-

ce, 2020 SR), kde dosiahla úrodu 9,40 t/ha. Vynikajúcu úrodu potvrdili tiež prvky plochy v SR a ČR v roku 2021, ako je vidno v tabuľke.

Marysell je charakteristická vysokou odnoživosťou so stredne dlhými rastlinami. Odolnosť voči poliehaniu je dobrá. Prednosťou je vysoká HTZ na úrovni 50 – 55 g a vysokým podielom predného zrna. Sladovnícku kvalitu už overuje Heineken v prevádzkovom skúšaní.

LG Zoro – ozímák s benefitom!

Vo viacerých lokalitách na Slovensku sa tento rok vyskytol problém s poškodením porastov virózami, často aj masívne. Tento problém je v súčasnej dobe ťažko riešiteľný chemickou cestou a v podstate len preventívne,

Marysell (vľavo) je veľmi skorá odroda – dokonca skoršia ako Casanova (vpravo).

ako zásahy a opatrenia, ktoré vedú k zamedzeniu šírenia prenášačov viróz.

Pokrok v šľachetní ozimných jačmeňov však už priniesol nové odrody s rezistenciou proti vírusu žl-

tej zakrpatenosti jačmeňa (BYDV). Unikátnym výsledkom práce šľachtiteľov firmy Limagrain sa stala prelomová odroda LG Zoro, ktorá kombinuje práve rezistenciu proti BYDV, výborný zdravotný stav, plasticitu a vysokú úrodovú potenciál! Dôkazom výborných vlastností odrody sú vynikajúce výsledky ÚKZÚZ a z praxe v ČR. Veľký záujem pestovateľov v ČR posunul skokovo

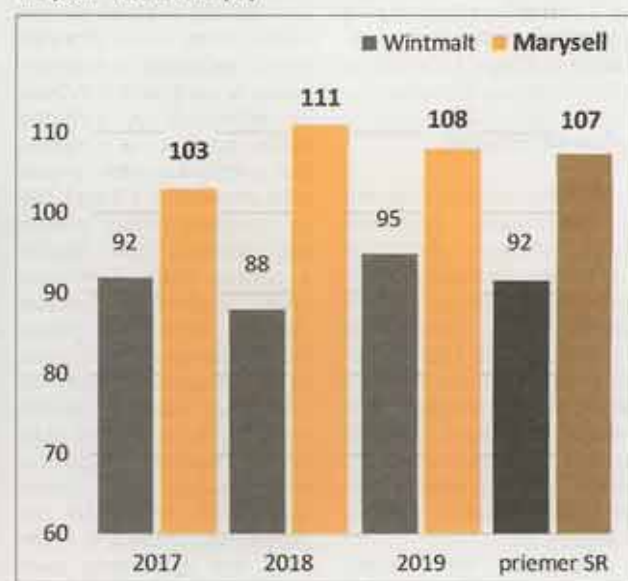
odrodu LG Zoro na pozíciu 3. najpestovanejšieho ozimného jačmeňa. Okrem rezistencie má LG Zoro výborný zdravotný stav a veľmi dobrú zimuvzdornosť. LG Zoro ponúka najúčinnejšie a zároveň najlacnejšie riešenie tejto nebezpečnej virózy pri zachovaní špičkovej úrodovej úrovne jačmeňa.

Ing. MARTIN ŠTRBA
Ing. STANISLAV DOLEŽAL
Limagrain Česká republika, s. r. o.

Marysell – bežné pestovateľské plochy 2021 SR a ČR

podnik	okres	úroda [t/ha]	plocha [ha]
LÚČNICA, spol. s r. o.	Nitra (SR)	9,0	10
AGROMARKT – Nýrovce, s. r. o.	Levice (SR)	8,3	10
Zemědělská společnost Sloveč, a. s.	Nymburk (ČR)	9,0	19
ZBIROŽSKÁ, a. s.	Rokycany (ČR)	8,0	10

Marysell – úroda zrna (%)

Zdroj: ÚKSÚP, SR – Štátné odrodové skúšky, 2017–2019; Úroda v % je uvedená na priemer pokusu.

LG Zoro – úroda SDO, ÚKZÚZ 2021 (%)

Zdroj: SDO 2021, jačmeň ozimný, ÚKZÚZ, ČR; úroda v % sa vzťahuje na priemer kontrolných odrôd Bellisa a LG Triumph v neošetrenom variante pestovania, zoradené podľa ošetreného variantu.

NOVÉ OZIMNÉ JAČMENE

LG Zoro NOVINKA

- Špičková úroda vo všetkých oblastiach
- Rezistencia voči vírusovej zakrpatenosti jačmeňa (BYDV)
- Výborný zdravotný stav
- Vynikajúca zimuvzdornosť
- Veľké zrno s veľkou HTZ
- Najúrodnejšia registrovaná odroda s rezistenciou k BYDV v ČR

Marysell NOVINKA

- Veľmi skorá úrodná dvojradová odroda
- Veľké zrno s vysokou HTZ
- Sladovnícka kvalita → v prevádzkovom overovaní Heineken
- Najúrodnejšia odroda v ŠOS ÚKSÚP 2017–2019
- Vhodná aj do teplejších a suchších oblastí

www.lgseeds.cz

Šľachtíme Váš úspech

Limagrain Česká republika, s. r. o. | 6/2022

LG Arnold – FIT do modernej doby

Od hybridu ozimnej repky požadujeme špičkový výnos, istotu výnosu a veľa agronomických výhod.

Výnos a vlastnosti hybridu LG Arnold presne pasujú do dnešnej doby. Hybrid LG Arnold je novinkou v ponuke repiek spoločnosti Limagrain. Ako nový hybrid spĺňa základnú požiadavku poľnohospodárov, ktorým je vysoký výnos. Registračné skúšky na slovenskom ÚKSÚP-e dokončil v roku 2021 s relatívnym výnosom 110 % na priemer kontrol na 13 lokalitách. V Českej republike absolvoval v rokoch 2019 – 2021 tiež registračné konanie v ÚKZÚZ na 24 lokalitách s výsledkom 108 % na kontroly Temptation (102 %) Advocat (100 %) a DK Expiro (98 %). LG Arnold veľmi dobre prospieva aj v susednom Poľsku, kde obsadil v registrácii COBORU prvú priečku s výnosom 119 % na priemer kontrol. Podobne, v nám klimaticky bližšom Maďarsku exceloval dokonca s výnosom 121 % v registračnom testovaní NÉBIH. Tieto výsledky podčiarkujú univerzálne odporúčanie hybridu LG Arnold na sejbu v teplej aj chladnej výrobnnej oblasti. Okrem vysokého výnosu je potrebné vyzdvihnúť ďalšiu dôležitú vlastnosť, ktorou je ranosť. Po dlhšej dobe sa po hybride Arsenal v ponuke spoločnosti Limagrain etabloval LG Arnold ako raný hybrid. Možnosť rozloženia úrody a istotu včasnej úrody aj vo vyšších polohách určite veľa poľnohospodárov uvíta.

Tolerancia voči novej hrozbe a vhodnosť pre včasnú sejbu

Vplyv na stabilitu výnosu má určite zdravotný stav a ďalšie užitočné vlastnosti. LG Arnold je proti fóme (*Phoma lingam*) vyzbrojený génom Rlm7, k stabilite výnosu prispieva aj geneticky podmienená nepukavosť šesľu. Standardom pri

Skorý hybrid LG Arnold môžeme vidieť vo viacerých demonštračných pokusoch na celom Slovensku. Foto: Silvia Mayer, 11. 5. 2022, Rimavské Pavlovce (RS).

všetkých hybridoch spoločnosti Limagrain, LG Arnold nevynechávajú, je rezistencia vírusovej žltacky okrúhlice. V poslednej dobe sa ale u nás čoraz viac vyskytuje nová choroba – verticiliové vädnutie (*Verticillium dahliae*). Ako zabijak výnosu s mäsiarskou sekerou skrytou v každej mikrosklerócií sa odmaskuje v dobe dozrievania a je schopné redukovať výnosy aj o tretinu. Predčasne a núdzovo zrejúce porasty mnohých repiek prinášajú nepríjemné a drahé sklamanie. Pri hybride LG Arnold evidujeme zvýšenú toleranciu voči verticiliiu. Hoci nejde o rezistenciu, môžeme očakávať zdravé – zelené strnisko, vysoký výnos zberaného merkantilu vo farbe kaviáru s veľmi dobrou hmotnosťou tisíc semien.

Už dlhý čas veľa poľnohospodárov s úspechom posúva termín sejby repky smerom k skorému výsevu. Cieľom je zachytenie zostávajúcej vlhky a zabezpečenie takej kondície porastu, ktorá dovoľí výborné prezimovanie. LG Arnold vyhovuje požiadavke na včasnú sejbu svojim pozvoľným jesenným

vývojom. Možno ho vysievať jednak počas agrotechnického termínu, tak aj skôr. Aj v prípade skoršej sejby tak môžeme počítať s úsporou jednej aplikácie regulátorov rastu na jeseň. Skúsenosti z minuloročnej jesene však nevyklúčujú ani neskoršie termíny výsevu. Pre tieto prípady ale nájdeme v spoločnosti Limagrain vhodnejšie hybridy. Jarný vývoj hybridu LG Arnold je stredne rýchly, do kvetu nastupuje rovnako ako stredne skoré hybridy alebo dokonca neskôr, čím sa vyhýba nadmerným škodám na termináloch spôsobených jarnými mrazmi. LG Arnold je mohutný hybrid, ktorý na jar bude vyžadovať reguláciu výšky v dobe predĺžovacieho rastu. Táto aplikácia sa oplatí takmer vždy a vynechať ju by bolo chybou. Iba tohtoročná mrazivá a suchá jar

bola výnimkou, ktorá potvrdzuje pravidlo a na suchých lokalitách sme reguláciu neodporúčali. Ranosť hybridu potom umožní včasnú úrodu. Pevné šesľe postrážia vysoký výnos až do príchodu kombajnu a prenesú celú úrodu cez prípadnú nepriazeň počasia bez strát.

Vysoký výnos, ranosť, kvalita prezimovania, tolerancia voči verticiliovému vädnutiu, odolnosť voči fóme, rezistencia voči TuYV, nepukavé šesľe a vhodnosť pre včasnú sejbu sú vlastnosti, pre ktoré hybrid LG Arnold presne pasuje do modernej doby, skratka FIT hybrid. Dúfame, že výnos a vymenované výhody poľnohospodári ocenia počas tohtoročnej žatvy a aj v nasledujúcich zberoch.

Ing. JIŘÍ MATUŠ

Limagrain Slovakia, s. r. o.

SHR Ing. Juraj Pénzeš vysial LG Arnold na 30 ha 31. 8. 2021 s výsevkem 0,8 VJ/ha. Oceňuje skorosť a zdravotný stav hybridu, teší sa na poriadny výnos. Foto: Ing. Michal Uhrín, 1. 6. 2022, Tajná (NR).

111 %
ÚKSÚP 2020-2021

108 %
ÚKZÚZ 2019-2021

121 %
NÉBIH 2020-2021

119 %
COBORU 2019-2021

LG ARNOLD
novinka

PRVÝ NA VÝSEV, PRVÝ NA ZBER

- veľmi vysoká úroda vo všetkých oblastiach pestovania
- sejba v prvej polovici agrotechnického termínu, úspora jesennej regulácie
- vytvára mohutný a hlboký koreňový systém
- nadpriemerná odolnosť suchu a tolerancia verticiliovému vädnutiu
- skorá žatva bez desikácie

www.lgseeds.sk

Šľachťme Váš úspech

Limagrain

Pôrod a starostlivosť o narodené prasiatka

Počet narodených a odstavených prasiatok je významným ukazovateľom pre posudzovanie reprodukčnej úžitkovosti prasnice.

V roku 2021 bola populácia ošpaných v Českej republike na úrovni 1,52 miliónov kusov, z toho bolo 90,5-tisíc prasnic. Reprodukčná úžitkovosť prasnic bola na úrovni 28,8 odstavených prasiatok na prasnicu a rok. Celkom sa minulý rok v Českej republike narodilo 3,3 miliónov ks prasiatok; straty prasiatok od narodenia do odstavu boli 11 %.

Na úrovni reprodukčnej úžitkovosti sa podieľa celý rad faktorov – ide o prostredie pôrodnice (technológia, mikroklima), úroveň hygieny v pôrodniciach a pri samotnom pôrode, starostlivosť o prasnicu a prasiatka, výživa prasnic počas gravidity a laktácie či genetický potenciál prasnice, vek a hmotnosť prasnice pri prvom zapustení, kondícia a zdravotný stav prasnice.

Úkony pred pôrodom

• Týždeň pred plánovaným pôrodom sú prasnice premiestnené do pôrodnice.

• Pred umiestnením do pôrodného koterca musia byť prasnice zbavené vonkajších i vnútorných parazitov a musia byť dôkladne očistené.

• V závislosti od typu technológie možno koterec nastlať dostatočným množstvom podstielky. To umožní prasnici vyjadriť typické prejavy správania, ako je napríklad príprava hniezda.

• Ak je prasnica umiestnená do koterca, ktorý jej umožňuje voľný pohyb, musí byť tento koterec vybavený zábranami pro ochranu prasiatok.

• Samotné koterce musia byť pred umiestnením prasnice čisté a dezinfikované. To isté platí pre celý priestor pôrodnice. Pred privedením prasnice musí byť priestor koterca suchý.

Vo všetkých vrhoch novorodených prasiatok sledujeme počas prvých hodín ich životaschopnosť, ktorá sa prejavuje schopnosťou bezproblémového pohybu a satia, ale i hlasitými prejavmi komunikácie.

• Optimálna teplota v pôrodnici sa pohybuje v rozmedzí 20 – 22 °C.

• Zariadenie a vybavenie koterca musí byť funkčné, najmä pozornosť zamerať na napájačky pre prasnicu (prietok vody napájačkou pre prasnicu by mal byť 4 l/min).

• Pravidelná kontrola príjmu krmiva, kontrola zdravotného stavu, včítane končatín (ošetrovať by mal dvakrát denne prasnicu vidieť vstať a ľhať pre kontrolu stavu končatín).

• Kontrola výkalov pre detekciu výskytu hnačiek či zápch prasnic.

• Niekoľko hodín pred očakávaným pôrodom sa zapnú vyhrevné dosky alebo vyhrievacie lampy nad „hniezdom“ pre prasiatka. Teplota sa nastaví na 32 °C. Skontroluje sa funkčnosť napájačiek pre prasiatka.

Pôrod

Pôrod je obdobím, ktoré ukončuje vnútro maternicový vývoj plodov a dochádza k ich vypudeniu. Pri prasnicach nastáva po 112 až 116 dňoch gravidity.

Príznaky blížiaceho sa pôrodu

• Zmena správania – stávanie hniezda (v prípade

nastánia koterca slamou), častejšie vstávanie a ľhanie, častejšie močenie a kalenie.

• Zmeny na mliečnej žľaze – mení objem, vemienka sa nalievajú mliekom, prasnica často ľhava na bok a chovateľ môže bez problému hladí vemienka (signál, že prasnica je ochotná nechať sať prasiatka mlieko).

• Kontrakcie brušného lisu a maternice sú intenzívnejšie ak sa blíži pôrod a pri dôkladnom sledovaní sú viditeľné.

• Výtok hlienu – zhruba hodinu a pol pred pôrodom vyteká tekutina zafarbená krvou, ktorá indikuje blížiaci sa pôrod.

Počas pôrodu musí mať prasnica prístup k pitnej vode. Pri pôrode je dôležité pokojné prostredie, dohľad chovateľa by mal byť intenzívnejší pri pôrodoch prasničiek. Po ukončení pôrodu, kedy došlo k vypudeniu lôžka, sledujeme pozorne správanie prasnice, ktorá by mala ležať na boku tak, aby umožnila prasiatkam cicanie.

Ošetrovanie prasiatok po pôrode

• Prasiatka po prechode vonkajšími rodičkami očistíme na povrchu tela, najmä okolo nosných otvorov od plodových obalov, aby

sme im umožnili dýchanie a okamžitý pohyb okolo prasnice smerom k mliečnej žľaze. Na očistenie povrchu tela môžeme použiť jednorazovú utierku. Pokožka novorodených prasiatok je jemná ako pokožka novorodeného dieťaťa, preto sa snažíme zabrániť kontaktu s hrubo mletými minerálmi, či už v podobe zasypu alebo vrstvy prášku, ktorá má držať sucho na vyhrevnej doske. Ak je nevyhnutné zasušiť povrch v hniezde, odporúča sa ako optimálne použitie zemiakového škrobu.

• V čo najkratšej dobe po narodení prasiatok skrátime pupočný povrazec na pahýľ v dĺžke asi 10 cm tak, aby nebránil chôdzi prasiatok a znižoval riziko traumatického poškodenia. Po skrátení pahýľ ihneď dezinfikujeme ponorením do dezinfekčného roztoku s jódovým preparátom na niekoľko sekúnd.

• Vo všetkých vrhoch novorodených prasiatok sledujeme počas prvých hodín po narodení ich životaschopnosť, ktorá sa prejavuje schopnosťou bezproblémového pohybu a satia, ale i hlasitými prejavmi komunikácie.

• Na 1. – 2. deň po pôrode sa prevádza brúsenie zubkov s brúskou.

• Krátenie chvostíkov možno vykonať do 7 dní veku.

• Do veku 7 dní možno vykonať kastráciu kančekov bez znecitlivenia.

• Aplikácia železa – prasiatka sa rodia s obmedzeným množstvom železa, preto sa musí dodať umelo, buď injekčne alebo perorálne vo forme pasty či emulzie. Spravidla sa robí na 2. – 4. deň po narodení.

• Aplikácia antikokcidík – vykonáva sa 3. – 5. deň veku.

Pôrodný koterec

• V každom pôrodnom koterce by malo byť umiestnené hniezdo pre prasiatka. Na vyhrevné dosky v hniezde by sa mali umiestniť všetky prasiatka vedľa seba tak, aby nedochádzalo k ich ležaniu vo vrstvách, alebo aby sa zabránilo tomu, že budú trvalo ležať mimo vyhrevnej dosky.

• Pre zábranu tepelných strát v koterce prasiatok je nevyhnutné používať hniezdo so strieškou, ktorá udrží optimálnu teplotu požadovanú prasiatkami v priestore s malým objemom. Hniezdo vytvára tiež závetrie, ktoré prasiatka vyhľadávajú, pretože prúdenie vzduchu ich príliš ochladzuje. Ak nenájdu dostatok miesta a optimálnu teplotu v hniezde, uľhajú v blízkosti prasnice alebo na ňu, čo vedie k veľkému riziku ich zafarbnutia pri pohybe prasnice.

• Vo vrhoch s vysokým počtom prasiatok je nevyhnutné zahájiť príkrm s použitím predštartéru od 4. dňa života. Predštartér sa v malých dávkach podáva prasiatkam do krmných misiek tak, aby bolo možné sledovať jeho spotrebu počas dňa.

• V pôrodnom koterce musí byť udržiavaná maximálna čistota podlahy, nesmú na nej zostať výkaly prasnice, ani výkaly prasiatok. Odstraňované musia byť tiež zvyšky krmiva pod korytom prasnice, aby sa odstránilo riziko príjmu skazeného (kvasiaceho) krmiva prasiatkami.

• Pre prasiatka v koterce

musí byť k dispozícii pitná voda.

Minimálne štandardy pre ochranu prasiatok do odstavu

• V pôrodnom koterce pre prasiatka musí byť zaistený dostatočný priestor pre ich prirodzený pohyb a najmä pre to, aby mohli byť bez ťažkostí kojene alebo napájané.

• Prasiatka musia mať prístup na suchú plochu pre ležanie, kde môžu odpočívať súčasne a kam nemá prasnica prístup.

• Pri umiestnení zdroja tepla – nesmie škodiť prasnici.

• Odstav prasiatok je možno vykonávať najskôr vo veku 21 dní; štandardne 28 dní s výnimkou v prípadoch možného ohrozenia prasnice či prasiatok.

• Odstav je možno vykonať vo veku 14 dní za predpokladu, že prasiatka sú umiestnené do priestoru dostatočne izolovaného od prasnic, aby sa minimalizovala možnosť ich nákazy a do priestoru, ktorý bol pred ich ustajnením riadne vydezinfikovaný.

• Krátenie časti chvosta a rovnomerné znižovanie špičiek prasiatok obrúsením alebo extirpáciou s ponechaním hladkého intaktného povrchu sa nesmie robiť rutinne, ale iba v prípadoch, ak sa preukáže poranenie ceckov prasnice alebo uší a chvostov ostatných prasiatok. Skôr než sa pristúpi k týmto zákrokom, musia sa prijať iné opatrenia, ktoré bránia okusovaniu chvostov a iným poruchám správania, pričom do úvahy sa berú podmienky prostredia a hustota obsadenia stajne. Z tohto dôvodu sa musia zmeniť nevhodné podmienky prostredia alebo spôsob ustajnenia.

Ing. EVA WEISBAUEROVÁ, Ph.D.

Výkumný ústav živočišnej

výroby, v. v. i.,

Praha-Uhřetěves,

oddelení Chov prasat,

Kostelec nad Orlicí

Preklad: PATRÍCIA DOLEŠOVÁ

FOTO – AUTORKA

Parkúr: Májová Cena Národného žrebčína Topoľčianky

Posledný májový víkend sa v areáli Národného žrebčína, š. p., konalo prvé z tohtoročných športových podujatí – parkúrov preťaky Májová Cena Národného žrebčína Topoľčianky.

Sily si prišlo zmerať viac ako 80 jazdeckých dvojíc. Súťaž boli vypísané od úrovne ZM až po S – 130 cm. Autorom parkúrov bol skúsený staviteľ z Čiech Ján Koplš. Rozhodcovskému kolégiu, ktoré zabezpečilo hladký priebeh všetkých súťaží, viedla Anka Virágová; ostatnými členmi boli Martina Kredatusová, Bibiana Zacharová

a Patrik Mikulášik. Sponzori podujatia venovali výhercom a umiestneným zaujímavé vecné a finančné ceny. Boli to firmy Happy Horse Service, Cavalor, Heineken, Prohorse, Gazoo, JK pri Národnom žrebčine a Národný žrebčín Topoľčianky.

Do sobotňajšej hlavnej ceny sa prihlásilo 21 jazdeckých dvojíc, z toho 9 absolvovalo základný parkúr bez trestných bodov a postúpilo do rozsoškakovania. Bez chyby a s vysokým časovým náskokom zvíťazil Zdenek Kuchár na koni Quix „M“ z JK Slávia Spišská Nová Ves. S druhým najrýchlejším časom a bez zhodenej prekážky

sa na druhom mieste umiestnila Katarína Sovová na koni Rouse z JŠ Kráľovce. Tretia priečka zostala na východe v JK Slávia Spišská Nová Ves vďaka Marošovi Kuchárovi s koňom Canstakkato.

Nedeľným víťazom hlavnej súťaže sa stal opäť Zdenek Kuchár, tentokrát na koni Kings-Uno z JK Slávia Spišská Nová Ves. Druhé miesto získal Igor Šulek s koňom U2 Westleven Z z Ranča Palomino Bohunice. Tretiu priečku vybojoval Alexander Martin Genčík z MedGene Bratislava so svojim 7-ročným žrebcom Can Doo.

(pat)

FOTO – (anz)

Nové šírky pásov pre veľké traktory

Spoločnosť CLAAS predstavila prostredníctvom online tlačovej konferencie dve nové šírky pásov, ktoré môžu v budúcnosti umožniť veľkým traktorom AXION TERRA TRAC od spoločnosti CLAAS ešte všestrannejšie využitie a ochranu povrchu pôdy.

Od uvedenia traktora AXION TERRA TRAC na trh v roku 2019 presvedčili plne odpružené polopásové traktory pri použití v poľnohospodárskych podnikoch aj

u službárov po celej Európe a od roku 2022 aj na vybraných zámorských trhoch. Okrem ťažkých a stredne ťažkých ťažných prác vykonávajú traktory vďaka ich vynikajúcej ochrane povrchu pôdy, jedinečnému prispôbeniu sa povrchu pôdy so zdvihom odpruženia 120 mm pri jazde a komfortom jazdy až do max. rýchlosti 40 km.h⁻¹ aj ďalšie rozmanité činnosti, ako je aplikácia organických a minerálnych hnojív na ornej pôde a trávnych porastoch,

nakladanie obilia alebo cukrovej repy alebo dokonca kosenie chúlolistových plôch.

Pre ešte väčšiu všestrannosť a ochranu povrchu pôdy sú k pásom so šírkou 635 mm a 735 mm k dispozícii ďalšie dva varianty. Pre bezproblémovú prevádzku v širokoriadkových kultúrach, ako napr. organické hnojenie v poraste alebo práce so závesným náradím, ponúka CLAAS pásky so šírkou 457 mm. Od jesene 2021 sú k dispozícii pásky so šírkou 890 mm, s ktorými zostá-

Pre ešte väčšiu všestrannosť a ochranu vrchnej vrstvy pôdy sú k pásom so šírkou 635 mm a 735 mm k dispozícii ďalšie dva varianty.

FOTO - CLAAS

Spoločnosť CLAAS predstavila prostredníctvom online tlačovej konferencie dve nové šírky pásov, ktoré umožnia veľkým traktorom AXION TERRA TRAC ešte všestrannejšie využitie.

model	max. výkon motora	prevodovka	max. celková hmotnosť
AXION 930 TERRA TRAC	265 kW (355 k)	CMATIC plynulá prevodovka, 40 km.h ⁻¹	22 000 kg
AXION 960 TERRA TRAC	330 kW (445 k)	CMATIC plynulá prevodovka, 40 km.h ⁻¹	22 000 kg

va vonkajšia šírka traktora AXION TERRA TRAC pod 3 m. Tieto pásky sú vhodné najmä na použitie, na ornej pôde a v trávnych porastoch s minimálnym počtom stôp, ktoré je šetrné k povrchu pôdy. Vďaka aktívnemu ovládaniu pásu pri jazde do zákrut nedochádza k porušeniu povrchu pôdy.

Ako úzke pásky so šírkou 457 mm, tak aj štandardné pásky so šírkou 635 mm a 735 mm môžu byť na vybraných trhoch ako je Austrália teraz dodané s rozchodom kolies 3 m. To umožňuje pracovať v poľnohospodárstve s riadenou prevádzkou a ďalej zlepšovať manévrovateľnosť.

AXION TERRA TRAC je možné vybaviť aj reguláciou tlaku vzduchu pneumatík CLAAS CTIC na prednej náprave. Predné pneumatiky sú nahustené kompresorom vzduchových brzd.

CLAAS ponúka AXION TERRA TRAC v dvoch verziách (tab.).

LADISLAV ZÁVODSKÝ

CLAAS integruje Terranimo do CEMOS pre traktory

S integráciou funkcie Terranimo do systému CEMOS pre traktory majú teraz užívatelia popri zvýšení účinnosti a produktivity k dispozícii ďalšiu stratégiu pri jazde na poli: ochranu povrchu pôdy. Terranimo patrí od leta 2022 k štandardným funkciám CEMOS, ktorými sú vybavené traktory CLAAS.

Prevratný a doteraz jediný inteligentný a interaktívny

asistenčný systém pre vodičov a systém optimalizácie procesov CEMOS pre traktory bol rozšírený o ďalšiu funkcionálnu. Aplikácia Terranimo bude plne integrovaná do systému CEMOS pre traktory od leta 2022, čo umožní, aby sa nastavenie traktora a náradia ešte viac zameralo na ochranu povrchu pôdy. Terranimo je simulovaný model na výpočet a vizualizáciu rizika zhutnenia vyvinutý Bernskou uni-

verzitou aplikovaných vied (BFH-HAFL) v spolupráci s výskumným ústavom Agroscope Reckenholz, Aarhus University v Dánsku a Švédskou univerzitou poľnohospodárskych vied (SLU). Algoritmy sú založené okrem iného na odborných znalostiach nahromadených po desaťročia. V systéme CEMOS pre traktory sú kombinované aktuálne dostupné parametre, ako je typ pôdy a stav pôdy, pracovná hĺbka, stav

Aplikácia Terranimo bude plne integrovaná do systému CEMOS pre traktory od leta 2022. Nastavenie traktora a náradia sa tak ešte viac zamerá na ochranu povrchu pôdy.

Spoločnosť CLAAS získala za aplikáciu Terranimo striebornú medailu za inováciu od komisie pre novinky na veľtrhu Agritechnica.

poľa (neobrobené, plytko alebo hlboko spracované), prídavné zariadenie, typ pneumatík, záťaž atď., takže použitie systému Terranimo nevyžaduje žiadne ďalšie úsilie.

Na základe kombinovaných informácií a systémom CEMOS vypočítaných technických mechanik (napr. statického a dynamického zafatnenia náprav) vypočíta systém Terranimo riziko

zhutnenia samostatne pre tri vrstvy pôdy. Na základe tohto vyhodnotenia rizík môže CEMOS poskytnúť vodičovi ďalšie odporúčania pre zafatnenie a optimalizáciu tlaku v pneumatikách, aby traktor jazdil spôsobom šetriacim povrch pôdy. Ak zmení obsluha stroja nastavenia na súprave traktora a náradia, ako je napr. tlak v pneumatikách, na základe rizík zhutnenia a z nich odvodených

odporúčaní nastavenia, tieto informácie prúdia priamo do aktuálneho hodnotenia rizík funkcie Terranimo. Obsluha tak dostáva priamu spätnú väzbu o efekte procesu optimalizácie.

Za túto inováciu získala spoločnosť CLAAS striebornú medailu od komisie pre novinky na veľtrhu Agritechnica.

LADISLAV ZÁVODSKÝ
FOTO - CLAAS

Ako začať s presným poľnohospodárstvom?

Systémy presného poľnohospodárstva môžu chod podniku zefektívniť a urobiť výrobu udržateľnejšou. Možnosti jednotlivých systémov je mnoho. Následne sa ponúka otázka: „Ako a kde začať?“ Príklady poľnohospodárov z Nemecka a Francúzska ukazujú možnú cestu.

Na okraji Teutoburského lesa v spolkovej krajine Dolné Sasko vedie mladý, 33-ročný Stefan Vogelsang pokrokovým spôsobom podnik, zameraný na presné poľnohospodárstvo. „Všetko začalo v roku 2010 s prijímačom StarFire,“ spomína si na začiatky technológie. „Môj obchodník mi jeden prijímač zapožičal na rok, aby som si ho mohol vyskúšať. Z fungovania a presnosti automatického riadenia som bol nadšený, a tak som začal o presnom poľnohospodárstve premýšľať. To potom viedlo k obstaraniu ISOBUS rozhrania pre postrekovač.“

Za desať rokov takmer všade

V priebehu ďalších desiatich rokov sa princíp lokálne diferencovaného obhospodarovania rozšíril na väčšinu vykonávaných poľných prác v podniku. Pri hnojení dusíkom je súbežne meraná biomasa pomocou senzora: GreenSeeker od firmy Next Farming meria obsah chlorofylu v rastlinách a počas jazdy je týmto hodnotám prispôbované dávkovanie hnojiva. Minimálne a najvyššie dávky je potrebné pred začiatkom práce zadať ručne. A aká je používaná stratégia hnojenia? „Pri prvej dávke dostanú menej zelené rastliny najviac hnojiva, zatiaľ čo pri poslednom hnojení nie sú svetlé rastliny, tripiace stresom z nedostat-

Jedným z krokov v zavádzaní technológií presného poľnohospodárstva na farme Stefana Vogelsanga bola inštalácia senzora Harvest Lab na aplikačnú cisternu.

FOTO - ARCHÍV

ku vody, hnojené vôbec,“ vysvetľuje Stefan Vogelsang. Hnojivá je aplikovaná tak, aby bola dodržaná stanovená dávka jednotlivých živín na hektár. Heterogenita hnoja od rôznych hospodárskych zvierat tak nehrá žiadnu úlohu.

Vápno je taktiež aplikované lokálne variabilne. Tam, kde rastliny obilnín vykazujú stres zo sucha, sú aj znížené dávky regulátorov rastu, aby ich vývoj nebol ďalej brzdený. Merateľný prínos má lokálne variabilný výsev kukurice. „Opierame sa o mapy biomasy predchádzajúcich plodín a podľa nich riadime vzdialenosť zŕn v riadku. Dosahujeme tak úspory 10 % osiva!“ hovorí Stefan Vogelsang.

Z listovania v návode na rutínu

Zároveň ale dodáva: „Spočiatku netreba podceňovať množstvo času, ktoré je potrebné na to, aby obsluhy strojov zvládli všetky digitálno-technické aspekty pri jednotlivých používaných nariadeniach. To je otázka skúsenosti. Nesmú mať strach z toho, a návod na obsluhu prečítať až do konca! Ja som strávil mnoho hodín

s tým, ako správne nastavím navigačný systém na mojom staršom traktore John Deere 6910 tak, aby bolo možné pri sebe jazdiť perfektne priamo. A keď potom bolo potrebné so zhodným traktorom s tanierovými bránami vykonávať zapravenie hnojovice, muselo byť pôvodné nastavenie prispôbené novým požiadavkám. Teraz potrebujem už len niekoľko dotykov na termináli, aby som dosiahol požadovaný výsledok.“

Digitalizácia prináša zákazníkom profit

Len nedávno začal s presným poľnohospodárstvom podnik s názvom Elorn, poskytujúci služby vo francúzskom Bretónsku. Využíva traktory a kombajny John Deere a prvotný impulz prišiel od zákazníkov. „So siedmimi zamestnancami vykonávame poľnohospodárstvo v okruhu dvadsiatich kilometrov všetky poľné práce, od sejby až po zber,“ hovorí Kevin Quivouron, ktorý podnik vedie.

Pritom s presným poľnohospodárstvom začínal dosť neobvykle. Pri zaobstaraní svojho piateho kombajnu John Deere sa rozhodol si ho

objednať vo výbave s meraním výnosov a so senzorom vlhkosti zrna. A to preto, aby mohol svojim zákazníkom ponúknuť viac. Reakcia bola pozitívna: „Mnoho zákazníkov mi oznámilo, že vďaka novým digitálnym technológiám mohli svoje plochy lepšie spoznať.“ Kevin Quivouron v nadväznosti na záujem poľnohospodárov založil svojím zákazníkom ich partnerské kontá na Operačnom stredisku John Deere. A opäť prišla reakcia od poľnohospodárov, ktorá Kevinu posunula opäť o kus ďalej: „Poľnohospodári poukazovali na to, že keď využívam nástroje na kontrolu výnosov, tak sa predsa musím zaujímať o lokálne diferencované obhospodarovanie pozemkov.“

Podnik služieb uskutočnil ďalší krok k tomu, aby svojim zákazníkom mohol realizovať zákazky na vysokej úrovni. V roku 2019 si zaobstaral nové rozmetadlo. Zákazníci podniku poskytnú satelitné snímky porastov, informujúce o obsahu biomasy (LAI), čo znamená celkovú plochu listov na jeden meter štvorcový pôdy. V podniku si potom Kevin podľa týchto vstupných dát vytvorí predpisovú mapu

hnojenia. Záujem o takéto služby z roka na rok rastie.

Zvýšenie výnosu so zhodnými vstupmi

„Dvadsať percent našej zberovej plochy je hnojených dusíkom s lokálne variabilným dávkovaním, a v budúcej sezóne to bude ešte oveľa viac,“ povedal Kevin. Výsledok je viditeľný už po prvom roku. „Na niektorých pozemkoch sme docielili zvýšenie výnosu pri ozimnej repke o jednu tonu na hektár a pri ozimnej pšenici až o dve tony na hektár. Výnosové karty ukazujú, že toto navýšenie výnosu je dôsledok rovnomernejšieho vývoja rastlín. Výsledok je potvrdený aj našimi pokusmi, v ktorých porovnávame klasicky s lokálne diferencovane obhospodarovými plochami.“

Ďalším projektom s využitím technológií presného poľnohospodárstva je variabilný výsevok. Pozemky v okolí Bretónska sú miestami svahovité a s veľmi rozdielnymi pôdnymi podmienkami. Je to viditeľné aj pri zbere. „Tu a tam máme problémy so vzhádzaním. Vďaka vhodnému prispôbeniu výsevokov by sme mali aj tu

dosahovať lepšie výsledky,“ predpokladá Kevin.

Predpokladom úspechu je to, že si zamestnanci podniku s novými systémami porozumejú. Všetci zamestnanci tak absolvovali školenie u svojho dodávateľa techniky John Deere. A tieto školenia potom v pravidelných rytmoch pokračovali ďalej, aj preto, že každý nový stroj má v sebe zase novú techniku. A Kevin dodáva, že má podobné problémy ako u nás: „Vo Francúzsku je nedostatok kvalifikovaných obslúh poľnohospodárskych strojov. Vďaka pokroku pri technike je prijímanie nových zamestnancov sťažené. Musíme nájsť takých spolupracovníkov, ktorí majú dostatočnú úroveň vzdelania a aspoň trochu rozumejú informatike.“

Ako možno najlepšie začať?

Na základe svojich skúseností odpovedá Kevin na vyššie uvedenú otázku takto: „Nemalo by sa začínať tak, že sa vynechá satelitný navigačný systém, pretože potom nie je výsledok práce uspokojivý a v presnom poľnohospodárstve sa už ďalej nepokračuje. To bola na začiatku moja chyba. Je potrebné rozumne investovať, pretože sa rozdiel rozozná ihneď, a potom príde aj chuť pokračovať ďalej!“ Satelitný navigačný systém samozrejme nie je lacný. Kevin ale zistil, že náklady naň možno vidieť ako relatívne – pri podniku od určitej veľkosti. „Akonáhle má poľnohospodár väčší počet traktorov, je skutočná investícia na jeden stroj relatívna, pretože navigačný systém, ako je AutoTrac, môže byť prenášaný z jedného stroja na ďalší.“

PETR BENEŠ

Preklad: LADISLAV ZÁVODSKÝ

Variabilný výsev kukurice má v podmienkach farmy Stefana Vogelsanga merateľný prínos – 10 % osiva.

Väderstad predstavil nový BioDrill 500

Väderstad, jedna z popredných svetových spoločností v obrábaní pôdy, sejbe a sadení, teraz prináša na trh novú možnosť aplikácie mikrogranulátu pre Tempo L 12-24. Nový BioDrill 500 má pneumatický rozvod pre presnú aplikáciu štartovacieho hnojiva, peliet proti silmákom, alebo pesticídov.

BioDrill 500 je centrálné umiestnený na oji. Výkonný hydraulický ventilátor na prednej strane BioDrill 500 dopravuje mikrogranulát zo zásobníka do rozdeľovacích hláv v zadnej časti sejacieho stroja Tempo L.

FOTO - VÄDERSTAD

ovládanie ISOBUS s dvomi sekciami a výstupom s kapacitou 2 – 50 kg.ha⁻¹ pri rýchlosti 7,5 – 15 km.h⁻¹.

„Na každom ramene sejacieho stroja Tempo L je jedna rozdeľovacia hlava, ktorá rozdeľuje mikrogranulát do každej riadkovej jednotky a dopravuje ho k radličke.

Mať dve distribučné hlavy v kombinácii s dvomi dávkovacími systémami Fenix III tiež znamená, že máme možnosť vypnúť distribúciu na jednej strane pomocou Task Control,“ hovorí Mattias Hovner, SVP Global Sales & Marketing vo Väderstad.

Pre ďalšiu kontrolu výkonu mikrogranulát má elektrický dávkovací systém Fenix III vymeniteľné valčeky, ktoré mô-

žete jednoducho meniť podľa toho, aký výkon preferujete.

BioDrill 500 je možné spárovať s radovými sejací-

mi strojmi Tempo L 12-24 a je k dispozícii na objednávku od 1. júna 2022.

LADISLAV ZÁVODSKÝ

inzercia

EL-ZET

Predajca pneumatík
MICHELIN

PNEUSERVIS PRE AGRO STROJE, NÁKLADNÉ A OSOBNÉ VOZIDLÁ

- + kompletne prezutie stroja, kolies všetkých rozmerov priamo u zákazníka vo dvore!!!
- + predaj a servis všetkých rozmerov a značiek pneumatík
- + väčšinu bežných rozmerov pre kombajny, traktory, nakladače držíme skladom
- + disky a špeciálne disky, dvojmontáže, kultivačné kolesá
- + plnenie pneumatík MgCL aj pevnou zmesou
- + oprava defektov, vulkanizácia a oprava bočných prierezov

EL-ZET SLOVAKIA s.r.o. OREŠIANSKA cesta, 917 01 TRNAVA

☎ 0901 911 949 ☎ 0903 711 949

www.el-zet.com

Zdravé rajčiaky aj do zásoby

Veľmi obľúbené rajčiaky, ktorých plody sa používajú snáď v každej kuchyni, majú veľkú rôznorodosť. Rozlišujeme odlišné typy rastu, bohatosť tvarov a veľkosť plodov, odrodovú farebnosť, využitie plodov, semien a listov.

Rajčiak jedlý (*Lycopersicon esculentum*) pochádza z Peru, odkiaľ bol dovezený do Európy. Spočiatku sa pestoval len ako okrasná rastlina, a pre typickú vôňu listov ako odpudzovač hmyzu. Postupne sa v Európe udomáchoval a získaval si obľubu aj svojimi chutnými plodmi. V súčasnosti sa pestuje hlavne v južnejších oblastiach, pretože má značné teplotné nároky. Jeho teplotné optimum sa pohybuje od 22 do 27 °C. Teploty pod 8 °C a nad 35 °C zastavujú rast a spôsobujú opadávanie kvetných púčikov.

Pestované rajčiaky majú dva typy rastu stonky. Determinantné rajčiaky majú stonku ukončenú súkvetím (strapcov plodov). Stonky sú nízke a počet súkvetí je na nich obmedzený. Sú vhodné pre poľné pestovanie bez opory, hovorí sa im kričkové. Polovysoké typy s výškou stonky 0,8 – 1,5 m vyžadujú oporu.

Indeterminantné rajčiaky majú rast stonky neukončený. Súkvetia sa zakladajú na boku hlavnej stonky, ktorá pokračuje v raste. Tieto odrody sú vhodné na rýchlenné v skleníkoch a fóliovníkoch. Vyžadujú skoré odstraňovanie bočných výhonkov, aby rastlina vytvárala iba jednu, prípadne dve silné stonky. V záhrade sa rastliny pripevňujú na drôtovú konštrukciu pomocou špagátu alebo ku kolíkom.

Rozmanité plody

Odrody rajčiakov majú plody rozmanitých tvarov, farieb a tvrdosti. Bobule môžu byť podľa tvaru ribezlové, hroznovité, čerešňové, slivkové, rebrovité, hrúškové, podlhovasté či paprikové. Farebne sú známe plody červené, ružové, žlté, oranžové, bordové, hnedé až čierne. Odrody s mäkkými a šťavnatými plodmi sú chutné a vhodné na priamy konzum. Tvrdé plody sa lepšie hodia na uchovanie, transport a spracovanie.

Plody sa zbierajú v období od júla do septembra, postupne, keď sa plody vyfarbujú v charakteristickej farbe odrody, ale ešte sú tuhé. Pozbierané plody sa konzumujú buď surové alebo upravené, alebo sa uskladňujú.

Surové plody sú najchutnejšie a najzdravšie. Využívajú sa na priamu konzumáciu, na prípravu šalátov, studených polievok, surovej šťavy, aj ako farebná obloha studených mäs. Surové plody bez šupiek sú vhodnou súčasťou diéty.

Šupka sa ľahko odstráni ponorením plodov do horúcej vody, prípadne krátkym povarením a ošúpaním ostrým nožom. Z tepelne upravených plodov sa pripravujú teplé polievky, prívarky, pretlaky, kečupy, džúsy, zeleninové lečo.

Do zásoby sa uchovávajú zmrazovaním alebo sterilizovaním. Zmrazujú sa celé plody v mikroténových vrecúškach, alebo ošúpané a nakrájané v plastových dózach. Sterilizujú sa celé alebo nakrájané plody v rajčia-

kovej štave alebo v slanom náleve. Rajčiaky sa môžu aj sušiť a následne aj sterilizovať.

Uskladnenie čerstvých zrelých plodov je optimálne pri teplote 8 – 10 °C a vlhkosti vzduchu 85 – 90 %. Pri dodržaní týchto podmienok sa môžu skladovať 1 – 2 týždne.

Ak sú na rastline na jeseň, pred príchodom nepriaznivého počasia, ešte nedozreté zelené plody, môže sa celá rastlina odrezáť a zavesiť za spodnú časť. Plody budú postupne dozrievať a budú vhodné na konzumáciu. V niektorých krajinách sú semená rajčiakov olejnatou surovinou. Lisovaním sa z nich získava rajčiakový olej. Pripravený odvar zo zelených listov rajčiakov je vhodný ako prírodný prostriedok proti škodcom. Je účinný najmä proti voškám a iným škodlivým hmyzom.

Plody rajčiakov obsahujú veľa vody, sacharidy, vlákninu a iné dôležité látky. Z minerálnych látok sú najdôležitejšie draslík, fosfor, vápnik a horčík. Vitamíny sú zastúpené najviac vitamínom C – kyselinou askorbovou, ďalej sú to vitamín P a bioflavonoidy, S-metylmetylmetionín, vitamín E – tokoferol, vitamín A – ako karotén a vitamíny skupiny B. Rajčiaková šťava blahodarne pôsobí pri poruchách trávenia, latickej premeny, pri reume, artritíde a dne. Odvodňuje organizmus a priaznivo pôsobí pri srdcovo-cievnych ochoreniach. Plody obsahujú zdraviu prospešnú farbivo lykopen, ktoré za pôsobenia enzýmov vytvára červenanie plodov.

prof. M. VALŠÍKOVÁ-FREY, PhD.
FZKI SPU Nitra
FOTO - ARCHÍV

z poradne ochrany rastlín

V listoch ruží sú pravidelné okrúhle a oválne výkrojky, ale žiadneho škodcu som na nich nevidela.

M. K., Chorvátsky Grob

Opísané výkrojky z listov ruží – ale aj iných listnatých drevín – vykrajujú včely čalúnnice, najčastejšie čalúnnica ružová (*Megachile centuncularis*), ktorá z týchto výkrojkov zhotovuje bunky pre svoje potomstvo. Oválné

výkrojky slúžia ako boky, okrúhle ako dno a veko buniek, do ktorých naznáša nektár a peľ a položí jedno vajíčko. Bunky ukladá do rôznych úkrytov, takže ich ťažko nájdeme. Stavbou týchto buniek nevznikajú veľké škody, skôr je to chyba krásy listov a pravidelnosť výkrojkov vyzerá ako umelecké dielo. Navyše, ako všetky včely, aj čalúnnice sú dobrými opeľovačkami.

Čo mohlo vyžrať veľkú dieru v kmeni staršej jablone?

F. Š., Ivanka pri Dunaji

Pravdepodobne to boli húsenice drevotočov. U nás sa najčastejšie stretávame s drevotočom hruškovým (*Zeuzera pyrina*) a drevotočom obyčajným (*Cossus cossus*). Oba druhy majú dvojročný vývoj, pričom ich húsenice prezimujú dvakrát. Po druhom prezimovaní sa v máji alebo v júni zakuklia a o mesiac neskôr sa liahnu motýle. Samičky kladú vajíčka väčšinou jednotlivě alebo v menších skupinách na kmene a konáre stromov do trhlín kôry. Vyliahnuté húseničky sa prehrývajú do dreva a začínajú si vyhlbovať chodbičky. Tenšie konáre sa

v poškodených miestach za silnejšieho vetra ľahko lámu. Z takýchto konárov pomerne ľahko vyberieme aj húsenicu, ktorá je buď žltá s čiernymi bradavičkami (drevotoč hruškový – na obrázku) alebo hnedočervená (drevotoč obyčajný). Boj proti drevotočom spočíva v mechanickom ničení húseníc v chodbičkách, najlepšie pomocou ohybného drôtu, ktorým sa dostaneme hlboko do chodbičky. Odporúča sa aj natieranie kmeňov stromov (najmä tých, ktoré už drevotoč napadli) silnejšími roztokmi insekticídov v čase kladenja vajíčok (jún – júl), pretože samičky často kladú vajíčka na tie miesta, kde sa vyliahli.

Ing. JURAJ MATLÁK
FOTO - AUTOR

Podkopáčky, spriadače, mnišky zlatoritky

V tomto období takmer pravidelne lietajú motýle 2. generácie podkopáčikov, ktoré patria medzi tzv. minujúcich škodcov jabloni.

signalizačná správa

Ich škodlivosť je významná hlavne v najteplejších oblastiach, teda v okresoch Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky.

Na chemickú ochranu v čase rojenia približne v období 10. – 13. júna možno použiť prípravky Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebitelskom balení – MB), Delta EW 50, Dinastia a len v MB balení Decis AI, Sanium Ultra, Sanium Ultra AI (všetky s účinnou látkou *deltamethrin*), Karate Zeon 5 CS (aj MB), Ninja Zeon 5 CS, Vaztak Pro a Lambdól a len v MB balení Samuraj (všetky s účinnou látkou *lambda-cyhalothrin*), alebo

v čase kladenja vajíčok asi o 5 – 7 dní neskôr po rojení prípravky Spintor (aj MB, účinná látka *spinosad*) alebo NeemAzal T/S (aj MB).

Vývoj spriadača amerického a mnišky zlatoritky postupne prebieha, pomerne ustálené počasie im vyhovuje. Preto upozorňujeme na ich prípadné rozmnoženie, najmä v neošetrovaných výsadbách alebo na prístupných alejách, prípadne v parkoch s vhodnými hosťiteľmi.

Spriadač americký sa vyskytuje najmä v najteplejších oblastiach Slovenska. Z ovocných drevín napáda najmä jablone, čerešne, orechy, morušu, bazu čiernu a celý rad ďalších i divorastúcich druhov. Z parkových drevín je pre spriadača hlavným hosťiteľom javorovec jaseňolistý. Húsenice spriadača sú chlpaté, žltozelené, na chrbte majú tmavší pásik. Liahnu sa od polovice júna. Žijú vo veľkých skupinách a obžra-

né časti stromov obaľujú pomerne nápadnou pavučinou a tvoria tzv. pavučinové hniezda. V júli sa zakukľujú. Kukla býva tmavohnedá až čierna, uložená v pavučinovom kokóniku. Z kukiel sa v priebehu augusta liahnu motýle 2. generácie, ktoré kladú vajíčka a z nich sa liahne ďalšia generácia húseníc. Prezimujú kukly tejto druhej generácie.

Okrem spriadača sa niekedy vyskytujú aj húsenice mnišky zlatoritky. Dospelé môžu byť až 40 mm dlhé, sú chlpaté a pestro sfarbené. Nežijú v spoločných hniezdach, ale sa rozliezajú jednotlivě po korune stromu. Prezimujú vo forme spoločných zátočkov, ktoré si vytvárajú na koncoch letorastov. Počas roka má mniška tiež 2 generácie.

Účinným spôsobom ochrany je mechanická likvidácia pavučinových hniezd spriadača s húsenicami alebo zátočkov mnišok. Čiastočne účinný

je aj predjarný postrek. Pri chemickej ochrane počas vegetácie je potrebné zasiahnuť čo najmladšie húsenice. Povolene prípravky sa používajú bez ohľadu na rastovú fázu ovocných stromov a taktiež vývinovú fázu húseníc. Na všetky ovocné druhy a okrasné rastliny sa môžu použiť rovnaké prípravky ako vyššie uvedené proti podkopáčikom v čase rojenia, na jadrovinu aj Steward (*indoxacarb*) a iba na okrasné rastliny NeemAzal T/S (*azadirachtin*) a Scatto (*deltamethrin*). Všetky uvedené prípravky ničia vlastne húsenice všetkých motýľov, teda nielen spriadača a mnišiek, ale aj piadiviek a pod.

Z ostatných chorôb a škodcov upozorňujeme najmä na chrastavosť a múčnatku na jadrovinách, méru hruškovú na hruškách a americkú múčnatku egreša na egreši.

Ing. STANISLAV BAROK
ÚKSÚP - Odbor ochrany rastlín

rukoväť záhradkára

• Ovocná záhrada:

Postupne zberáme ribezle, egreše, jahody. Zameriavame sa na ochranu kôstkovín, jadrovin proti roztočom. Jadrovinu ošetrujeme proti prvej generácii obaľovača jablčného. Na marhuliach jedine v ošetrovaní viniča proti peronospóre a múčnatke tesne pred kvitnutím a ihneď po odkvitnutí. Zavlažujeme a kypríme pôdu pri ovocných krokoch.

• Zeleninová záhrada:

Priebežne zberáme skorý šalát, redkovicu i špenát. Vysievame špargľovú tekvicu, fazuľu tyčkovú, cukety, patizóny. Zakorenené priesady zeleniny prihnojujeme. Za daždivého počasia ošetrujeme rajčiaky a zemiaky proti fytoftóre, uhorky proti plesni uhorkovej, zeler proti septó-

riovej škvrnitosti a kosatce proti heterospóriovej škvrnitosti listov. Postupne zberáme niektoré skoré odrody zeleniny, zameriavame sa na mrkvu a rebarboru.

• Okrasná záhrada:

Pravidelne prekyprujeme a zavlažujeme okrasné letničkové záhony, letničky pestované v mobilnej zeleni. Trávnaté plochy pravidelne kosíme, zavlažujeme a prihnojujeme. Kvetinové hriadky udržujeme bez burín. Ukončujeme výsadbu letničiek. Pozornosť venujeme čistote záhradných jazierok. Tvarujeme konifery. Ošetrujeme mečiky proti strapke mečíkovej, ruže proti škodcom a hubovým chorobám.

Ing. JANKA SUZINOVÁ, PhD.
prof. M. VALŠÍKOVÁ-FREY, PhD.
SPU v Nitre

V júni usušíme seno...

Jún je obdobím najintenzívnejšieho rozmnožovania domácich králikov. Zelené krmivá obsahujú všetky živiny, minerálne látky i vitamíny.

Hlavnou zásadou krmnej techniky je pestrosť v zložení krmnej dávky. Krmíme všetkým, čo králiky bežne konzumujú, počínajúc burinou zo záhrady, lucernou, ďatelinou, ďatelinotravnými zmeskami a lúčnymi porastami. K jej spestreniu patri aj prídavok listov hlúbovín – kelu, karfiolu a kalerábu. Zvyšky týchto zelenín nemajú byť v prevahe k ostatnej zelenej hmote pre vysoký obsah vody. Predkladáme preto stále aj kvalitné seno ako prvé krmivo ráno, súčasne s menšou dávkou zeleného.

Letné kŕmenie

Charakter letného kŕmenia s vysokým obsahom vody má za následok aj vysokú vlhkosť v kotercoch, najmä ak ich zadná časť nemá roštovú podlahu. Vysoká vlhkosť podstielky a teplé júnové počasie poskytujú ideálne podmienky pre rozvoj parazitárnych chorôb a živacej rúry. Túto skutočnosť si musíme uvedomiť najmä v letnom období, preto treba najmenej raz týždenne čistiť koterce a dbať o dôslednú hygienu kŕmenia, napájania a chovných priestorov.

Ak podávame neprimerané množstvo zeleného krmiva, hrubšia vrstva tlejúcich prebytkov krmiva produkuje teplo a čpavok, čo vytvára pre zvieratá nepriaznivé a často neznesiteľné podmienky, ale vhodné podmienky pre rozvoj baktérií.

Vodu podávame v takých nádobách, aby králiky vodu nerozstrekovali a misky neprevracali do koterca. Aj v lete dávame vodu dvakrát denne. Vhodné je podávať vo vode rozpustné liečivá Sulfadimidín. Najväčší úhyn králikov, najmä mláďat pripadá na jún (parazitárne choroby, kokcidióza), preto sa odporúča previesť ozdravovaciu akciu spojenú s dokonalou očistou a dez-

Dôležitou úlohou chovateľa králikov je zabezpečiť dostatok kvalitných objemových krmív na zimu.

infekciou chovných priestorov.

Zásoby na zimu

Dôležité je získavanie krmív z vlastných a z príležitostných zdrojov. Najdôležitejšou úlohou chovateľa králikov je zabezpečiť dostatok kvalitných objemových krmív na zimu. Už od začiatku mesiaca sa dáme do zberu a sušenia mladšej žihľavy, ktorá sa vysokým obsahom bielkovín vyrovná mladšej kvalitnej lucerne. Sušíme ju v tieni. V zime ju rozdrvenú zmiešame do miešanky so zemiakmi a šrotom aj pre hydiny.

Hlavná žatva chovateľa králikov je júnový zber sena, pretože dobré seno je hlavnou a nenahraditeľnou zložkou zimného kŕmenia. Kvalitný zber sena značí zabezpečiť si popri vysokom obsahu živín (hlavne bielkovín) tiež obsah vitamínov. Pri nedostatku vitamínov sa objavujú poruchy funkcií organizmu, klesá plodnosť, mliečnosť i odolnosť voči chorobám. Škoda, že často kosíme neskoro, keď už porast rastlín odkvitá a každým dňom klesá obsah hlavne bielkovín a vitamínov. Najkvalitnejšie seno je z najmladších porastov a sušené na sušiacich. Dažďom a rosením sa vylúhujú vzácne živiny. (dod)

Králikom stále predkladáme kvalitné seno ako prvé krmivo ráno, súčasne s menšou dávkou zeleného. FOTO – ARCHÍV

Morky, husi, holuby a exoty

V chove moriek pokračuje znáška. Keď sa rozhodneme vyliahnúť ešte jednu násadu, tak medzi vajcami musíme urobiť prísnu selekciu a pod kvočku podložiť iba tie s hmotnosťou aspoň 80 gramov, lebo len z nich sa budú liahnúť kvalitné jedince.

chovateľ v júni

Mladé morky z prvých násad už zväčša prekonali krízové obdobie 8 týždňov a sú odolnejšie voči nepriaznivým podmienkam vonkajšieho prostredia. Zásadne ich odchovávame na pastve, kde nachádzajú dostatok živočíšnych škodcov, ktorí prispievajú k ich výžive.

Dávame pozor, aby im perie nenamoklo, lebo dôsledkom bývajú rôzne, najmä respiračné ochorenia. Ak zostavujeme morky do výkrmu, tak by sme ich mali rozdeliť podľa pohlavia, lebo len tak dosiahneme požadovanú rentabilitu. Rozoznať mladú morku od moriaka je ešte v tomto veku problematické. Najistejším znakom je výrastok nad zobákom. Pri morkách je len náznakový, pri moriakoch lepšie vyvinutý a hrubší. Taktiež sa mu skôr tvoria bradavičky na krku, rýchlejšie sa zväčšujú a tvoria mu previsnutý lalok.

V chove husí

Vodná hydina je už mimo znášky. Keďže sa blíži obdobie podšklbov husí, umožníme im podľa možnosti celodenný pobyt vo vodnom bazéne. Podobne aj odrastejším mláďatám dožičíme podľa možnosti pobyt na vodnej ploche čo i menšej, ktorý sme vytvorili hrubším igelitom natiahnutým medzi 3, resp. 4 hranoly.

Pobyt na vode nielenže podporuje rast, hustotu a kvalitu peria, ale aj priaznivo pôsobí na celkovú fyziologickú činnosť a vývoj organizmu. Samozrejme, vodu v bazéne musíme častejšie vymieňať, aby to nebola blatavá stoka. Húsatá v mladom veku – ako jediní predstavitelia z domácej hydiny sú bylinožravce, náročné na pastvu, ktorá je najmä v tomto období ich hlavným výživovým zdrojom a podstatne zlacňuje odchov.

Mladé morky odchovávame na pastve, kde nachádzajú dostatok živočíšnych škodcov, ktorí prispievajú k ich výžive. FOTO – ARCHÍV

Pobyt husí na vode podporuje rast, hustotu a kvalitu peria a tiež priaznivo pôsobí na vývoj organizmu.

Nesmieme zabúdať na to, že vodná hydina potrebuje v týchto teplých dňoch aj na pastve dostatok čistej vody na pitie.

V chove holubov

V chovoch holubov sa začína druhá polovica chovateľskej sezóny, teda obdobie, ktoré bude pre chovateľa náročnejšie, avšak zaujímavejšie, pestrejšie a poučnejšie. Má už poznatky o tom, či sa mu darí uskutočňovať vytýčený chovateľský cieľ vo vylepšovaní charakteristických znakov plemena.

Chovné páry, ktoré sa neosvedčili, začiatkom mesiaca môžeme ešte prepáriť, alebo ich už vyradujeme. Ak vlastní rodičia zlyhávajú, vybraným náhradným párom podkladáme oplodnené vajcia na doliahnutie. Taktiež im môžeme podsunúť už

vyliahnuté jedince chovateľsky vzácnych plemien, aby úspešne previedli odchov. V návale práce nezabudneme na sústavné doplňovanie evidencie pôvodu mláďat.

Oddelenia s mladými holubmi už máme zväčša preplnené, keďže neraz sme tam umiestnili už druhý, prípadne aj tretí odstav.

Správny rast a vývin výletkov vyžaduje predkladanie plnohodnotného krmiva spolu s vitamínmi a minerálnymi látkami. Prebytočné mláďatá včas ponúkame záujemcom. Ostatné zúčinkujeme ako jatočné. Umiestnime ich do malej klietky, v ktorej majú obmedzený pohyb a intenzívne ich kŕmime 6 – 8 dní zmesou kukurice, hrachu a bôbu, predtým namočenou 24 hodín v slabom slanom vodnom roztoku. Ako minerálna prísada postačí jemný riečny piesok.

V letných sparných dňoch sa častejšie vyskytujú črevné ochorenia, a to aj pri starších holuboch, zvlášť vo dvoroch s chovom iného hospodárskeho zvieratstva. Častejšie preto čistíme okolie holubníka najmä od trusu, ktorý je spolu s vlhkosťou živnou pôdou pre rôzne choroboplodné zárodky. Holubom umožňujeme sústavné kúpanie v plytkých nádobách. Do vody pridáme pár kvapiek feniklového oleja, alebo zafarbíme ju niekoľkými zrnkami hypermangánu.

Keďže holuby prestávajú zalietavať do poli, pretože poľné kultúry sú už preras-

tené, musíme aj poliarie plemená plnohodnotne kŕmiť. Do žatvy im postačuje predkladať merkantilný holubí zob. Ak ešte odchovávajú mláďatá, kŕmime ich najmenej dvakrát denne do sýtosti.

Niektoré plemená holubov už prchnu, preto jeho priebeh musíme kontrolovať v ruke, najmenej raz týždenne, zvlášť pri lietavých plemenách. Pritom kontrolujeme aj ich telesnú pripravenosť a letovú formu. Zdravý, dobre cvičený jedinec má byť svalnatý s hebkým perím a pritom ľahký, so svižnou chôdzou a letom. Do košov nedávajme a na preteky neposielame holuby, ktoré lietajú farbavo, často usadajú, nevydržia hodinu-dve nepretržite lietať, lebo sa môžu aj na krátkych vzdialenostiach stratiť.

Exoty

Aj exotom podávame denne nadrobno posekané zelené krmivo. Je zdrojom vitamínov a minerálnych látok, podporuje trávenie a významne dopĺňa základné zložky potravy. V obľube je najmä hviezdica prostredná, púpava, žihľava a iné listnaté buriny. Koncom mesiaca dozrievajú semená niektorých domácich tráv (lipnice, mätonohu, reznácky), ktoré skrmujeme v polozrelom i v suchom stave. Chovatelia spevavých kanárikov už len výnimočne pripúšťajú samice k tretiemu hniezdeniu.

Ing. PETER ORSZÁG

Mechanické poškodenie a hnisanie behákov

Najmä v chovoch hrabavej hydiny, hlavne tam, kde je výbeh s množstvom hraburdi, často dochádza k mechanickému poškodeniu behákov.

Obvykle je rana lokalizovaná medzi prstami alebo na spodine prstových vančúšikov. V počiatočnom štádiu sú príznaky len málo viditeľné a celkový zdravotný stav jedinca nie je narušený.

Keď je rana väčšia, infikuje sa hnisavými baktériami a zapáli sa. Ak zvieratá v tomto štádiu nie je ošetrené, nahromadený hnis zospodu beháka vytvorí útvar až do veľkosti holubieho vajca, čo má za následok obmedzený pohyb. Navyše, hydina bolestivo kríva, zvyšoka našlapuje a znižuje sa jej úžitkovosť. Miesto opuchu býva teplejšie, mäkčké, inokedy zasa tvrdé. Môže byť vyplne-

né hnisom, prípadne žltou mazľavou, zápachajúcou hmotou.

Tu pomôže len jednoduchý chirurgický zákrok, ktorý môže urobiť každý chovateľ. V mieste najväčšieho opuchu treba zdureninu rozrezať ostrým nožom, žiletkou a obsah dôkladne vytlačiť – odstrániť. Ranu potom vydezinfikovať a obviazať čistým obvazom alebo prúžkom čistej látky.

Sprvoti bude obväz hydine zavazdať, bude do neho dobať, nohu vysoko a neprirodzene dvíhať, ale za dve-tri hodiny si na bandáž zvykne a vôbec jej nebude prekážať. Podľa potreby obväz – handričku obnovujeme a po týždni, keď sa rana zahojí, môžeme bandáž odstrániť. V prípade potreby treba celý zákrok zopakovať.

(ors)

Daňové čísla za roky 2021 a 2022 (I.)

Niektorí daňovníci si požiadali o odklad na predloženie daňového priznania k dani z príjmov za rok 2021. Hlavný termín bol do konca marca 2022. Niektorým sa už čas blíži – koniec júna 2022.

dane

Ak mali príjmy aj zo zahraničia, tak majú čas do konca septembra 2022. Daň je súčasne v týchto termínoch aj splatná. Z uvedeného dôvodu pripomíname dôležité čísla, resp. výšku ukazovateľov, ktoré budú k dani z príjmov za rok 2021 potrebovať. Ide nám o fyzické osoby.

V druhej časti uvedieme číselné údaje, ktoré platia, resp. budú platiť pre rok 2022. Pôjde o predpoklad, keďže došlo, resp. ešte môže dôjsť k zmenám zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ZDP), ktoré sa

týkajú danej oblasti. Týka sa to napr. výšky daňového bonusu na vyživované deti. Zameriavame sa hlavne na oblasť zdaňovania príjmov zo závislej činnosti, keďže sa zdaňujú priebežne (mesačne). Väčšina ukazovateľov platí aj pre podnikateľov.

Pre zdaňovacie obdobie roku 2021 platí nasledovné:

Dôležité čísla pre zdaňovanie príjmov zo ZČ v roku 2021

Životné minimum (platné pre plnoletú FO k 1. 1. 2021): 214,83 Eur

Základná nezdaniteľná suma základu dane (na daňovníka):

ročná: $21 \times 214,83 = 4 511,43$ Eur*

mesačná: $4 511,43 : 12 = 375,95$ Eur

Sadzby dane:

$176,8 \times 214,83 = 37 981,944$: $12 = 3 165,16$ Eur

Ročné sadzby dane z príjmov:

19 % sadzba dane do základu dane do: 37 981,94 Eur vrátane

+ 25 % sadzba dane od základu dane od: 37 981,95 Eur

Osobitný postup je u podnikateľov.

Mesačné sadzby predávok na daň z príjmov zo ZČ:

19 % do zdaniteľnej mzdy mesačne do 3 165,16 Eur vrátane

+ 25 % od zdaniteľnej mzdy mesačne od 3 165,17 Eur

(+ ústavní činitelia 5 % daň zo zdaniteľného príjmu zo ZČ)

Daňový bonus od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2021:

Daňový bonus mesačný: 23,22 Eur, resp. 46,44 Eur (dieťa do 6 rokov)

Daňový bonus od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021:

Daňový bonus mesačný: 46,44 Eur (do 6 rokov), resp. 39,47 Eur /1,7 ×

23,22/ (od 6 do 15 rokov), resp. 23,22 Eur (staršie ako 15 rokov veku).

Daňový bonus ročný: podľa veku detí, platnej výšky a počtu mesiacov

DP za rok 2021 netreba podať: do 2 255,71 Eur (4 511,43 : 2)

Minimálna mzda (MM): 623 Eur

Polovica MM: 311,50 Eur (623 : 2)

6-násobok MM: 3 738 Eur (623 × 6)

12-násobok MM: 7 476 Eur (623 × 12)

Príjmy náhodné, od dane oslobodené za rok 2021: 500 Eur

*) pri ročnom ZD vyššom ako 19 936,22 Eur ($92,8 \times 214,83$) sa bude krátiť podľa vzorca: $(44,2 \times 214,83) - (ZD : 4)$, t. j. $(9 495,486 - ZD/4)$. Nabudúce uvedieme ukazovatele platné pre rok 2022 (predpoklad).

(Dokončenie nabaďúce)
Ing. DAGMAR PIRŠELOVÁ

gastronomické okienko

Slané muffiny

Ingrediencie:

7 ks vajíčka, 4 ks šampiňóny a zvyšnú zeleninu. Navrch dáme kúsky syra. V miske vymiešame vajíčka so soľou a koreninami a nalejeme do formičiek takmer do plna. Snažíme sa, aby bola zelenina zhora čo najviac pokrytá vajíčkom. Pečieme v rúre vyhriatej na 180 °C cca 30 minút. Ešte horúce vyklopíme z formičiek a dáme na nich nastrúhaný syr, aby sa roztopil.

Postup:

Na dno foriem dáme kvapku olivového oleja. Umyjeme zeleninu a nakrájame na drobné kúsky. Do formičiek ukladáme postupne

cibuľu, papriku, šampiňóny a zvyšnú zeleninu. Navrch dáme kúsky syra. V miske vymiešame vajíčka so soľou a koreninami a nalejeme do formičiek takmer do plna. Snažíme sa, aby bola zelenina zhora čo najviac pokrytá vajíčkom. Pečieme v rúre vyhriatej na 180 °C cca 30 minút. Ešte horúce vyklopíme z formičiek a dáme na nich nastrúhaný syr, aby sa roztopil.

Dobrá chuť! (pat)

na vašu poličku

Boris Filan

CIGARY IDÚ DO NEBA

SLOVART

Počet strán: 248

Väzba: tvrdá s prebalom

Stále som odkladal čas, keď napíšem niečo o svojom priateľstve s Jožom Rázom. Kedysi dávno už vyšlo moje rozprávanie o našej hašišovej ceste do Amsterdamu za Vincentom van Goghom. A smutnosmiešny príbeh o tom, ako sme s manželkami splavovali deltu Dunaja, s názvom Dole vodou. V tých cestopisoch je veľa vecí, ktoré by som nedokázal nahradiť. Tak som ich len osviežil a pokúsil sa napísať úvod.

Ten mi pod rukami nečakane narástol, a tak som ešte pridal úvod k úvodu. V knižke nie je nič, za čo by sa na mňa môj kamarát mohol hnevať. Ale aj tak sa bojím, že ma Jožo asi zabije!

súťaž o knihu

V praktickej príručke VŠE O PĚSTOVÁNÍ HUB z vydavateľstva KAZDA, nájdete všetko, čo potrebujete vedieť pre úspešné pestovanie húb v domácich podmienkach (na záhrade, balkóne, terase, v dome), včítane návodov na uchovávanie a konzervovanie húb.

Do súťaže o túto knihu sa môžete zapojiť, ak nám odpoviete na otázku:

Napište nám názvy aspoň dvoch druhov húb, ktoré možno úspešne pestovať v domácich podmienkach.

Odpoveď spolu s kupónom do týždňa zašlite na adresu redakcie.

Meno výhercu uverejníme o dva týždne.

Správna odpoveď z predloženej súťaže znie:

Aloa pravá slúži ako prvá pomoc pri drobných popáleniach alebo spálení slnkom. Stačí odrezať spodný list a naniesť vytekajúci gél na spálené miesto.

Knihu získava:
František BEŇADIK
Šenkvice
Blahoželáme!

Ako skladovať potraviny v chladničke?

V chladničke sú potraviny uskladnené v rôznych teplotných zónach. Správna teplota napomáha udržiavať ich čerstvosť a zabraňuje rastu mikroorganizmov.

klub zdravia

Kontrolujte správnu teplotu chladničky častejšie. Teplota na najnižšej polici je 2 °C, na strednej 4–5 °C, na vrchnej 8 °C, v spodnej časti chladničky v zásuvkách nájdeme až 10 °C a vo dverách až do 15 °C. V lete by mala byť chladnička nastavená

na nižšiu teplotu a správnu teplotu vám pomôže udržať chladničkový teplomer.

• Chladničku umývajte raz do týždňa. Voda a sapónát vám úplne postačia. Pozor na chladničky so špeciálnym systémom Bacteria Safe, kedy je chladnička chránená pred baktériami a vy by ste mali vykonávať údržbu podľa rád výrobcu.

• Častejšie kontrolujte potraviny po dátume spotreby. Ak nejaké nájdete, zavrňte sa ich – mohli by kontaminovať tie čerstvé.

• Zeleninu a ovocie umiestňujte do spodnej čas-

ti – do oddelených zásuviek. Ovocie, ktoré potrebuje ešte dozrieť alebo je exotické, by nemalo byť v chlade. Ani zelenina ako paradajky či uhorky do chladničky nepatria. Pred uskladnením zeleniny najprv odstráňte všetky listy, ktoré nepoužijete. Ak sa rozhodnete zeleninu alebo ovocie pred uskladnením umyť, nezapudnite na dôkladné vysušenie.

• Zbavte sa zápachu. Všetky väžené mäsové výrobky skladujte v umelých uzatvárateľných nádobkách. Do chladničky nekladajte potra-

viny, ktoré spôsobujú zápach.

• Pred vykladaním potravín si najprv rozmyslite, čo potrebujete. Dvere na chladničke by nemali byť otvorené viac ako niekoľko sekúnd.

• Doba skladovania: Niektoré potraviny vydržia v chladničke aj celý týždeň. Napríklad vajíčka, tvrdé syry, maslo a určité druhy zeleniny môžete nechať v chladničke dlhší čas. Mlieko, otvorená konzerva či hotové mäso vydržia najviac tri dni. Surové mäso, ryby a huby by ste nemali nechať v chladničke dlhšie ako dva dni. (dod)

Slovenské príslovia hovori:		PN	Tvrdohlavá	Vodováha	Vyhnuté kočové kmene	2	Hranica (lek.)	Popovok	Živočích (kníž.)	Ženské meno	
" ...											
(Úplné znenie príslovia nájdete v tajničke krížovky.)											
Správna tajnička z minulého týždňa znie:											
Ani pes darmo nešteká.											
Pomôcky:											
LIVERANI, SABOL, PO, ALIAS, ORA, AJAS, OONA, TÁ											
Autor: JOZEF BLAHO	1	Jeden za druhým	Adresa (skr.)	Fúkals	Malčivský atol	Stvorček (typ.)	Druh Fatimy	Experiment		3	Utajoval
Predhistorická doba					Mys v Malajzii	Morská zátoka		Zub, po franc.			
České mužské meno					Pestúnka (zastar.)	Rumunské platidlo		Tajná služba USA			
Česká rieka					Panskí sluhovia	EČV ilavy		Akoistná značka			Ejej
Tamto				4							Značka kozmetiky
Nemecká predložka			Americký komiks				Slávny výrobca huslí				
							Slovenský jazykovedec				

KUPÓN
23. týždeň

Vážení čitatelia, správnu tajničku spolu s kupónom zašlite do týždňa na adresu redakcie. Na korešpondenčný listok alebo na obálku napíšte "Križovka". Zo správnych riešení a zo správnych odpovedí na otázku v Súťaži o knihu vyžrebujeme jedného z vás a zašleme mu knihu.

Kupón 23. týždeň
ROĽNÍCKE NOVINY
- SÚŤAŽ

AGRO-obchody

agro-obchody.sk

INZERTNÁ PRÍLOHA TÝŽDENNÍKA ROLNÍCKE NOVINY • PETRA POLÁKOVÁ • 0903 555 538

Rastlinná výroba

■ Kúpim obilniny (pšenica, jačmeň a pod.), strukoviny (sója, hrach, atď.) olejiny (slnčnica, repka a iné), cena: dohodou podľa aktuálnych cien. Platba pri nakládke po naložení a odvážení tovaru buď v hotovosti alebo vkladom na účet dodávateľa, prípadne čiastočná predplata s tým že sa rozdiel doplatí po naložení tovaru alebo prevodom na účet. Množstvo min. 25 t (1 kamión) a viac. 0944 716 173, klimaigor183@gmail.com.

■ Ponúkame Bio seno z TTP, okrúhle baliky v množstve 300 ks z úrody 2020, Bio lucernovú senáž s vyšším obsahom sušiny, okrúhle baliky v množstve 300 ks z úrody 2020. Tel: 0903 634 712, e-mail: pdpiliiasovce@gmail.com.

■ Hľadám zmluvných pestovateľov repky, slnčnice, cena podľa MATIF, osivo dodám, odber je garantovaný. Info: 0905 648 781, matti@ecp.sk.

■ Predám sadenice orecha čierneho, rýchlorastúcej, tvrdej dreveniny s návodom na pestovanie a maximálne ekonomické využitie podľa www.junier.sk. Sadenice sú vy-

rované z uznávaných porastov a semenných zdrojov, určených Národným lešnickým centrom Zvolen. Spĺňajú požiadavku na rýchly rast, rovný rast a veľké plody. Výsadba na jar /apríl/ a jeseň /november/. Prijem objednávok do vypredania zásob. Posielame na dobierku. Nutné je telefónne číslo, pre avízo pošty. Tel: 00421 903 508 022, e-mail: kotora@procomp.sk.

■ Ponúkame osivo jačmeňa jarného z úrody 2021. OVERTURE C1 40 t, TANGO C1 80 t, LG TOSCA C1 25 t. Morenie Rancona iMix. Možnosť domorenia Systivou, príplatok 100 €/t, (zabezpečuje fungicidnú ochranu rastliny – možnosť vynechania 1. fungicidného ošetrenia postrekom.) Tel: 00421 903 216 426, e-mail: klimova.agrobusiness@gmail.com.

■ Poľnohosp. firma predá seno z tohtoročnej úrody, aj 500 ks, okrúhle baliky. Cena 15,- €/ks. Okres Svidník. E-mail: agrovsp@gmail.com, tel.č.: 0907 109 410.

■ Predám pšeničnú slamu na riadkoch 200 ha. Tel.: 0905 712 662.

■ Ponúkame na predaj seno,

úroda z roku 2021, okrúhle baliky s priemerom 160 cm, váha jedného balika v priemere 300 - 400 kg. Seno je skladované pod strechou. Dopravu vieme zabezpečiť. Cena dohodou. Tel: 918 700 088, e-mail: drevostav1@rsnet.sk.

■ Ponúkame na predaj slamu pšeničnú a jačmennú, úroda z roku 2021, hranaté baliky. Rozmer balikov 90 x 120 x 240 cm, váha jedného balika v priemere 400 - 550 kg. Slama je skladovaná pod strechou. Dopravu vieme zabezpečiť. Cena dohodou. Tel: 918 700 088, e-mail: drevostav1@rsnet.sk.

■ Predám suchú lucerku, malé baliky, cena 2,50 Eur/balik, a veľké okrúhle baliky, cena 30,- Eur/balik, okres Nové Zámky, tel.: 0905 407 173.

■ Predám kvalitné ľučne seno okrúhle baly, priemer 120 cm, 50 ks. Tel. 0907 090 072.

■ Predám 15 t proso žlté. Kontakt: 0905 712 662, 0915 253 570.

Zivočišna výroba

■ Celý rok ponúkam jednodňové brojlerové kurčatá. Dodávka hydiny po dohode takmer po celom Sloven-

sku. Cena 0,50 €/ks. Tel.: 0315 526 592, www.brojler.sk.

■ Ponúkame na predaj lucernové pelety na prikrmovanie hospodárskych zvierat. Prijímam objednávky na sezónu 2020. Pelety sú s dodaním na miesto určenia minimálne 1 000 kg. Tel: 0948 371 092.

■ Ponúkame na predaj 3-ročný ovčí hnoj, v množstve 300 ton. Cena dohodou. Kontakt: 0918/700 088., drevostav1@rsnet.sk.

■ Predám krmítko + napájačku pre hydinu. Set krmítko 6 kg + napájačka 6L – cena 16 €. 0915 159 505.

■ Kúpim dobrú dojnú bielu Sánsku kozu, najlepšie po druhom otelení. Kontakt: 0915/134 790.

■ Ponúkame jalovice Hereford, nar. 2019 – 2021, EKO certifikát, chov bez IBR, BVD, PTB, vrátane dopravy! Česká republika, Děčín, Tel: +420 602 407 817, e-mail: sfim@sfim.cz.

■ Predám jalovice Hereford, nar. 12/2020 - 04/2021, EKO certifikát, chov bez IBR, s POP alebo bez, vr. dopravy. Děčín, CZ, tel: +420 602 407 817.

■ Kúpim 150 ks registrovaných oviec. Tel: 0903 695 838.

■ Predám 30 ks registrovaných oviec v dobrom zdravotnom a kondičnom stave 1- až 4-ročné, výkrmový typ, plemeno BERRICHON. Cena dohodou. Tel. 0907 090 072.

■ Predám chladiaci tank na mlieko zn. Westfalia Platin, objem 5 000 litrov, priame chladenie, freon R 404, 2 agregáty, servisovaný, 100 % stav. Tel.: 0911 705 308.

■ Kúpim 130 ks chovných jahnič plemena cigája, suffolk, čiernohlavá nemecká ovca. Tel: 0903 695 838.

Technika

■ Kúpim traktor Zetor 7711, r. v. 88 – 90, cena do 8 470 € s DPH, okres PD. Tel: 0918 293 556, e-mail: mihaljojo@gmail.com.

■ Predám malotraktor PF62 s vlečkou, pluh jednorák aj dvoják, kapar. Ďalej predám sejačku 12-radovú, konšky pluh dvoják, rajtár, sečkovica. Cena dohodou, kontakt 0910 186 315.

■ Predám 7 t vlečku, konšky voz rebrňák, 6 m dĺžka, 0908 104 734.

■ Predám postrekovač Blanchard ATLANTIQUE 23, rok 2002. Hliníkové ramená, plne funkčné, málo hektárov. Cena dohodou, stačí zavolať. Tel: 0903 727 210, csemisro@gmail.com.

■ Predám brány ťažké – hydraulické, 10-dielne, pracovný záber 10 m, po oprave, plne funkčné. Pracovná + prepravná poloha. Potrebný výkon traktora 100 – 120 HP. Tel: 0903 727 210, e-mail: csemisro@gmail.com.

■ Predám prepravník zo zberacieho voza, funkčný výtlačný pás. Cena dohodou. Tel: 0903 727 210, csemisro@

gmail.com.

■ Predám cisternu Bauer 10 000 l. Je v záchovalom stave a plne funkčná. Možnosť prispôsobenia požiadavkám zákazníka. Dohoda možná. Tel: 0903 727 210, csemisro@gmail.com.

■ Predám ťažký hrudorez. Cena dohodou, tel: 0903 727 210, csemisro@gmail.com.

■ Predám komplet radičku 37 cm x 8 mm s tvrdom varom + odhrňovačkou na HORSCH. Použitie bolo raz.

Kalendár podujatí

Dokončenie z 8. strany

• 14. 6. 2022

Deň poľa obilnín RWA. Organizátor: RWA Slovakia. Miesto: PD ŽEMBEROVCE. Kontakt: marek.jakubec@rwaslovakia.sk, 0915 773 782.

• 14. 6. 2022

Deň poľa repky ozimnej. Organizátor: KWS Semena, s. r. o. a Polišo s. r. o. Miesto: Gabčíkovo (DS), pri hlavnej ceste v smere z Gabčíkova na Vrakuň. Kontakt: Tomáš Kovács 0911 463 193, tomas.kovacs@kws.com.

• 14. – 15. 6. 2022

Naše pole, Celostátni prehľadka poľných pokusů odrůd zemědělských plodin, ochrany a výživy rostlin a výstava zemědělské techniky. Organizátor: Profi Press, s. r. o. Miesto: Nabočany. ČR. Kontakt: Ing. Michal Štěníčka, manažer výstavy Naše pole, +420 775 850 632, michal.stenicka@profipress.cz.

• 14., 15., 17. 6. 2022

Deň poľa obilnín Mvsgruop. Organizátor: Lucagra, MV-servis, Bacaro. Miesto: 14. 6. Tekovské Lužany, kontakt: 0918 888 294, peter.kacz@lucagra.sk., 15. 6. Ludanice, kontakt: 0917 429 832, stefan.krupa@lucagra.sk, 17. 6. Nižná Pokoradz, kontakt: 0918 885 062, peter.macek@lucagra.sk.

• 15. 6. 2022

Deň poľa obilnín. Organizátor: OSEVA, a. s., SOZ. Miesto: Šrobárová, okr. Komárno. Kontakt: b.hruskova@oseva.eu, 0903 675 087.

• 15. – 17. 6. 2022

Aktuálne trendy v potravinovom práve 2022 - II. vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou. Organizátor: Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave a Potravinárska komora Slovenska. Miesto: Zochova Chata, Modra. Kontakt: samuel.rybnikar@truni.sk.

• 15., 16., 21., 22., 23., 24. 6. 2022

Deň poľa repky ozimnej. Organizátor: AM - AGRO, KWS SEMENA, ŠUPA TECHNICA. Miesto: 15. 6. Rybany (BnB), 16. 6. Kovárovce (LV), 21. 6. Bušince (VK), 22. 6. Úpor (TV), 23. 6. Partizánska Lupča (LM), 24. 6. Kovárov (SE). Kontakt: 0905 480 633,

dasa.majerova@kws.com.

• 16. 6. 2022

Sladovnícky poľný deň. Organizátor: Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. Miesto: Veľké Ripňany. Kontakt: 0902 068 432.

• 16. 6. 2022

Deň poľa obilnín a repky ozimnej. Organizátor: MATEX, s. r. o. Miesto: na pokusných poliach spoločnosti MATEX, s. r. o. v kat. území Kapušianske Vojkovce pri štátnej ceste 3760 Maťovské Vojkovce. Kontakt: MATEX, s. r. o. Veškovec 1194, 079 01 Veľké Kapušany.

• 23. 6. 2022

Poľný deň OptiTech. Usporiadateľ: Syngenta Slovensko. Miesto: Rimavská Sobota. Kontakt: E-matt@syn.info@syngenta.com.

• 24. 6. 2022

Deň poľa. Organizátor: AGROTIM spol. s r. o., SA-ATBAU Slovensko, BASF Slovensko. Miesto: Veľatý. Kontakt: 056/67 98 620, 056/67 98 688, agrotim@agrotim.sk, martintimko@agrotim.sk, www.agrotim.sk.

• 28. 6. 2022

Ekologický deň poľa. Organizátor: Organix s. r. o. Miesto: Važec, Biofarma Kriváň (bývalý areál Motoristu Kriváň). Kontakt: Ing. Róbert Kysler tel.: +421 915 425 915, kysler@organix.sk, Ing. Miroslav Masrna tel.: +421 948 425 915 masrna@organix.sk, Ing. Slavomír Čehula tel.: +421 919 232 673 cehula@organix.sk.

Podujatia organizované Agroinštitútom Nitra.

• 13. – 14. 6. 2022

Pestovanie a spracovanie liečivých rastlín. Kontakt: Ing. Alena Bujdaková, 037/7910 217. e-mail: alena.bujdakova@agroinstytut.sk.

• 21. 6. 2022

Aktuálne otázky v oblasti sociálnej legislatívy v cestnej doprave. Kontakt: Ing. Rastislav Polák, 037/7910 219, 0905 262 103, e-mail: rastislav.polak@agroinstytut.sk.

• 23. – 24. 6. 2022

Príprava ku skúškam na ABT. Kontakt: Ing. Rastislav Polák, 037/7910 219, 0905 262 103, e-mail: rastislav.polak@agroinstytut.sk. **Blížšie informácie na: www.agroinstytut.sk**

XIII. Celoslovenské ovčiarske slávnosti

OVENÁLIE 2022

AMFITEÁTER VÝCHODNÁ

12. 6. 2022
od 9.30 hod (folklórne vystúpenia)
otvorenie od 10.00

ZÁŤAŽA:
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Organizátor:
Zväz chovateľov oviec a kôz, OVEŠNO s.r.o.
Občianske združenie pri ZCHOR
Spoločný organizátor:
Obec Východná

XIII. Celoslovenská výstava oviec a kôz

PROGRAM

XIII. Majstrovstvá Slovenska v ťahaní syrovej-korbáčikovej nite
Vystúpenia folklórnych súborov od 9:30
Súťaž v kvalite ovčích a kozích syrov o Majstra syrara
Ukážky výroby ovčieho syra, bryndze a spracovania vlny
Ukážky strihania oviec
Súťaž o najlepší syrovú tortu
Súťaž vo varení gulášu
Gazdovský dvor - predaj ovčích a kozích syrových špeciál, remesla
Folklórne súbory z Líptova
Výstava ZO SZCH Jamník - kráľky, hydina, holuby
Konzumácia ovčích masových špeciál
Prehliadka odevov z ovčej vlny a ľanu

Vstup a parkovanie zdarma
Viac info na www.zchok.sk

Počas podujatia bude prebiehať prezentácia pečenie jahniat v keramických peciach Big Green Egg.

Čestné občianstvo
hlavná cena
jahniatka na celý rok!

NÁJDI SI SVOJHO BAČU - WWW.MOJBACA.SK

Logo partnerských spoločností: Coop Jednota, ZPD a OS SR, Autocar, Agro, Farma SE, Agroinštitút Nitra, s.r.o., R. RENOMIA ASRO, METIS, EKOplus, Agropret, Schumann, Kofina Papradno.

AGRO-obchody

agro-obchody.sk

INZERTNÁ PRÍLOHA TÝŽDENNÍKA ROĽNÍCKE NOVINY • PETRA POLÁKOVÁ • 0903 555 538

Riadková inzercia ZDARMA.

Zadajte si váš inzerát na stránku www.agro-obchody.sk a my ho uverejníme aj v Roľníckych novinách.

Kat. číslo radličky: 00310757. 4 ks-L" a 4 ks-P". cena dohodou za jeden komplet. Tel: 0903 727 210, csemisro@gmail.com.

■ Predám lúčne brány hydraulicky sklopné. Šírka 5 m – cena 960 € + DPH. Šírka 6 m – cena 1250 € + DPH. Možnosť dovozu. 0905 450 267.

■ Kúpim vlečku – prives za traktor 8-tonovú a 9-tonovú aj nepojazdnú alebo kompletnú. 0905 450 267.

■ Kúpim traktor Zetor 7245, 7745, 7340, 8145 aj nekom-

pletný. 0905 450 267.

■ Kúpim starú motorku Jawa, Jawu 250 - 350, Pioneer, Babeta. 0905 450 267.

■ Predám diskovú kosu Krone Easy Cut 320, kúpená v roku 2018. Cena 7000 €. 0905 450 267.

■ Predám UNC 061, prvý majiteľ, v pôvodnom stave + základná lopata + paletizačné vidly + podkop lyžica 30 cm + 40 cm + natáčacia radlica na sneh a sypké materiály. Cena 14 900 + dohoda. 0905 450 267.

■ Predám vývozku/vyvažaku na drevo More Maskiner. RV 2016 s TP a ŠPZ. Vývozka je stále v prevádzke s možnosťou vyskúšania. Cena 12 200 + DPH. 0905 450 267.

■ Predám refazový kladkostroj – hupcuk 2T. Cena 45 €. Nový. 0915 159 505.

■ Predám 6-r. kukuričnú plečku po oprave, 3 malé valce. 4 – 6 m pramice plechové, motor. čln laminátový, originálnu lodnú kotvu kovanú, tel.

č. 0904 222 140.

■ Agrobazar Velke Raskovce ponuka nákup a predaj agrotechniky. Ponuky a dopyty na email agrobazar2@gmail.com alebo tel. 0905 293 060.

■ Predám lis na hranaté balíky KRONE Big Pack 1290 HDP, r. v. 2011, hydromotor, centrálné mazanie po dohode možná výmena – claas, valtra, jcb, massey ferguson, john deer tel. 00421 907 331 753.

■ Predám traktor Zetor, typ 6711, okres RS, 0917 087 912.

■ Predám sečkáren výfukovú, lacno, okres RS, 0917 087 912.

■ Predám poľnohospodársky stroje, okres RS, 0917 087 912.

■ Predám zavlažovacie zariadenie na 3 ha poľnohospodárskej pôdy, hliníkové rúry zavlažovacie 70-ty, všetko potrebné k zavlažovaniu komplet, cena dohodou, 0915 328 324.

■ Predám traktorom fahany sekciový rotavátor 4 radový, cena 1000,-eur, 0915 328 324.

■ Predám lis na malé balíky FORŠRIT K454 v dobrom a funkčnom stave. Cena dohodou. Tel.: 0907 241 857.

■ Kúpim kosačku za traktor. Tel.: 0915 134 790.

■ Predám traktory Zetor typ 4011, 5611, 7011, cena šrotu 0,90 eur/1 kg, tel. : 0917 087

912.

■ Kúpim traktor ZETOR CRYSTAL 10245, alebo ZETOR FORTERA 93 Až 117 hp. Tel. 0903 423 107.

■ Predám obracač-zhrňovač OSP-2, málo používaný. Cena dohodou. Tel.: 0907 090 072.

Ostatné

■ Ponúkame vám služby privesu tráv a datelinotravných miešaniak v porastoch TTP a na pasienkoch, pre obnovenie kvality a objemu produkcie objemových krmív, masivnou bezorbovou sejačkou, ktorá umožňuje vysokú kvalitu sejby aj v ťažších podmienkach s možnosťou aplikácie hnojiva pod päť. Cena dohodou! Kontakt: +421 908 226 727 (výhod a stred SK) alebo +421 907 895 791 (západ SK).

■ Ponúkam orbu 6-radičným obracacím pluhom plus traktor JD 8r 410, podryvanie do hĺbky 60 cm, cena dohodou, celá SR, kontakt 0907 895 791.

■ Predám plastové stĺpiky na elektrický ohradník. Dĺžka 105 cm. 1 kus/1,15 €. Pri paletovom odbere 1 kus/1 €. (paleta 2 000 kusov). Plastový izolátor so skrutkou do dreva 1kus/0,12 €. Balené po 100 kusov. Lanko do oplotka – 500m – 15 €. Vieme poslať kuriérom. 0905 450 267.

■ Ponúkam na predaj dre-

vené dekoračné kolesá rôzne rozmery. Vhodné ako dekoračia na chalupu, do záhrady, k studničke, ... 0915 159 505.

■ PDP Veľké Uherce prijme do PP zootechnika k hovädziemu dobytku do prevádzky Veľké Uherce a Malé Kršteňany. Plat s benefitmi 1 300 Eur/mes. Vzdelanie: úplné stredné odborné alebo vysokoškolské v oblasti poľnohospodárstva. Prax vítaná. Vedúceho kovovýroby PV KOVO Pažiť. Požadovaná prax v riadení výroby, v naceňovaní výrokov, vo výrobných postupoch. Základný plat 1 100,- Eur + prémie a odmeny. Nástup ihneď. Kontakt: Ing. Štefkovič 0911 791 615. Alena Kuková 0915 492 576, email: mzdy@pdpvu.sk.

■ Ponúkam služby - príprava pôdy Amazone Cenio 3000 super - radičkový kyprič hĺbka 10-25 cm, preprava obilnín a hnojiva Fliegl TMK160, traktor Case Puma 175cvx Gps signal (RTK 2,5cm), cisterna Fliegl 8600l s rozprašovacím štítom 12-18 m, rozhadzovanie priemyselných hnojív rozmetadlo AMAZONE ZA-TS 3200 protis-hydro pracovný záber 18-36 m, dovoz hnojiva prives Fliegl TMK160 so šnekovým dopravníkom, plečkovanie kukurice a sľečnice s plečkou Omikron s prihnojovaním, pracovný záber 6 riadkov, 700 l nadrž na

granulované priemyselné hnojivo. Západné a južné Slovensko +100km. 0907 366 062, vrablec@icloud.com.

■ Poľnohospodárske družstvo Belá Duľice okr. Martin prijme do zamestnania pracovníka na pozíciu zootechnik v chove dojníc. Nástup ihneď. Informácie na tel. č. 0904 533 533 a 0902 927 804.

■ Spoločnosť Biopratex s.r.o. ponúka: odborné poradenstvo v oblasti regeneratívneho poľnohospodárstva, medziplodínových systémov, priamej sejby, služby priamej sejby hustosiatych plodín, medziplodínových zmesí, prísiev TTP, služby delenej výživy porastov a chemickej ochrany. Vážni záujemcovia volajte 0908 226 727 (celá SR), 0905 156 400 (výhod SK). Minimálna výmera zákazky 30 ha.

■ Predám leštený smrekový tatranský obklad, perodrážka, od 5,90 Eur/m², zrubový polgulatý obklad, hranoly a dlážkovicu na podlahy, 0907 233 415.

■ PD TATRY v Spišskej Belej prijme do zamestnania agrónoma. Platové podmienky po vzájomnej dohode. Požadujeme úplné stredné odborné alebo vysokoškolské vzdelanie v oblasti poľnohospodárstva. Prax je vítaná, s nástupom ihneď. Kontakt: 0905 250 176, pdspsbela@gmail.com.

Nákup hovädzieho dobytku (jalovice, býčky, teľatá, kravy)

MADEJPOL

kontakt: +421 905 77 327

Tatranský profil

www.lacnytatranskyprofil.sk

Zrubový obklad
Perodrážka
Dlážkovicu
Dokončovacie lišty
Laty na ploty

0905 450 267, 0911 811 880

WWW.HALYSKLADOM.SK

Plachtové haly s multifunkčným využitím

sú ideálnym riešením nedostatku skladovacích priestorov pri nízkych obstarávacích nákladoch a rýchlej montáži bez potreby základov. Vhodné na uskladnenie sena, techniky, materiálu, ustajnenie zvierat...

www.halyskladom.sk

tel.č.: +421 904 834 021

ORAGRO spol. s r. o., 029 62 Oravské Veselé 374

PONUKA POĽNOHOSPODÁRSKÝCH SLUŽIEB

- Sejby kukuríc, sóje, obilnín: sejačky: HORSCH PRONTO 9 DC, VADERSTAD, KINZE 8- a 12-riadková 37,5 cm alebo 75 cm.
- Príprava pôdy: pásovými traktormi.
- Rozmetanie mašťaľného hnoja: rozmetadlá ANABURGER s nakladačom.
- Senážovanie a silážovanie vrátane kosenia a hrabania: Rezačky CLAAS, JAGUAR, vrátane rotačného zberača na obilniny a trávy – priamy zber.
- Vakovanie krmovín: vakovače AG BAGER, vaky 45 – 75 m, senáž, siláž, konzervácia krmovín CCM rezkov, miaganie, kukurice ROMIL.
- Lisovanie slamy: vysokotlaké hranaté balíky, odvoz balíkov arcusin.
- Kombajnové zbery CLAAS LEXION, všetkých plodín, špeciálne adaptéry na sóju, trávy a sľečnicu.
- MIEŠANIE KRMIVÝCH ZMESÍ – BUSCHHOFF – TOURMIX.

Kontakt: Ing. Zahradník 0903 716 395, Ing. Bakoš 0903 801 659, Ing. Zušáček 0903 826 508, Ing. Závodný 0903 806 348, Závodný M. 0910140315

INZERTNÁ PRÍLOHA TÝŽDENNÍKA ROĽNÍCKE NOVINY • PETRA POLÁKOVÁ • 0903 555 538

Týždenník ROĽNÍCKE NOVINY. Adresa redakcie: Dlhá 25, 949 01 Nitra.

Šéfredaktor: BOHUMIL URBÁNIK, tel.: 037/31 41 117; 0905/ 840 403, e-mail: bohumiil.urbanik@mo.sk.
Živočišná výroba: PATRÍCIA DOLEŠOVÁ, tel.: 037/31 41 145; 0907/ 719 784, e-mail: patricia.dolesova@mo.sk.
Rastlinná výroba: VIERA UVÍROVÁ, tel.: 037/ 31 41 144; 0948/ 050 973, e-mail: viera.uvirova@profipress.sk.
Poľnohospodárska technika: LADISLAV ZÁVODSKÝ, tel.: 037/ 31 41 118; 0948/ 050 972, ladislav.zavodsky@profipress.sk.
Hospodárstvo a ekonomika: MALVÍNA GONDOVÁ, tel.: 037/ 31 41 142; 0948/955 950, malvina.gondova@profipress.sk.
Grafik: DUŠAN NEUBAUER, tel.: 037/ 24 20 001.
Manažér inzercie Roľnícke noviny – Agro-obchody – www.agro-obchody.sk.
PETRA POLÁKOVÁ, 037/ 24 20 002; 0903/555 538, petra.polakova@profipress.sk.
Manažér inzercie RN: ALENA ŠTEFEKOVÁ, tel.: 037/ 31 41 141; 0903/ 616 641, alena.stefekova@profipress.sk.

Týždenník ROĽNÍCKE NOVINY patrí do vydavateľskej skupiny Profi Press, s. r. o., Dlhá 25, 949 01 Nitra, IČO 45 348 723.

Predplatné, objednávky na predplatné, distribúcia, fakturácia, objednávky do zahraničia: IVETA MINICHOVÁ, 037/ 31 41 143; 0948/ 050 971, e-mail: predplatne@profipress.sk.
Tlač RNO: Petit Press, a. s., Bratislava, Rozáľuje: Mediaprint Kaps a drobní distribútori
ISSN 0231-6617, ROĽNÍCKE NOVINY - EV 148/08

Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia nezodpovedá za vecnú a jazykovú správnosť inzerátov.

MY VÁM POMÔŽEME

SPOLUPRÁCA A SÚČINNOSŤ NA VAŠEJ FARME

TO JE DE HEUS

Vyrábame sypké a granulované krmivá, vrátane premíxov a koncentrátov pre všetky kategórie hydiny – brojlerov, morky, nosnice a vodnú hydinu.

Naši technickí špecialisti sú vysoko kvalifikovaní a poskytujú zákazníkom kompletný servis. Radíme so zvolením správnej krmnej stratégie, ale pomáhame aj v oblasti správy fariem, zoohygiény a zdravia zvierat alebo s nákupom a odbytom jatočných zvierat.

Vašu hydinu vieme speňažiť za najvýhodnejších podmienok na porážkach v ČR, na Slovensku, v Poľsku a v Maďarsku.

Viac info na www.deheus.sk.

